

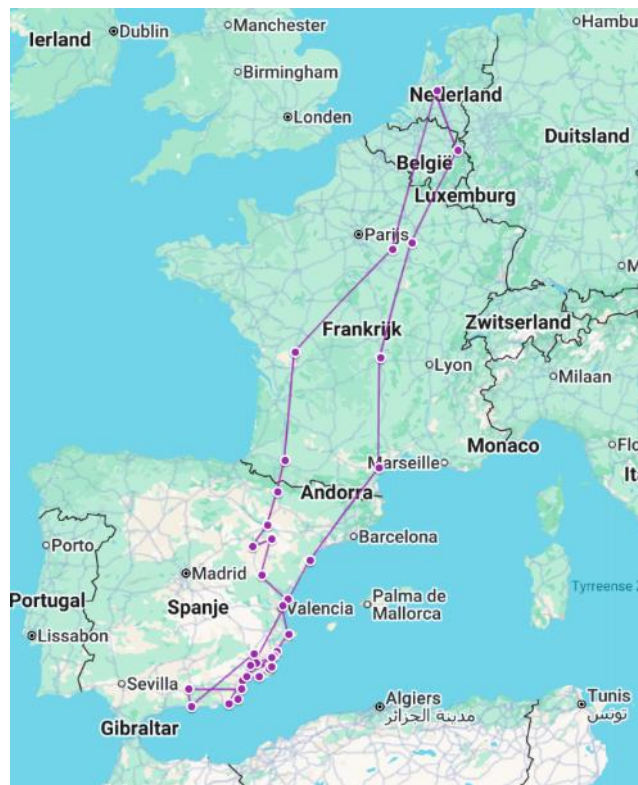
GRAND TOUR IMAGINER VI

Grillig Spanje

Oktober 2025 – maart 2026

Inhoud

Herfstkleuren	5
<i>De Meern, Forêt-de-Tessé, Morlaàs, Jaca, Zaragoza, 16 oktober - 23 oktober 2025</i>	5
Spookdorp, mudejar en schoonzus	12
<i>Daroca, Belchite, Teruel, Valencia 23 oktober - 2 november 2025</i>	12
In, onder en naast de bergen	21
<i>Benigembla, Rellou 4 – 13 november 2025</i>	21
Etentjes met overwintervrienden	29
<i>Balsares, Sante Fe, Formentera de Segura, 13 - 30 November 2025</i>	29
Dorp, feest en Peñas	36
<i>Santiago de la Ribera, 1 – 9 December 2025</i>	36
Strand, bergen, warm en toch	42
<i>Los Madriles, 9 – 21 December 2025</i>	42
Natte ramblas	49
<i>Los Madriles, 22 december – 6 januari 2025</i>	49
Vlaamse frieten en verse vis	58
<i>Almendricos, Cabo de Gata 7 – 21 januari 2026</i>	58
Een gewilde plek	68
<i>Agua Amarga 21 januari - 1 februari 2026</i>	68
Stormen onder een blauwe hemel	76
<i>Purias, Dolores, Alcantarilla, Pilar de la Horadada 2 - 15 februari 2026</i>	76
Berg- en bloesemlandschappen	86
<i>El Berro, Cieza 16 – 25 februari 2026</i>	86
Eindelijk Alhambra	93
<i>Playa Granada, Motril, Granada 24 februari – 6 maart 2026</i>	93
Vier seizoenen in 10 dagen	101
<i>Palomares, L'Aldea, Narbonne, Châtelguyon, Mailly-le-camp 6 – 16 maart 2026</i>	101

Samenvatting

Herfstkleuren

De heg is geschilderd en de trap gerenoveerd – we zijn weer onderweg. De herfst laat zich onderweg in veel gedaante zien: mist, regen, vallende bladeren, walnoten én prachtige landschappen. In Frankrijk en in Spanje. En verder over pink ribbon, chocola, data en vouwkunst.

Spookdorp, mudejar en schoonzus

We lopen langs de ruïnes van de Spaanse Burgeroorlog in het spookdorp van Belchite. Om stil van te worden. Het bezoek aan de Teruel met zijn Mudejar gebouwen vrolijkt ons weer op. En bijkomen doen we in Valencia. Waar toevallig mijn schoonzus is. En verder over een koude douche, herdenking en Rural sketching. En de video van het spookdorp.

In, onder en naast de bergen

In Vallei de Pop genieten we van bergen, dorpjes en muurschilderingen. We ontmoeten een enthousiaste gids en fotograferen in een grot. In een kloof tarten we onze grenzen: afstand en hoogte. We maakten een video over loopplank/pasarela en grot/cova. En verder over storm, schilderwerk en bacterie.

Veel etentjes met overwintervrienden

Na de bergen reizen we naar de vlakte van de Costa Blanca. Hier overwinteren veel, heel veel camperaars. Niet gek dat we hier oude vrienden ontmoeten, en nieuwe maken. En verder over Saharazand, griep en de rode palmkever.

Dorp, feest en Peñas

Een week staan we in een camperdorp. Vlakbij een dorp dat hun jaarlijkse feest viert, met paella, optocht en vooral harde muziek. En verder over waterflessen, kokerellen en strandrenovatie.

Strand, bergen, warm en toch....

We kamperen aan de rand van de zee, naast een natuurgebied. Heerlijke plek om te overwinteren. En toch... ben ik onrustig. Is het te relaxed voor mij? En verder over de Cueva de Agua, een lokale flamenco en home schooling.

Natte ramblas

Het koudefront is ook in Spanje aangekomen. Geen sneeuw, wel veel regen en dalende temperaturen. Gelukkig ook mooie (fiets)dagen.

We maakten een video van de minas de Mazarrón.

En verder over een waterhoos, mensen die het roer omgooiden en druiven slikken.

Vlaamse frieten en verse vis

We kamperen in twee heel verschillende landbouwgebieden.

Een week tussen de kroppen sla en kool, de andere week tussen de kassen met tomaat en paprika. Het gaat deze twee weken veel over eten. We proberen we de kilo's in de gaten te houden – wat mislukt.

En verder over een Grote trap, vleeseters en historische temperaturen.

Een gewilde plek

Slechts 50 km noordelijker en de plastic kassen hebben plaats gemaakt voor natuur, strand en een klein wit dorpje. Veel zon met evenveel wind, storm zelfs. De douche is met munten en de wifi is matig. Toch is dit een gewilde camperplek, terecht vinden wij.

En verder over wandelen, eeuwenoude boom en een speelgoed shovel.

Stormen onder een blauwe hemel

Spanje wordt geplaagd door vele stormen. De regen valt elders, wij voelen vooral de harde wind. We reizen korte stukjes in de provincie Murcia. We ontmoeten mensen en kijken naar schilderwerk. Zelf schilderen is met storm niet te doen.

En verder over een Spaans ezeltje, Mambo en Spaans Carnaval.

Berg- en bloesemlandschappen

De stormen hebben de hemel schoongeveegd. We wandelen in zonnige bergen, fietsen door een bizar maar adembenemend landschap. En zien de perziken bloeien op industriële schaal.

We maakten video van de Barrancos de Gebas. En een van de bloesemvelden van Cieza

En verder over een trailrunner, ravijnen en paars puntige stellage.

Eindelijk Alhambra

Dwars door het plastic, rijden we naar de kust van Granada. Deze Costa Tropical is vooral grijs door het kiezelstrand en de bewolking. Aangenaam genoeg om er een paar dagen te wachten. En dan eindelijk rondlopen in het Alhambra. Verder een suikerfabriek, moorse wijk en gemiste taxi. En een video van de Costa Granadina

Vier seizoenen in 10 dagen

Langzaamaan is het tijd om naar huis te gaan. We nemen de tijd. Kamperen bij het strand, kijken naar kunst, pakken een terrasje, zitten vast in de modder.

Nog 500 km en dan zijn we terug waar we 5 maanden geleden begonnen.

Verder over een burenruzie, kunstzinnige fiat 500, panikerende jogger.

Herfstkleuren

De Meern, Forêt-de-Tessé, Morlaàs, Jaca, Zaragoza, 16 oktober - 23 oktober 2025

De schuur is geschilderd, de trap gerenoveerd, de camper gecoat en verbeterd en tot slot hebben we de coniferen haag groen geverfd. Nee, dat is geen tikfout. De coniferen hebben achter twee schuren gestaan en kwamen daar kaal achteruit. De tuinman schudde zijn hoofd, toen we vroegen of ie weer groen zou worden. Dit type kan niet tegen zware snoei of jaren zonder daglicht. Na een half jaar waren de kale plekken inderdaad nog steeds dood. De burenschudden hun hoofd toen we vroegen of ze de haag wilden vervangen door iets anders. Bij hun was die nog altijd groen. Ergens heb ik gelezen dat ze dode buxus bollen groen schilderen als de buxusmot langs geweest is. Zou dat ook bij onze coniferen kunnen? De tuinman knikt dit keer ja; wel watergedragen verf kiezen. Een verfspuit geleend, overall aan, afdekplastic bij de burens hangen en een oud laken op de grond gelegd. Na een half uur is de heg weer groen. De voorbereiding en het schoonmaken van de verfspuit, zijn beduidend meer werk. Als we daar mee klaar zijn, begint het te miezeren. Gelukkig spoelt de verf er niet vanaf. Ik ben wel benieuwd hoelang het groen blijft.

Voorlopig zullen wij de heg niet zien, wij gaan weer op reis. Met de regen van de afgelopen dagen, groeit het verlangen om weg te gaan. Eerst maar richting Frankrijk. Wie weet is het daar nog lekker weer. Het valt nog niet mee om Nederland uit te komen. Door een ongeluk net over de grens kruipen we heel langzaam België in. Toch redden we het vandaag om te overnachten op de hoogte van Parijs. Een oude gemeentecamping is een camperplek geworden met uitzicht op koeltorens van een kerncentrale. Niet echt een visitekaartje om te blijven. De ijzige nacht en ochtendmist geven nog meer reden om door te rijden. Nou doorrijden - de mist hangt als een deken over de weg en de weilanden. Mijn ogen proberen door de mist de weg en tegenliggers te spotten. Eenmaal achter een tankwagen, kunnen mijn ogen ontspannen. Inhalen kan toch niet.

Eind van de ochtend lost de zon de mist op. Toch rijden we door tot een uur of vijf zodat we in een zuidelijker - zonniger gebied komen. Het wordt een kleine camping. We mogen zelf een plekje uitzoeken. Gelegen in Forêt-

de-Tessé, een gehucht met 10 andere huizen/boerderijen. Fietsend naar de supermarkt, 10 km verderop, komen we door zeker nog 4 andere gehuchten waar buitenlanders (veel Engelsen) oude huizen hebben opgeknapt.

De supermarkt hangt vol met roze strikken (pink ribbon). Gisteren viel ons ook al op, dat ieder dorp roze strikken had op rotondes, aan bruggen en lantaarnpalen. In deze supermarkt is iedere paal, werknemersjasje en zelfs de

betaaldisplay voorzien van een roze lintje. In Nederland is het me niet opgevallen terwijl de hele maand oktober in het teken staat van borstkanker. Hier verlichten ze de heel maand de Eiffeltoren roze en heeft iedere stad wel een programma om bewustzijn te creëren en geld in te zamelen. Zou borstkanker hier meer voorkomen of sterven er meer vrouwen aan? Borstkanker blijkt voor vrouwen de meest voorkomende vorm van kanker te zijn in Frankrijk¹ en in Nederland komt dat op de tweede plaats. Als ik in de cijfers duik, ontdek ik de kans op overlijden aan borstkanker in Frankrijk ongeveer 25% hoger is dan in Nederland (3000 vrouwen overlijden bij een bevolking van 8.760.000 vrouwen in NL² en 14.750 doden in Frankrijk³ waar 34.600.000 vrouwen leven). Dan begrijp ik wel dat pink ribbon hier veel zichtbaarder is.

We hebben vanuit Nederland een kilo ongepelde walnoten meegenomen. Die hebben we in het park geraapt, schoongemaakt en laten drogen. Ze smaken goed, beter als de gepelde van de supermarkt. Op de camping staan ook vijf walnootbomen en nadat het hard gewaaid heeft, raapt Wil René de noten. De campingbaas heeft nog zo'n 180 kilo liggen: dus neem aub een zak mee. Dus liggen er nu twee kilo schoongemaakte noten te drogen in een netje in de camper. Nog minstens twee weken drogen en dan kunnen we die ook kraken. In de supermarkt zien we dat een kilo ongedroogde, ongepelde walnoten 5 euro per kilo kosten. Mijn broer vraagt meteen of ze de zijne niet willen importeren. Hij heeft nog zo'n 100 kilo in de schuur liggen.

Terwijl we de walnoten schoonmaken wordt de camper belaagd door lieveheersbeestjes. Rode, zwarte, gele gespikkelde kruipen op de camper en vinden hun weg langs de horren naar de binnenkant. 's Avonds vang ik er meer dan 40 die ik naar buiten gooi. Ze zijn op zoek naar een overwinteringsplek. En uit ervaring weet ik dat de camper daar heel geschikt voor is. Toch weet ik, dat Wil René de camper liever niet deelt met insecten.

Na drie dagen rijden we in de stromende regen verder naar het Zuiden. Het waait stevig en in de loop van de dag wisselen de buien af met wat zon. We overnachten in de buurt van Pau en steken de volgende dag de Pyreneeën over. Nou we rijden er niet over, maar uiteindelijk met een 8 kilometer lange tunnel passeren we de hoogste toppen. Voordat we dat doen, rijden we door het dal van

¹ Frankrijk: Breast cancer is the most common cancer in women - it accounts for 33% of new cancer cases every year. It affects more than 60,000 women a year in France <https://institut-curie.org/breast-cancer>

² Borstkanker is de tweede meest voorkomende kankersoort in Nederland. 15.572 diagnoses in 2024. 3000 vrouwen sterven er jaarlijks aan. <https://www.kwf.nl/pink-ribbon/borstkanker/cijfers-feiten-over-borstkanker>

³ 14,739 death CANCER IN 2022. <https://tbct.eu/wp-content/uploads/2024/10/TBCT-infographic-France.pdf>

de Aspe die begint bij het stadje Oloron Sante Marie. Ik heb de gewoonte om onderweg met Google maps te kijken wat ik zo links en rechts zie. Mijn oog valt op Lindt. Er staat in het stadje een chocoladefabriek van Lindt. Nou ben ik dit jaar de gember/citroen chocolade vergeten te kopen bij de AH. In deze fabriekswinkel moeten ze toch gemberchocola hebben? Dus ik dirigeer Wil René de weg in naar de fabriek. In de shop waan je je in luilekkerland. Zoveel goede chocola. En na wat speurwerk, vind ik de reep pure chocola met gember/citroen. Ik hou me in met 3 repen. En tot mijn verbazing pakt Wil René helemaal geen chocola. Tja als hij nou nog witte chocola met koffie had gezien – die van de Aldi is zijn favoriet – dan wel.... Na dit korte oponthoud rijden we het dal in waar de bergen prachtige herfstkleuren hebben met rotsen in de achtergrond. Het is super rustig op de weg dus kunnen we al rijdend, rustig rondkijken.

Eindbestemming van vandaag is Jaca – de poort van de Pyreneeën, volgens het toeristenbureau. Aan de rand van het oude centrum ligt een camperplek met zo'n 20 plekken. Wees er vroeg bij staat er in de reviews. Nou we zijn er om 2 uur om te ontdekken dat al die plekken bezet zijn. Er naast ligt een

nog blijven. Dat is niet het geval. We krijgen hun plekje. We kunnen met een gerust hart het stadje in en vanavond hier slapen. Nu eerst een terras opzoeken en genieten van de zon. Want deze camperplek (en de meeste andere) heeft als grootste nadeel dat het een parkeerplaats is en je geen stoel buiten kunt/mag zetten. Het alternatief is een bankje in het park/speeltuin naast de camperplek. (in de rode cirkel staat onze camper)

parkeerterrein voor bussen die bijna leeg is. Met enige twijfel parkeren we onze camper daar. In de reviews lezen we ook dat de politie vaak komt surveilleren... We besluiten om de stad te bekijken, en als er geen plek vrij komt, rijden we verder. Dan ziet Wil René een stel uit het centrum naar een camper lopen en vraagt of ze

Om half zeven gaan we een simkaart regelen, want onze provider Odido, die we sinds onze verhuizing hebben, heeft ons al waarschuwingmailtjes en SMS-en gestuurd. We hebben in de EU meer data gebruikt dan in NL en als we dat niet aanpassen, gaan ze 1,5 euro per Gb die we in EU gebruiken berekenen! We zijn allebei verbaasd, want bij de vorige provider nooit last van gehad. We hebben vergelijkbaar abonnementen afgesloten met totaal 60 Gb, omdat we wisten dat we op reis niet altijd wifi hebben. Uiteraard hebben we Odido gebeld na de waarschuwingmailtjes en sms-en: ze strijden tegen misbruik. Dat mensen in NL goedkoop een abonnement regelen, en dan in het buitenland gaan wonen. De oplossing die ze geven is: in Nederland meer data gebruiken. Nou dat valt niet mee. Ik heb films gestreamd die ik niet keek, wifi uitgezet en hotspot aan, programma's gedownload, weggegooid en opnieuw gedownload. Bizar, het voelt zo tegenstrijdig. En dan nog zal het niets oplossen, want de eerste maanden in NL hebben we via de wifi weinig data gebruikt. En nu we zijn maar 2 maanden in Nederland geweest. Dus een Spaans simkaartje in mijn telefoon. En dat is goedkoper dan gedacht. Bij de Orange-winkel koop ik een prepaid databundel van 60 Gb per maand (kleiner kan niet). Verplicht 3 maanden afnemen omdat we geen woonadres in Spanje hebben. Kost 30 euro daarna kan ik opwaarderen per 10 euro (60 Gb) en die kan ik ook in EU gebruiken! Dus nu heb ik een Spaans en Nederlands telefoonnummer. Kan ik het Nederlands abonnement aanpassen.

Zaragoza is de volgende stop. "Twee uur rijden, zal ik beginnen?" vraag ik aan Wil René. "Nou jij kijkt het liefst naar buiten in de bergen, dus laat mij maar." Dat klopt. Ik kijk naar de grilligheid, de afwisseling, de donkere wolken die de bergtoppen verhullen, de herfstkleuren, de wegwerkzaamheden.... Ze leggen een 2 baansnelweg aan naast de huidige weg waarmee het uitzicht

meteen een stuk minder is. Sommige stukken zijn al klaar en zoeven we over nieuw asfalt. De ruimte voor aanleg is smal dus zijn de twee richtingen gesplitst. Richting Hueca gaan we de hoogte in. We krijgen een prachtig uitzicht, onderin zien we de snelweg richting Jaca liggen. Die ligt ook onder ons als we een tunnel in gaan, terwijl boven ons de oude weg de berg in verdwijnt. Als we de bergen uitrijden, blijven de wolken achter. De zon straalt over de vlakte waar landbouw het landschap bepaalt.

In Zaragoza ligt naast het voetbalcomplex een camperplek. Dit keer een nog grotere parkeerplaats.

Op de foto is maar een deel te zien.

Achterin, om de hoek, staan er ook nog een aantal. Hoewel we aan de rand van de vierde stad van Spanje staan (ruim 680.000 inwoners), fietsen we in 20 minuten naar het centrum.

Aan de overkant in van de Ebro zien we de indrukwekkende kathedraal El Pilar liggen. Het plan is om die met de drone te filmen maar de windvlagen blijken veel te krachtig. De drone blijft in de fietstas vandaag

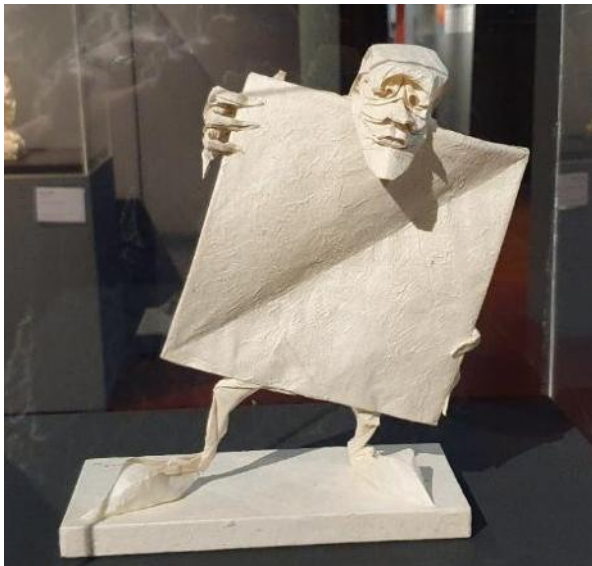

. Iets verderop ligt La Seo, een kathedraal waarvan een buitenmuur Mudejar architectuur heeft. Een unieke mix van moslim en christelijke bouwstijlen uit de middeleeuwen. Ik vind die bakstenenstijl erg mooi. De gotische spitsboog gecombineerd met arabesken met blauw tegels.

Zoals onze gewoonte is, fietsen we kriskras door het centrum. Wel aardig, maar niet van het kaliber Madrid of Sevilla. Helaas wordt het Goya museum gerestaureerd en hoewel er genoeg andere musea zijn, is er geen één waar we zin in hebben. Bovendien zijn ze allemaal, inclusief de kathedralen, de hele middag gesloten. Die gewoonte van een siësta snap ik in de zomer maar in de herfst... Wij gaan maar boodschappen doen bij de supermarkt (die geen siësta houdt) en ik schrijf weer een stukje.

Als het tegen vijven is, fietsen we weer naar de stad en bekijken het Origami museum. Er blijkt in deze stad al decennia enthousiaste vouwers te wonen. Indrukwekkend hoe ze met 1 vel papier, zonder lijm of schaar de meest bijzondere dingen vouwen. Het museum blijkt ook een school te zijn waar je het vouwkunst kunt leren. Mij niet gezien, daar heb ik het geduld niet voor. Zelfs een lelijke dikke kat vraagt meer dan 100 vouwen, aldus de uitleg op de muur. Er zijn dus mensen die uitvogelen hoe je een figuur of dier vouwt. Pet af.

Bij binnenkomst hebben we een kleine origami gekregen. Een gevouwen mond die open en dicht kan, en doordat het vel rode vlakken heeft, zijn de lippen rood. Wel grappig als je dat kunt maken.

Spookdorp, mudejar en schoonzus

Daroca, Belchite, Teruel, Valencia 23 oktober - 2 november 2025

De hoop dat de wind misschien in de avond gaat liggen, vervliegt. De wind neemt in Zaragoza alleen maar toe. De nacht is stormachtig én warm (20 graden). En ook de volgende ochtend stormt het nog. Wel met een blauwe lucht en een zonnetje. Dus geen beelden van Zaragoza vanuit de lucht. En vandaag ook niet van een ruïne-dorp, een uur verderop. We rommelen vandaag maar wat aan, want morgenochtend is de wind een stuk rustiger – voorspellen ze. Nog een nacht op de parkeerplaats is geen aantrekkelijk vooruitzicht, bovendien verlang ik wel naar een douche. We rijden daarom een uur zuidelijker naar een camping. In Spanje zijn de campings niet zo dicht bezaaid als in Nederland of Frankrijk. Dus rijden we een uur om lekker te douchen. De camping ligt aan de rand van een leuk dorpje (3000 inwoners). Daroca ligt in een kloof en heeft nog (deels) stadsmuren. We wandelen door een van de poorten het stadje in. We lijken de enige toeristen te zijn maar dat kan ook met het tijdstip te maken hebben: het is 4 uur – dus nog siëstatijd.

Als Wil René 's avonds terugkomt van de douche, meldt hij dat het water lauw is, en adviseert om de kraan niet te ver open te draaien. Ik snel naar de douche om te ontdekken dat mijn douchewater nog nauwelijks warm te noemen is. Teleurgesteld was ik me supersnel. Het warme water blijkt verwarmd te worden door zonnepanelen, en de boiler is nu zo goed als leeg. Grrr.

Die avond zoek ik uit, hoe laat het ruïne-dorp open is en hoe lang het rijden is. Op ruim een uur rijden, ligt Belchite Viejo, en dat is tussen 10 en 13:30 open en na 16 uur weer. Het dorp is een ruïne uit de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939). In de reviews zie ik dat reserveren wordt aangeraden. Ik twijfel even, maar besluit om dat toch maar te doen. Dan ontdek ik dat het dorp alleen met een (Spaanstalige) gids te bezoeken is en doordeweeks alleen om 12 uur en om 16 uur. Een rondleiding van 1,5 uur in het Spaans klinkt niet heel aantrekkelijk... In een van de reviews, waar een bezoeker

daarover klaagt, lees ik het antwoord van de organisatie: er is een Engelstalige audioguide. Over die audioguide is op de website zelf niets te vinden. Morgen maar op tijd weg en dan vragen we het wel bij het toeristenbureau (waar ook de kaartjes verkocht worden).

Als de wekker om 8 uur gaat, is de zon nog niet op, en de temperatuur is 5 graden. Wat een verschil met de 20 graden gisterennacht. Toch maar even de jas én de verwarming aan. We rijden de kortste route naar Belchite, niet via de snelweg. Reistijd is ongeveer even lang maar de route binnendoor is zeker veel mooier. Smalle wegen tussen velden, door een kloof met veel steeneiken, langs een paar dorpen die ook verscholen liggen tussen bergen. De wegen zijn op sommige stukken heel slecht, alleen de bochten zijn nog niet zo lang geleden opnieuw geasfalteerd. De routeplanner stuurt ons in een dorp linksaf terwijl het bord met Belchite rechtsaf gaat. Ik zoek op GoogleMaps uit waarom de Tomtom ons wil omleiden: 15 km verderop is de weg afgesloten. Over 7 km is er nog een weg tussendoor, we gokken het erop. Bij die afslag staat nog steeds niets over een afgesloten route. We blijven de borden volgen. De wegafsluiting blijkt zeer recentelijk te zijn opgeheven. Gloednieuw asfalt waar de witte strepen nog ontbreken.

In Belchite wandelen we naar de Toeristeninformatie om te horen dat we de audioguide bij de ingang van het ruïne-dorp kunnen krijgen. En dat klopt. Een QR-code met een wachtwoord. Eenmaal door de poort waan ik me in een oorlogsgebied. Alleen het dorre gras, dat tussen de bergen puin groeit, geeft aan dat de oorlog lang geleden is. De Spaanse burgeroorlog is een ingewikkelde geschiedenis van grofweg twee facties: conservatieve nationalistes én republikeinen die met elkaar strijden⁴. In het

⁴ Directe aanleiding voor de burgeroorlog is een mislukte staatsgreep door militairen in 1936. Ze wilden terug naar de tijd voor 1931 toen Spanje nog een katholiek koninkrijk was. Niet de republiek met een gekozen regering van liberalen, socialisten met communistische steun die het in 1936 was. In de jaren voor de burgeroorlog was er al een groeiende politieke polarisatie tussen rechts conservatieven (militairen, nationalistes, monarchisten, fascistes) en links republikeinen (liberalen, socialistes, communistes, anarchistes). Er was een grote economische kloof tussen de rijke grootgrondbezitters (oa kerk) en industriëlen versus arme land- en fabrieksarbeiders in een periode dat het economisch slecht gaat. De militairen geleid door generaal Franco rukken vanuit het Zuiden van Spanje op, gesteund door Nazi Duitsland en Italiaanse fascistes. De republikeinen worden gesteund door Sovjet-Unie en internationale vrijwilligers waarin socialistes, communistes uit heel de wereld de republikeinen te hulp schieten. Drie jaar oorlog kosten 500.000 levens en leidt uiteindelijk tot de overwinning van de militairen en de dictatuur van Franco (tot 1976).

oude dorp Belchite, waar zo'n 3800 mensen wonen, en sinds de mislukte coup 6000 (nationalistische) militairen, wordt in 1937 het strijdtoneel tussen Republikeinen en de Nationalisten. Het is een huis-tot-huis, straat tot straat-gevecht. De slag om Belchite duurt twee weken en gaat de geschiedenis in als een van de bloedigste gevechten in de Spaanse Burgeroorlog. In die strijd vallen bijna 5000 doden (waaronder 1400 dorpsbewoners), raken 6000 strijders en bewoners gewond, en worden er (later) 2400 republikeinen gevangengenomen. Met grote verliezen weten de Republikeinen het dorp in te nemen. Een half jaar later herovert Franco het dorp met opnieuw zware bombardementen.

Dat is de ruïne die ik vandaag zie. De gids vertelt verhalen bij de resten van winkels, bar, kerken, ziekenhuis, en het plein rond de waterput over het vroegere leven, toen het nog geen oorlog was. Oude foto's geven er beeld bij. Ze vertelt over de gruwelijke strijd die hier plaatsvindt, mijn gedachten dwalen af naar Oekraïne, naar Gaza. Waar mensen worden meegesleurd in een oorlog die ze niet willen, die niemand wil. Waar de tegenstander verwordt tot een monster, die uit de weggeruimd

moet worden. Ook hier wordt het ziekenhuis gebombardeerd, evenals de kerk waar gewonden worden verpleegd.

Op een gegeven moment lukt het me niet meer om zowel me heen te kijken, te luisteren naar de audioguide als mijn gedachten én associaties de ruimte te geven. Ik besluit om vanavond het verhaal opnieuw te luisteren. Wil René maakt drone beelden, totdat een gids hem vertelt dat dat niet mag. Dus een [video](#) met foto's en een paar drone beelden.

Dan valt me op, dat het in de rondleiding voornamelijk gaat over de strijd van die twee weken. Begrijpelijk vanwege de vele doden en gewonden. Maar de bombardementen in het jaar daarna door Franco, is slechts een voetnoot in dat verhaal. Evenmin is er aandacht voor het gevangenenkamp dat vlakbij bij Belchite lag, waar republikeinse dwangarbeiders (in 1940-54) onder barre omstandigheden een nieuw dorp Belchite opbouwen. Franco besloot dat het oude dorp nooit meer herstelt mocht worden én moet dienen als herinnering aan de barbarij van de Roden (Republikeinen). Hij verzweeg gemakshalve zijn bijdrage aan het feit dat het dorp met de grond gelijkgemaakt is. De rondleiders zijn inwoners van het dorp, nakomelingen van Nationalisten en Republikeinen die allebei in de burgeroorlog verschrikkelijke dingen hebben gedaan. In Spanje wordt vooral over de Burgeroorlog gezwegen. “We hebben een imaginaire muur in ons hoofd gebouwd om de oorlog te vergeten”.⁵ Pas sinds 2013, bijna 70 jaar later, zijn er rondleidingen en wordt er geïnvesteerd om de ruïne van het oude Belchite te behouden. Misschien kan de rondleiding over een tijdje meerzijdige verhalen bevatten.

⁵ Uitspraak van oud-burgemeester Belchite, opgeschreven door Alex Tieleman, De oorlog die Belchite niet meer wil vergeten, Trouw, 15 juli 2016 <https://www.trouw.nl/nieuws/de-oorlog-die-belchite-niet-meer-wil-vergeten~b082f1265/>

Het bezoek is indrukwekkend én heel vermoeiend. Ik ben blij als ik na twee uur in de camper zit en we nog een uur mogen rijden door het desolate landschap. Ondertussen mijmer ik dat hier ook gevechten hebben plaatsgevonden.

We parkeren onze camper op een camperplek aan de rand van de stad Teruel. Ik maak de fout om met Wil René naar de supermarkt te wandelen. Dat is zwaar en ik ben helemaal leeg. Gelukkig hoeven we alleen maar salade te maken en daarna vroeg naar bed.

Teruel staat al n tijdje op mijn wensenlijstje. De stad is beroemd om de Mudejar-architectuur. Een aantal torens, kerk en trap zijn gebouwd in die mix van christelijke en islamitische bouwstijlen. Rode baksteen, groene en witte schoteltjes, kralen, groen en blauw geglaazuurde dakpannen.

We zijn vroeg in het centrum. Althans om 10 uur zijn de straten nog leeg. Alle tijd om de kathedraal en de torens te bekijken. Vanaf het dak van het provinciale museum kan ik de daken en torens van de kathedraal goed zien, ze zijn allemaal verschillend. Op een pleintje ernaast zien we een groepje mensen op de grond zitten die luisteren naar een man bij een schildersezels. Rural sketchers, lees ik op een poster. Vandaag zijn er in de hele stad mensen die straattaferelen, kenmerkende gebouwen tekenen of schilderen. Tussendoor zijn er workshops (in het Spaans). Jammer dat we dat niet wisten dan hadden we ons waarschijnlijk wel aangemeld. Maar misschien ook beter van niet, na gisteren heb ik niet de energie om lang in dit leuke stadje te dwalen. Ik heb de naam Rural sketchers in mijn oren geknoopt.

We gaan op zoek naar een plek waar we een week of zo kunnen blijven. Het weer slaat vanaf morgen om hier in de bergen. We dalen af en volgen de snelweg richting de zee waar we een camping oprijden. De entree is veelbelovend, de plek echter een teleurstelling. Een modderig grasveldje waar ik meteen door muggen wordt geprikt. We pakken de fiets op zoek naar een terras aan zee. De camping ligt aan de rand van een toeristen enclave. Geen grote flats, wel veel rijtjes witte huizen. De straten zijn leeg. Af en toe is er een doorgang naar zee maar ook de stranden zijn verlaten. Een deprimerende omgeving. Na 20 minuten fietsen is in het volgende gebied wel een terras. Alleen gaat dat net sluiten. Iets verderop is een hotel - met terras – wel geopend. Veel tafels zijn bezet, zal wel het enige in de buurt zijn. We doen boodschappen en gaan terug naar de camper, want buiten zitten op de camping gaat niet. De muggen en de vochtige grond zijn een domper, de douches daarentegen zijn super: heet, harde straal. 's Nachts begint het te regenen en het modderige veld wordt een moeras. Kortom niet geschikt om een langer dan een nacht te blijven. We zitten dicht bij Valencia. Daar zit een campercamping weet ik nog van vorig jaar. Prima om daar een weekje te blijven, zeker als de volgende dagen de zon schijnt. Eerst maar eens tot rust komen en een beetje schilderen.

Het is één jaar geleden dat in de provincie Valencia overstromingen 237 doden veroorzaakten. Afgelopen zaterdag demonstreerden nog 50.000 mensen tegen het provinciebestuur dat destijds uren te laat het sms-alarm in werking zette. Ze eisen nog altijd het aftreden van Mazon, de hoogste baas (inmiddels is hij afgetreden). Vorige week werd er nog een dode geborgen, 70 km verderop. Er is een gedenkdienst in het bijzijn van de koning. Als wij een dag later door Valencia fietsen, zie ik een

stapel van 229 reddingsdekens met daarbij namen van alle slachtoffers uit deze stad. Gisteren lag het hele plein vol, zie ik in de krant.

Als ik mijn broer vertel dat we bij Valencia zitten, roept hij: “mijn vrouw ook, vanaf donderdag”. Wat een bizar toeval. Ze logeert in het hartje van het oude centrum. Natuurlijk spreken we af. Het lijkt wel zomer als we met mijn schoonzus rondwandelen. We zitten een tijdje op een bankje in de stralende zon en kijken naar de mensen die voorbijlopen. We zijn niet de enige die kijken, blijkt als we een “oude” krantenpagina uit

1923 krijgen met onze foto erin.

We wandelen over de Mercado Central, de grote overdekte markt met groente, fruit, noten, kruiden, vis en vlees. En ja hoor, bij de slager zie ik ze liggen, varkensoor. Naast de poten. Vorig jaar hebben we dat gegeten als tapas, althans we hebben het geprobeerd. Wil René, die zich niet wilde laten kennen, begon uiteindelijk toch te kokhalzen. Als ik het oor zie liggen, griezelt ik weer.

Nu we toch in Valencia zijn wil ik graag l’Etno bekijken, het volksmuseum van de stad. Mijn oog viel op de slogan: It’s not easy to be a Valencian. Het museum wil mensen laten nadenken over culturele identiteit en de spanningen die dat met zich meebrengt. Sommige mensen zijn blij met diversiteit in de stad, terwijl anderen er een hekel aan hebben. De tentoonstelling laat zien dat de identiteit verandert in de tijd (vroeger/nu). Bijv. het thuiswerken van vroeger (weefgetouwen in de huiskamer) vs de hub in stad. De knopenwinkel vs de automaat. En ruimtelijke veranderingen (oa lokaal/globaal) – groenteverbouw voor de lokale markt tot sinaasappelproductie voor de wereldmarkt.

Onze camping ligt aan de rand van het dorp Albalat del Sorells, waar ons opvalt dat veel huizen

werkplaatsen onder in het huis hebben. Herkenbaar aan de grote deuren. Oude of nieuwe cultuur? In één van de grote werkplaatsen worden hele grote figuren van piepschuim

gemaakt. We spreken Enrique Cardells Martinez die de figuren maakt. Ze blijken voor de Fallas van maart 2026 te zijn. Fallas is een Valenciaans feest waarbij in alle buurten en veel straten van Valencia en de regio poppen/taferelen staan. Ik vind op internet een van de ontwerpen die hij aan het maken is (budget van 18.700 euro). Ik ontdek dat hij, samen met zijn vader, er in totaal 6 maakt voor voor een bedrag van ca 145.000 euro. De beelden staan minimaal een week en worden dan op 19 maart 2026 verbrand. Het gaat om zo'n 800! beelden. Fallas staat nog op mijn wensenlijstje, misschien volgend jaar. Alleen ga ik niet die laatste nacht hier slapen want piepschuim verbranden lijkt me heel ongezond.

Rural sketchers had ik in mijn oren geknoopt, en zoekend of er in Valencia niet zoiets is, stuit ik op een aankondiging: zondag 2 november om 10 uur onder de negende brug van het stadspark Turia. Natuurlijk ga ik meedoen. We verzamelen onze potloden, houtskool, tekenblokken en aquarelspullen en fietsen een uurtje in de zon naar de ontmoetingsplek. Omdat ik getreuzeld heb zijn we een uur later maar in het park zien we her en der mensen op bankjes en krukjes tekenen. Het is even zoeken naar een uitzicht én zitplek. Even is het gek om te tekenen in dit hele drukke park dat de groene long van Valencia is. Er joggen, fietsen, wandelen mensen voorbij. Hoog boven me rijden de auto's en bussen het centrum in. Maar al snel heb ik alleen hoog voor de compositie, afmetingen en kleuren. Wil René werkt met houtskool maar vindt het te lastig en gaat op koffie halen, wat ik uiteraard een heel goed plan vind. We zoeken een betere bank en een ander uitzicht. Om één uur verzamelen de tekenaars zich en een van de organisatoren haalt ons ook op. We dachten dat er maar een paar deelnemers waren maar het zijn er veel meer. Alle tekeningen worden op het gras gelegd, gefotografeerd en gestempeld. De man die ons ophaalde blijkt ook Vlaams te spreken. Zijn moeder is Vlaamse en zijn vader Spaans. Als hij vraagt hoe het was, zeg ik met mijn Duolingo Spaans: muy bien (heel goed). Hij roept: Molt bé. Zo zeg je dat in het Valenciaans, dat een officiële taal is in deze provincie. Nou dat kan ik dan weer vlot vergeten want morgen gaan we de provinciaalse grens over, verder zuidelijk.

In, onder en naast de bergen

Benigembla, Rellu 4 – 13 november 2025

We rijden twee uurtjes vanuit Valencia. Het laatste half uur kronkelen we het gebied van Vall de Pop in. Vorig jaar vertelde Thijm me, dat ik beslist het dorp Benigembla moest bezoeken omdat we graag muurschilderingen bekijken. Daar rijden we nu naar toe. Er zit ook een mooie camping dus melden we ons bij de receptie. Het is nog november en kunnen we op de bonnefooi een camping oprijden.

We zetten de camper met de opening naar het zuiden om zo lang mogelijk te genieten van de zon.

Maar eerst het dorp een bekijken. Onderweg zagen we al een mooie muurschildering vanwege het 3D-effect. Dat alleen werkt, als je vanaf de weg kijkt. Ik zie bogen die me het idee geven dat er daadwerkelijk ruimte zit onder in het huis. En de hand lijkt echt uit het huis te komen. We kijken voor de zekerheid of de muur vlak is. De kunstenaar is Juandres Vera⁶ en in het dorp zijn nog een twee te

⁶ <https://juandresvera.com/home>

zien van zijn hand. En hoewel het dorp klein is (400 inwoners) worden jaarlijks door huiseigenaren muren aangeboden om te beschilderen⁷. Dit jaar zijn er weer twee bijgekomen.

Natuurlijk schilderen wij ook. Niet op muren maar op A3 vellen. Ik maak er twee met aquarel. Een landschap dat ik in Frankrijk zag en een prachtige kip die rondscharrelde op de Franse camping. Met olieverf maak ik een impressionistisch schilderij gebaseerd op Derain. Althans ik wil het met paletmessen maken maar de sierlijke lijnen op de kimono dwingen me om een kwast te gebruiken.

Wil René maakte een variant op het werk van Karen Mathison Schmidt (Pink path) en schildert onze handen. Bovendien heeft nog drie werken onder handen.

Achter de camping loopt een mountainbike- en wandelpad naar de top – 13 km. Dat is te ver lopen. Ik wil wel n stukje doen. Te voet. En dat is maar goed ook want ik had van zijn lang zal ze leven dat pad niet durven fietsen. Met mijn ogen op het pad, balanceer ik van steen naar steen. De losliggende stenen vermijgend. Daardoor zie ik wel de bloeiende krokussen en de bloeiende rozemarijnstruiken. Na een kwartier heb ik mooi uitzicht op het dal.

⁷ <http://bimau.es/murales/#2018>

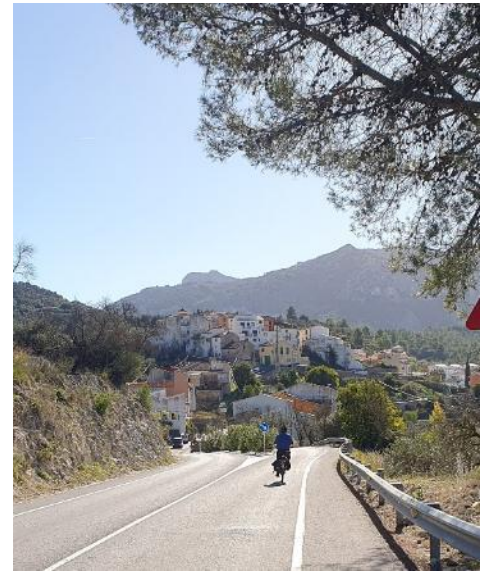
De vallei is ook het terrein van wielrenners. Dat maakt dat we wel durven te fietsen op de enige weg in het dal omdat automobilisten ruim om je heen gaan. Om boodschappen te doen, zullen we ook wel moeten. De supermarkt ligt in Xálo / Jalon, 11 km bergafwaarts èn wind mee. Met een gemiddelde van 28 km per uur zijn we er zo. We drinken koffie in één van de wielrennerscafé's. Lekker in de zon en uit de wind, omgeven door oude wielrenshirts, bidons, posters ed.

Met volle fietstassen weer heuvelop en wind tegen. Wel een prachtig uitzicht. In de buurt van Benigembla zien we de olijfboomgaarden waar onder de bomen netten liggen om de olijven op te vangen. Het oogstseizoen begint binnenkort. Het dorp blijkt ook goed te zijn in olijfolie.

Aan het eind van het dal, 10 km hogerop ligt Castell de Castells. Ook een klein dorp met 400 inwoners. Er is een klein museum over het dorp en over grottekeningen. Leuk uitstapje op de fiets, al moeten we er wel 200 meter voor stijgen. En als laatste de steile straten van het dorp omhoog. Het museum ligt verscholen in de straat naast het gemeentehuis. Als we om de hoek komen, staat Joanna, gids in het museum, toevallig buiten. We kunnen de fietsen binnen zetten en vervolgens neemt ze ons mee door het grootste huis van het dorp. Ooit eigendom van de dokter, die rijk was en daarom zelfs een aparte keuken had. Joanna is hier geboren en getogen. Ze vertelt dat er vroeger geen auto's waren. Haar overgrootmoeder ging soms met de bus naar Dénia. Een uitje naar een stad aan de kust, waar ze chocola en churros at. En dan weer terug. De meeste mensen leefden van de landbouw. Haar vader had vroeger bijen, ze kijkt verlekkend naar de honingslingeraar. Maar tegenwoordig zijn er weinig bijen meer, sinds de amandelbomen weg zijn vanwege de besmetting. Na dit verhaal, vallen me de dode amandelbomen op.

Net als bij de olijfbomen in Zuid-Italië sterven bomen af door de *Xylella* bacterie, er is geen remedie voor. Ook de Spaanse overheid besloot de zieke bomen te kappen én alle bomen in een straal van 100 meter, om verdere verspreiding tegen te gaan. Sinds 2019 zijn er in de provincie al ruim 200.000 amandelbomen gekapt. Tot groot protest van de boeren.

De amandelteelt in deze vallei is zo goed als verdwenen.⁸ De toekomst voor de telers ziet er niet rooskleurig uit: de bacterie zal zich ook verspreiden onder olijfbomen, wijnstokken, citrus-, perzik- en kersenbomen, rozemarijnstruiken etc.

Het museumje vertelt niet alleen over de lokale geschiedenis maar ook over muurschilderingen, van ca. 9000 jaar oud. Geen mammoeten, reeën of stieren maar zoiets als religieuze kunst. Althans zo worden de oude tekeningen geïnterpreteerd.

Ruim een uur later, stappen we op de fiets voor koffie. Zonder het enthousiasme van Joanna stonden we waarschijnlijk al na 15 minuten buiten.

⁸ <https://nl.lamarinaalta.com/el-legado-devastado-las-flores-que-no-volveran-a-alcalali/>

Het kleine dorpje zelf is ook een plaatje 😊

Sinds een paar dagen stormt het, de hele dag. Flinke windstoten dus luifel in en de deuren goed vasthouden. We hebben de camper zelfs een kwartslag gedraaid om een beetje in de luwte te kunnen zitten.

Het is westenwind dus komt de wind vanuit de bergen door de vallei aanstormen. Nog meer wind mee als we naar Xalo fietsen. Het is zaterdag en dan is er daar een grote rommelmarkt. Antiekhandelaren, naast kunstenaars en mensen die hun garage hebben leeggehaald.

Altijd leuk om te kijken. Al ver voor het dorp staan auto's in bermen en op velden geparkeerd. Met de fiets kunnen we gewoon naar het begin fietsen. 600 meter aan spullen die op kleden en tafels

liggen. Van kasten tot munten, van geschilderde stenen tot medische instrumenten. Kunnen we meteen naar de supermarkt want de camping bevalt goed, we blijven nog een paar dagen. Nadat we boodschappen gedaan hebben, fietsen we weer naar boven, én storm tegen. En zelfs met 20 kilo boodschappen in mijn fietstas, remt de wind me af als ik een stuk daal. Dus ploeter ik naar boven naar de camping. Ondanks de zwaarste ondersteuning, ben ik bekaf als ik daar aankom. 's Avonds hoor ik dat één van de campers stormschade heeft opgelopen. Een deur is opengekapt en het scharnier is afgebroken.

We kijken graag Formule 1 en de camping heeft een giga televisiescherm. Via vier satellieten hebben

ze 2500 zenders – zeggen ze. Wat moet je met zoveel zenders? Voor ons wel prettig dat er ook één de race uitzendt. Het commentaar is wel in het Spaans maar och we kennen de rijders, de teams en de regels. De tijden kunnen we lezen. Vervelender is dat de interviews die in het Engels zijn, direct vertaald worden, en daarmee voor ons onverstaabaar. In de loop van de race komen meer mensen meekijken. Brazilië is ook een

spannende wedstrijd. Dat is maar goed ook, want feitelijk zitten we buiten en pas aan het einde voel ik hoe koud ik ben geworden. De temperatuur is gedaald naar 12 graden.

We halen eigenlijk altijd maar voor twee of drie dagen eten in huis. Dus maar weer een keer richting supermarkt. In de vallei zijn maar weinig winkels. En die liggen allemaal richting zee. Vandaag doen we dat in Orba. Verderop ligt een grot (Cova de les calaveres – grot van de schedels), dat lijkt me een omweg waard. We dalen met hier en daar 8%. Een paar herspeldbochten op gloednieuw asphalt, toch rem ik bij 40 km/u terwijl een wielrenner juist lekker doortrapt. Dat durf ik niet. De grot is zoals verwacht heel toeristisch. Het ligt dan ook niet ver van Benidorm. De

kaartjes koop ik in een winkeltje met stenen, messen, kettinkjes en

marmere lampen. Bij de ingang van de grot loop ik onder de restanten van Halloween door en staan er grote kristallen en stenen te koop voor pak 'm beet 500 euro. Het Nederlands op het bordje dat er bij staat, is ronduit grappig: U niet raak. Aan de spinnenwebben te zien, houden mensen zich daar aan én loopt de verkoop niet echt. Gelukkig mogen we op eigen houtje rondlopen en rustig

foto's maken. Een vlonderpad brengt ons verder de berg in. Geen bijzondere druipstenen, de schedels die gevonden zijn, worden als replica's in een vitrine getoont. Wel zijn hebben de grotten mooie plafonds met gaten, groeien er mossen en varens.

Na ruim een week verlaten we de bergen voor de zee. Maar eerst wil ik de Pasarela de Relleu doen. Een wandeling in een kloof over loopplanken (pasarelas) met glazen plateaus. Een uitdaging voor mij qua wandelafstand, een uitdaging voor Wil René qua hoogte. We rijden vroeg weg door een prachtig berglandschap naar de kloof.

Vroeg omdat er een kleine parkeerplaats is bij het begin van de route en die is snel vol, heb ik gelezen. We zijn net vroeg genoeg. Na een kwartier wandelen komen we bij de ingang van de kloof. We betalen de entree en krijgen een helm. Over vlonders die tegen de wand aan genageld zijn

wandelen we de kloof in op een hoogte van 60 mtr boven de Amadorio rivier. Nou rivier, net als het stuwmeer staat er weinig water in. Maar de hoogte blijft indrukwekkend. De route is zo'n 300 meter met enkele glazen plateaus. En hoewel ik geen hoogtevrees heb, voelt het toch tegennatuurlijk om om op zo'n plateau te stappen. Bij het laatste plateau, grapt een voorbijganger dat we voorzichtig moeten zijn bij het laatste plateau – dat wiebelt een beetje. Hij heeft uiteraard gezien dat Wil René niet comfortabel is op deze hoogte. Als ik dat zeg, zegt hij dat de wandeling wel de moeite is. Wil René reageert alleen op het woord moeite: Ja, het kost hem flink wat moeite. Bij het laatste plateau schuifelt Wil René zelfs voorzichtig het glazen plateau op - chapeau. Dan weer de trappen omhoog en terug

naar de camper wandelen. De zon is doorgebroken en het zweet loopt over mijn rug. Ik plof neer in de camper. Een nieuw record van anderhalf uur – chapeau.

Dan rijden we de bergen uit, op weg naar de zee.

Etentjes met overwintervrienden

Balsares, Sante Fe, Formentera de Segura, 13 - 30 November 2025

Op een kwartier fietsen van de zee, zetten we de camper neer op een nieuwe campercamping. Sinds 3 maanden open. Het grind is nog spierwit, de boompjes zijn dunne staken op een paar oude olijfbomen na. “De elektriciteit is vandaag nog niet beschikbaar, misschien morgen.” De zonnepanelen boven het toiletgebouw wekken vandaag te weinig op. Misschien morgen. Onze accu zit na het rijden vol dus als het nodig is melden we ons morgen.

De volgende ochtend ontdekken we wat de mist is: saharazand dat door storm Claudia naar Spanje

is gedreven. De tafel en stoelen die buiten staan hebben een fijn rood zandlaagje. De campers ook. Het lukt de zon nog altijd niet om door de troebele lucht te breken. Desondanks is het warm. Vannacht was het zelfs nog 18 graden. In het Zuiden van Spanje is het noodweer, waar het saharazand als het modder uit de lucht valt. Hier lijkt het meer op zeemist. Desondanks fietsen we naar de zee.

Inmiddels lukt het de zon om af en toe door de mist door te breken en is het redelijk strandweer. We fietsen langs hoge flats die de toegang naar de zee blokkeren. Aan het einde van het dorp kunnen we via vlonders op palen het strand bereiken. We zien iemand in zee zwemmen. Wil René trekt zijn

Daar is een brug over de rand van de klif. Na die glazen plateaus is die niet spannend meer. Wil René fietst met gemak over de brug.

Op deze campercamping mag je je camper wassen. Ze verhuren er zelfs een hogedruk spuit. Nou die hebben we niet nodig. We hebben een telescoop-borstel stok waar je een waterslang op kunt aansluiten. Ik heb de afgelopen dagen de rode aanslag weggehaald waar ik bij kon maar het dak niet. Vannacht heeft het geregend dus misschien is het rood wel weggespoeld. Nou nee. We kunnen de

trap lenen en ik merk dat alleen water spuiten niet genoeg is, zelfs niet als ie gecoat is. Er gepoetst moet worden. Gelukkig heb ik geen hoogtevrees.

We logeren met de camper in de tuin van een Nederlands stel. Samen met nog 4 andere campers en daarmee is de tuin wel vol. En er is een zwembad. Onverwarmd maar nu nog 18,5 graden en de zon schijnt volop. Dus we wagen ons in het water. Nou na vier baantjes vlucht ik het water uit om in de zon op te warmen.

Wil René houdt het langer vol. Hij durft zelfs de volgende dag nog een keer. Maar de dag er na is het maar 17 graden. Het blijkt te koud. Dus we houden het bij schilderen en fietsen.

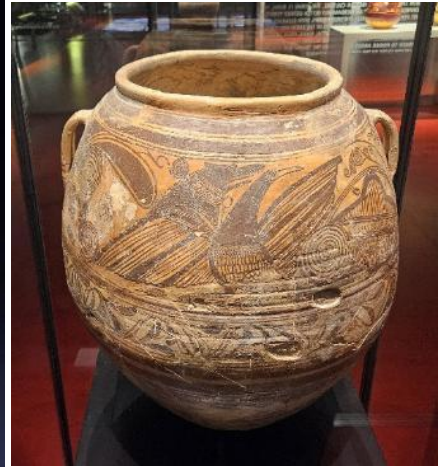
Een half uur hier vandaan ligt Elche. Een middeleeuwse stad, gebouwd door arabieren al is dat nauwelijks meer te zien. Alleen de vele palmtuinen en het irrigatiesysteem herinneren er aan.

In het gerestaureerde fort kunnen we vanaf de muur zo'n grote palmtuin zien. In het oudheid museum staan prachtige aardewerken vazen en een beeld dat de naam de vrouw van Elche heeft gekregen.

Een bijzonder en prachtig beeld van zo'n 500 jaar voor de jaartelling.

Na een paar dagen blijken Vlaamse vrienden in de buurt te zijn. In de tuin passen niet nog twee campers dus zoek ik er een in de buurt. Dat valt nog niet mee. Ik app met een camperplaats hier 15 minuten vandaan. Hij in het Spaans ik via google vertaal want mijn Duolingo Spaans is nog niet goed genoeg. Het lijkt dat hij plek heeft over twee dagen maar heel duidelijk wordt het niet. Maar ik stuur hem mijn telefoonnummer en kentekens. Voor de zekerheid stuur ik ook de kentekens van de Vlaamse vrienden. Het antwoord: "Genial" geeft wat meer vertrouwen dat het gaat lukken. En dat

klopt. Van de 12 plekken zijn er zelfs 6 vrij. We kunnen naast elkaar staan. Wel kleine plekken. De luifel zou ik niet kunnen uitdraaien. Maar met deze temperatuur is dat ook niet nodig. Een gure wind noopt tot creativiteit. We hangen een picknickkleed en vloerkleden tegen het gaas en kunnen zo toch heerlijk in de zon zitten. 's Avonds wordt er lekker gekookt en regelen wij het toetje. We passen met z'n zessen in één camper want 's avonds buiten zitten, is echt te koud. We kletsen bij,

bezoeken de weekmarkt in Almoradi, heel veel kleding en venkel. Een groente die ik hier nauwelijks vind. 's Avonds wissel ik de link van onze website uit met de polarsteps van een van de Vlaamse vrienden. Ik bed zoek ik op wanneer we elkaar hebben leren kennen - 2023 in Dolores. En ontdek dat op een van de dagen een uitgebreid profiel staat van mij en iets verderop die van Wil René. Hij wordt omschreven een saaie, introverte en serieuze man. Ik lig in een deuk. Wil René ook. Want feitelijk klopt het, hij is niet zo'n kletser.

Zondag naar de vlooeienmarkt in Guadamar. Naast antiek liggen kleedjes vol met oud keukengerei en tweedehands kleding. Hier kun je heel lang snuffelen en dat doen we ook. Daarna vinden we een

terras in de zon met een dagmenu voor 15 euro (voor-, hoofd-, nagerecht en een drankje). En meestal verwacht ik daar niet zoveel van. Maar dit restaurant is echt top - "Oasis". Na drie nachten keren wij weer terug naar de kleine camperplek in de achtertuin. Net voor vertrek confronteert hij de Vlaming met zijn schrijfsel. "Het klopt helemaal." De Vlaming heeft rode koontjes. "Ik schreef toen alleen voor mezelf en

familie." "Het is niet erg, het klopt inderdaad." En Wil René lacht hard. Misschien toch wat zorgvuldiger zijn met namen....

We zijn weer terug in de tuin met de mooie palmbomen. Ze zijn pas geleden gesnoeid. De onderste bladeren zijn er af gehaald en we zien de "bloemen" zich een weg banen door kokers vanuit de palm.

In dit gebied rondom Elche zijn er zo'n 200.000 palmbomen die als UNESCO Werelderfgoed beschermd zijn. Die bescherming van de palmtuinen heeft echter sinds 30 jaar een taaie vijand in de vorm van een rode kever⁹. Een insect van zo'n 4 cm groot afkomstig uit Zuid-Oost Azië. De kever legt eitjes in een palmboom en de larven vreten zich in de stam en verwoesten daarmee de palm. De aanleiding voor deze kennis zijn de vreemde zwarte kegels met groen dakje die Wil René ziet bij zijn dagelijkse wandeling. Om de zoveel meter ziet hij de

⁹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Rode_palmkever

staan. Het blijken lokdozen te zijn. Het is niet de heilige graal om de palmkever te bestrijden maar beter iets dan niets. De volwassen kevers leven twee tot drie maanden en ze kunnen zich verschillende keren voortplanten. Bovendien kunnen ze in een week tijd zo'n 7 km vliegen...

We kunnen een week blijven voordat "onze plek" weer gereserveerd is. Het

gaat wat meer waaien dus zetten we onze luifeltent op en schilderen heerlijk in de luwte en warmte van

onze stoffen huisje. Althans dat was mijn verwachting. 's Avonds voel ik mijn keel en de volgende dag ben ik snot verkouden en voel me beroerder worden. Griep – denk ik. Terwijl ik nog een griep prik heb gehaald voor we gingen. Wil René scoort een dag later bij de apotheek goede neusdruppels zodat ik meer lucht krijg en me weer wat beter voel. Kan ik vanavond toch mee. We gaan met alle campers en de eigenaars uiteten. Ik bestel een salade als voorgerecht en vis als hoofdgerecht. Daar zit zelden groente bij, en ik kan wel wat vitamine gebruiken. Nou, alsof ze dat in de keuken gehoord hebben. Ik krijg zo'n groot bord vol, dat de anderen medelijden met me hebben.

En met Wil René die hetzelfde idee had. Dus tegen mijn gewoonte in, eet ik mijn bord niet leeg. En tegen mijn gewoonte in, bedank ik voor het toetje. Ik plof.

Of het aan het eten ligt, te laat naar bed, of gewoon niet genoeg uitgezikt heb, de volgende ochtend heb ik knallende koppijn, een rauwe keel en en loopt het water

uit mijn ogen. Als een zielig musje hang ik in mijn stoel. Weer een dag niet schilderen. Daarna knap ik wel stapje op.

De kleinschaligheid van de plek maakt dat je snel en makkelijk een praatje maakt. De eigenaresse maakt iedere ochtend een rondje en kletst makkelijk. We zijn ruimschoots de jongsten en blijven met een week ook het kortste. Twee campers staan hier het hele seizoen (6 – 8 maanden), een blijft 3 maanden en onze burens een maand. Het is ook een beschutte (en daarmee warme) plek, je kunt de auto voor 15 euro een dagje lenen. Er zijn veel restaurants en winkels op een half uur fietsen want dit gebied is een grote buitenlandse enclave. Veel Engelsen hebben hier een huis, al neemt hun aantal drastisch af sinds de Brexit. Ze mogen maar 90 dagen in Europa zijn en moeten daarna 90 dagen terug naar Engeland, voordat ze weer naar Europa mogen. Ook veel Nederlanders, Duitsers, Belgen en Scandinaviërs hebben hier een huis of appartement.

Zo weinig als we de afgelopen weken uiteten zijn gegaan, ze vaak zijn we deze 2 weken geweest. Vandaag gaan we weer en nu lenen we de auto - mijn energie is nog te beperkt om een uur heen en een uur terug te fietsen. De groep is dit keer de vrienden die elkaar twee jaar geleden op La Fabrica leerden kennen waaronder de Vlaamse vrienden. Locatie is een wokrestaurant met de beste sushi van de streek, volgens onze campingbaas. Of dat zo is, kan ik niet controleren maar het is superlekker en supervers.

Dorp, feest en Peñas

Santiago de la Ribera, 1 – 9 December 2025

We rijden een grote camperplaats op met ruim 250 plaatsen. Bij de poort staat “completo”. Dat geldt niet voor ons. Wil René heeft gereserveerd. Vrienden van ons staan hier, 20 minuten lopen van de zee. We krijgen plaats 143 toegewezen. Een goede plek zeggen de vrienden want hier heb je lang de zon. De overburen zitten verder weg dan bij de rest van de plekken. De plek is net groot genoeg om ons stoffen huisje neer te zetten. Daarvoor moeten we de camper strak tegen de grens parkeren en duimen dat onze burens, die al een paar dagen met de camper weg zijn, het geen probleem vinden dat we soms op hun stukje moeten staan om de verfkisten uit de camper te halen.

De camperplaats zit vol met veel, heel veel overwinteraars. De prijs van 7 euro p/dag voor langblijvers en de goede douches zijn waarschijnlijk de belangrijkste reden dat ze hier staan. Ze zijn herkenbaar aan de inrichting van hun plek met kooktenten, vloerkleden, plantenbakken, èn kerstsfeer. Er hangen kerstkransen aan hun deur, de struik is versierd kerstballen en lichtsnoeren. En het dashboard is een kerststal. Heel Spanje is in de ban van Navidad – kerstmis.

De zon is lekker, maar om te schilderen heb je schaduw nodig en in het stoffen huisje zitten ramen zonder gordijnen. We kopen een lap stof, met kerstmotief. Dan passen we ons aan bij de Spaanse (en camperplaats-) cultuur. Navidad is een belangrijk familiefeest hier. Winkels puilen uit met kersversiering, in tuinen en op straat hangt kerstverlichting en de kerststallen zijn of worden opgebouwd.

De wind neemt toe en draait. Flinke windstoten laten de zijwanden klapperen. We besluiten de voorkant ook maar dicht te maken. Probleem is wel dat de grond keihard is. De haringen gaan er niet in. We leggen grote waterflessen op de flappen maar de wind schudt ze net zo makkelijk er weer af. De windvlagen trekken hard aan de wanden. We vertrouwen het niet en halen de voorkant en een

zijwand er maar weer af. Op de andere wand leggen we vier zes-liter flessen en na heel veel getimmer zitten er toch twee haringen in. Zo kunnen we wel uit de zon zitten, en Wil René plakt zijn schilderij vast aan de ezel zodat ie er niet af kan vallen. Ik ben met aquarel bezig, dat kan gelukkig binnen. Beter ook want mijn hoesten en snotteren gaat nog niet echt beter, het is een taaie verkoudheid. Wil René blijft

ruim een week overeind maar begint dan toch ook te snotteren.

Halverwege de week horen we om tien uur 's avonds muziek de camping overwaaien. Ieder uur lijkt het volume toe te nemen. Tot twee 's nachts. Als we de volgende dag 's middags weer muziek horen, besluiten we samen met onze vrienden op onderzoek uit te gaan. 1 km verderop in San Javier zit een

evenementenlocatie. Als we daar in de buurt zijn, blijkt de muziek bij de kermis vandaan te komen. De evenementenhal is wel open en aan tafels zie ik her en der mensen, en vooral kinderen, zitten. Het grote podium is leeg. De

dame van de crêperie vertelt ons dat ze feesten hebben ter gelegenheid van de beschermheilige van het dorp. En dat we zeker dit weekend nog wel wat overlast kunnen verwachten. Maar ook dat er zaterdag een grote paella pan is en maandag een optocht wat meteen het einde van de feestdagen betekent.

De geluidsoverlast is vrijdag al aanzienlijk. Het gaat dwars door mijn oordopjes heen. Dit maal duurt het tot 5 uur in de ochtend.

Op zaterdagmiddag gaan we kijken naar die paella-pan. We zien, net zoals eerder deze week, mensen aan tafels zitten. Dit keer zijn het er veel meer en staan de lange tafels buiten. Vorige keer viel me al

op dat er een groep kinderen hetzelfde blauwe t-shirt aan hebben, Los Tornados. Toen dacht ik aan een voetbalclub ofzo. Maar ik kon die naam niet vinden bij de sportclubs van deze gemeente. Nu zie ik ze weer zitten. Andere tafels hebben rode of zwarte t-shirts. Mensen hebben eten bij zich. Het lijkt eerder een buurtpicknick. Ik vraag een paar meiden wat hier aan de hand is, maar veel meer dan: gezellig bij elkaar komen,

kom ik niet te weten. Ze wijzen naar een tent waarop Peña staat geschreven. Dat is hun tent?! Nog twee andere mensen bevroegd, en dan begrijp ik dat Peña niet rouw betekent, zoals google vertaalt zegt, maar een gezelligheidsvereniging is, speciaal voor de feestweken. Vandaag zijn er 33 lokale clubs

die samenkomen. De gemeente zorgt voor gratis paella en gratis bier, ook voor ons. En ja, we kunnen ons ook aansluiten bij een Peña of samen met Hollanders die hier in de buurt wonen, een Peña starten. Een aantal van die groepen heeft een eigen tent op het festivalterrein. De groepen helpen bij de organisatie van de feestweken. El Cantazo, met Tazmanian Devil op rode shirts, organiseerden onlangs een heus oktoberfeest, de meiden gekleed als dirndl. Ik heb net mijn lunch op dus ik laat de paella zitten, net als het bier – niet om 13 uur.

We kokkerellen in de camper. Wil René maakt een keer schnitzels en onze vrienden schuiven aan. Annet kookt Indonesisch: groente en vlees in kokossaus (sajour lodeh) en wij schuiven aan. Ik krijg twee bossen bleekselderij net afgesneden van het land. Ik maak er een salade van. Om een klein beetje Sinterklaas-gevoel te krijgen bak ik pepernoten in onze mini oven. En net als met pannenkoeken zijn de eerste een beetje mislukt. Te zwart. Daarna smaken ze prima. Dat is allemaal maar kinderspel bij Indische maaltijd die Annet zondag maakt. Terwijl zij Pangsit goreng maakt, zitten wij de slotwedstrijd van Formule 1 te kijken. Verstappen wint maar heeft

net twee punten te weinig om wereldkampioen te worden. Na de wedstrijd eten we Sate Ajam, Gado gado, Lontong en net gefrituurde emping. En

als toetje Tjendol – wat ik dan weer niet lekker vind. Annet is al dagen aan het voorbereiden. Er blijft zoveel over dat ik een doggy bag meekrijg. Heerlijk, nog een dag Indisch eten.

De optocht dat het einde van het dorpsfeest van San Javier betekent, is leuker dan verwacht en ook veel langer. Ruim een uur paraderen groepen en wagens aan ons voorbij. Veel filmthema's zoals Gostbusters, Aladin, Mad Max, veel keiharde muziek. En ze delen allemaal snoepjes en ballen

uit. Sommige vaders zijn fanatieker dan de kinderen in het snoeprapen en het bedelen om ballen. Wil René scoort er een voor Annet. Kinderen stelen de show in de optocht en de kleine mannetjes zijn hilarisch.

De camperplaats is eigenlijk een dorp waar nationaliteiten elkaar opzoeken. Ik zie Fransen jeu de boule spelen, Duitsers verzamelen zich op het terras. Engelsen kletsen bij de afwas. Nederlanders buurten bij elkaar. Alleen de Zweden lijken elkaar niet op te zoeken. Er is een camperaar-kapster die met koffer en schort haar klanten bezoekt. Een man met een visserspet komt afscheid nemen hoewel we hem nog niet eerder gezien hebben. Hij gaat naar huis, naar Berlijn. Om hem op te vrolijken zegt Wil René: tot volgens jaar dan maar weer. Nou dat is twijfelachtig. Hij mag waarschijnlijk niet meer autorijden. De volgende ochtend komt zijn zoon hem ophalen. Ze rijden naar Berlijn.

En in een dorp gaat het soms niet goed. We hadden verwacht twee vriendengruppen aan te treffen hier maar een stel is boos vertrokken. Hun oude hond kan haar plas niet meer goed ophouden en de

uitlaatplek is soms te ver weg. Ook al gaan ze iedere vier uur. Ze nemen een fles water mee om bij een ongelukje meteen met water na te spoelen. In het reglement staat dat honden niet mogen plassen op het terrein. En daar worden ze op aangesproken door andere gasten. De woordenwisseling loopt hoog op en onze vrienden vertrekken.

We hadden een groot deel van de week geen rechterburen. Als ze terugkomen, kijken ze meteen of we de grens van hun perceel niet overschreden hebben. Toegegeven, onze camper staat dicht tegen de rand aan – maar niet er over heen. En alsof ze een statement willen maken, zetten ze hun fietsen precies bij onze zijdeur, waardoor we die niet kunnen openen. Zo flauw. 's Avonds zetten ze de fietsen in hun tent achter de camper. Dan kunnen we er gewoon weer bij. Blij dat we morgen weer verder gaan.

We wandelen en fietsen af en toe naar zee. Ik zie waterflessen op straat staan. Dat heb ik al eerder gezien. Grote waterflessen staan bij deuren, op straathoeken en soms zelfs midden op de stoep. Het schijnt een oude gewoonte te zijn om honden en katten te ontmoedigen daar hun behoefte te doen. Ze denken dat het zonlicht dat door het water schittert, de dieren afschrikt. Waar geen bewijs voor is. Maar allicht beter dan het strooien van natriumcarbonaat rond het huis zoals vroeger de gewoonte was. Dat mag tegenwoordig niet meer vanwege gezondheidsgevaar. Bewoners zetten tegenwoordig de flessen neer zodat mensen met honden plasplekken meteen kunnen wegspoelen. Zo blijft de straat frisser en voorkom je nare geurtjes. In veel gemeenten is het zelfs verplicht dat hondeneigenaren een eigen flesje water bij zich hebben om schoon te maken.

Aan het einde van de week is het prachtig weer met strak blauwe lucht en een warm zonnetje. We fietsen rond en zien dat de stranden gerenoveerd worden. Afval en alg verdwijnt, en het zand ligt in grote bergen klaar om verspreid te worden. De rotsen en afwatering verdwijnen dan onder het zand.

Een dorp verderop zijn ze klaar en daar bakt een stel in de zon alsof het zomer is.

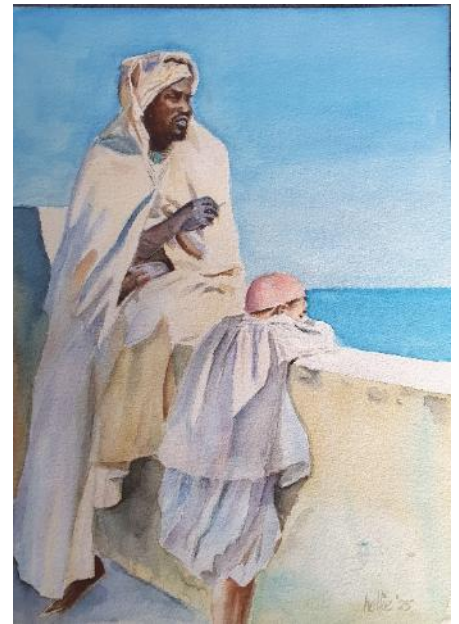
Wat betreft schilderijen: Wil René maakt een herfstlandschap. En voorlopig zijn eerste en laatste landschap, zegt hij, want dit vindt hij zo lastig. Tja, zoiets riep hij vorig jaar ook over portretten en huidskleur....

En dan heeft hij ook nog een nachtschap gemaakt:

Ik maak nog een aquarel van een oude foto die ik vorig jaar in Marokko zag.

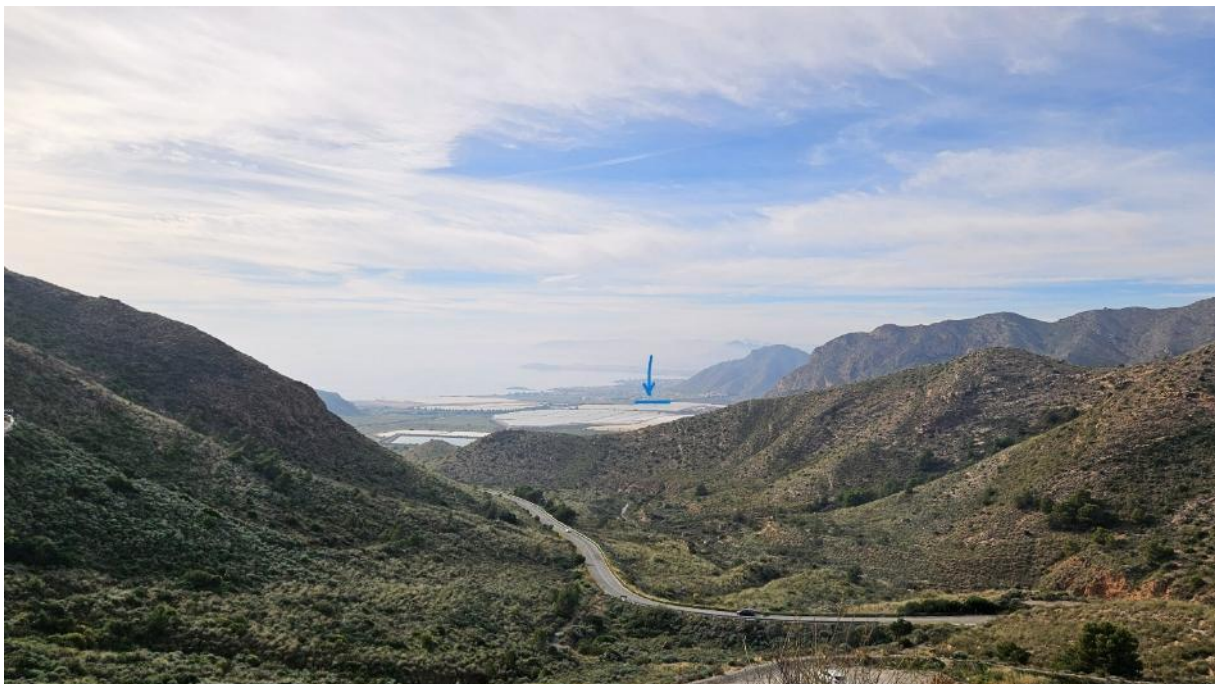
En we schilderen allebei een mooi portret waar we een aantal dagen mee bezig zijn geweest en waar we trots op zijn. Wil René schildert zijn nichtje Jhené.

Strand, bergen, warm en toch....

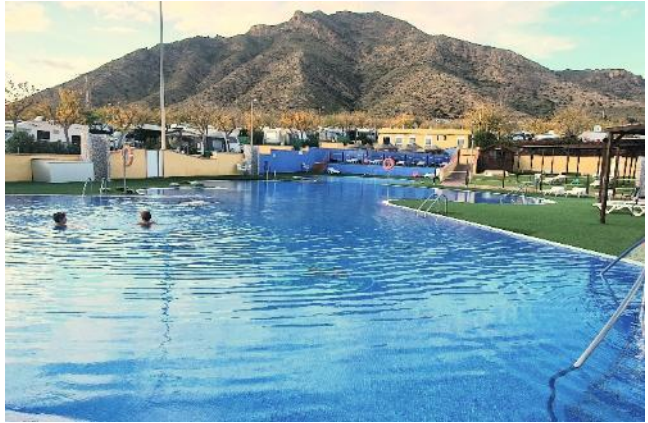
Los Madriles, 9 – 21 December 2025

Weer een uurtje zuidelijker. We rijden aanvankelijk over de snelweg tussen stoffige landbouw percelen en de toeristische kust. Vlak voor Cartagena buigen we naar het westen en verlaten de snelweg. We rijden door de Sierra de la Muela, een kustgebergte en tevens natuurgebied. De Tomtom stuurt ons via een hele smalle weg. Duimen dat we geen andere auto tegenkomen. Natuurlijk is de eerste een vrachtwagentje en de tweede een camper. Voorzichtig manoeuvreren we langs elkaar. De omgeving is prachtig met hier en daar een haarspeldbocht. En het uitzicht op de baai is adembenemend. Heel in de verte zien we de camping liggen waar we een weekje zullen blijven (zie de blauwe pijl).

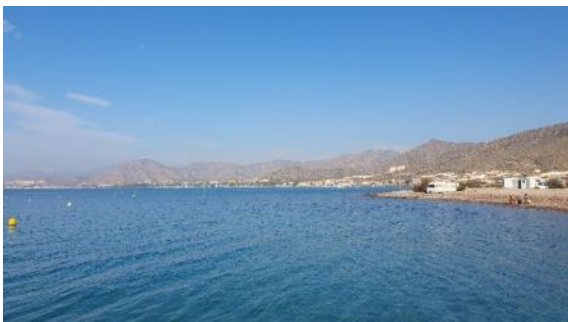
De camping heb ik gekozen vanwege het verwarmde zwembad. Wil René zwemt immers graag en dat is dan ook het eerste wat hij nu doet. 28 Gradan maar liefst terwijl de lucht 19 graden is. Als ik 's avonds het afval buiten de poort breng, zie ik dat het zwembad bijna leeg is. Dagelijks verversen ze het water, lees ik. Het warme water komt uit de bergen achter ons en is zout. Het is waarschijnlijk onderdeel van een groot ondergronds stelsel. 4 km verderop ligt Cueva del Agua, een grot waar warm water de zee instroomt. Nieuwsgierig naar de herkomst van dat water, doen ze al 50 jaar onderzoek. Met duikers en speleologen is inmiddels 7 km aan gangen en grotten in kaart gebracht

en nog altijd is het einde niet in zicht¹⁰. Als wij een paar dagen later gaan kijken, is er net een groepje duikers dat de grot in gaat. Niet geheel zonder gevaar. Buiten de grot hangen twee herinneringsplaten van overleden duikers. Een bord waarschuwt voor de hoog technische moeilijkheidsgraat. En in januari is er nog een duiker omgekomen bij een toeristische duikexpeditie. Haar partner wordt grove nalatigheid verweten. Dat weerhoudt duikers niet, telkens als we boodschappen doen komen we langs de grot en zien daar duikers.

Waarschijnlijk put de camping uit een van de nevangangen. In ieder geval is het heerlijk zwemmen, als ik niet te vroeg kom. Om 8 uur is het zwembad open maar pas rond 9 uur is het vol genoeg om goed te zwemmen.

In de zee zwemmen is met zo'n warm zwembad geen aantrekkelijk alternatief. Hoewel het strand maar 15 minuten lopen is. Bijna dagelijks wandelen we langs het strand in 25 minuten naar het dorp

¹⁰ <https://cuedelagua.es/>

waar een lekker terras zit. De route via de weg is korter maar saaier. Iedere dag ziet de zee, de lucht, de kust er anders uit.

Het terras ligt bij de kerk die op zee uitkijkt. Ik zie naast de kerk een groep vrouwen met matjes hun lijven in conditie houden (of brengen). Warm gekleed, sommige zelfs met muts, want de wind komt uit het Nood-oosten. En de zon heeft zich verstopt achter een dikke laag wolken. Ondanks de 15 graden zit het terras bij de koffietent vol. Ik hoor Duits, Engels, Vlaams maar geen Spaans. Ergens lees ik dat de helft van de bevolking (450 personen) van Isla Plana niet-Spaans is maar de bron ontbreekt.

“Hebben we een camping met verwarmd zwembad en dan wordt ik ziek,” verzucht Wil René.

Buikpijn, blaffen, snotteren en geen energie zijn de symptomen. Zelfs geen zin in schilderen. Dan ben je echt niet lekker. Uitzieken, er zit niks anders op.

Onze burens zijn een jong gezin met twee kinderen. Ze reizen met een grote caravan. Al na een uur komt de buurman een praatje maken en legt ongevraagd uit waarom ze hier zijn. Zijn oudste dochter is leerplichtig maar raakte zwaar overspannen van school. Telkens opnieuw proberen ze het maar het gaat niet.

Psycholoog, orthopedagoog hebben geadviseerd haar ziek te melden voor het jaar. Langer kan niet. En ieder jaar moet ze opnieuw naar school, wordt weer ziek. Ze hebben geprobeerd of zij ze niet zelf thuis kunnen onderwijzen. Home-scholing mag in Nederland alleen als je reist. Dus hebben ze hun huis verkocht, deze caravan gekocht en zijn op pad gegaan. Hij werkt in de ICT dus dat kan hij overal. En terwijl hij vertelt heeft hij al drie

sigaretten opgestoken. Na drie dagen vertrekken ze naar vrienden in Malaga, ik wens ze veel sterkte.

De meeste mensen die ik spreek ontvluchten het Nederlandse weer, niet de regels. Omdat het klimaat hier aangenaam is of omdat het lijf het hier beter doet. De reuma minder heftig, de luchtwegen minder kwetsbaar. De nachten zijn hier bij de kust warm en overdag is het zo'n 16 tot 18 graden, wisselend bewolkt.

De nieuwe burens zijn Duits en blijven tot ergens maart. Ze komen hier al 10 jaar. Het kooktentje wordt met boormachine en schroefharingen vastgenageld net als een zwart kleed. Ze staan nog nauwelijks en bevriende landgenoten komen ze begroeten. Het kooktentje blijkt ook vriendententje te worden waar gezellig bijgepraat en gedronken wordt.

En dan, na een paar zonnige dagen, regent het ineens. We zitten net de schilderen als de eerste druppels op de luifel vallen. Stug gaan we door. Maar er vallen er steeds meer en de wind maakt dat er druppels op het schilderij vallen. Snel opruimen. 's Nachts breekt het onweer los met stevige regenbuien. Op diverse plekken in Spanje is code rood afgegeven. Ook de volgende nacht hoort het weer en schrik ik wakker van de lichtflitsen en de - binnen 2 tellen - donderslagen. Geen overlast van water hoewel we de dagen erna nog plassen en opgedroogde modder zien in de straten.

Wat ook opvalt is dat hier veel, heel veel wildkampeerders zijn. Campers staan langs het strand, staan dagen geparkeerd in het dorp, staan in de ramblas (droge rivierbedding) en zelfs op het strand. Hier

wordt het blijkbaar (nog) gedoogd. Vorig jaar januari stuurde de politie veel wildkampeerders weg in Spanje, het gonsde van de verhalen. Nu nog niet.

Op zaterdag wandelen weer naar het dorp waar het terras veel voller zit dan van twee dagen terug. Toen hoorde ik bijna geen Spaans en nu alleen maar. Er stromen muzikanten naar het terras. Ik zie gitaren, een soort mandoline, een luit-achtig instrument, kleine gitaren, viool, tamboerijn en castagnetten. Al snel speelt een groepje en een jonge vrouw zingt met haar ogen dicht.

¹¹ Jammer dat het spelen snel stopt en overgaat naar een podium waar een ingestudeerd optreden is van een veel mindere kwaliteit.

¹¹ Vergelijkbaar optreden maar dan met een mannelijke zanger <https://www.youtube.com/watch?v=YO1-STRXVdA>

Na 10 dagen camping, strandwandelingen naar het dorp, schilderen, lezen, boodschappen was ik echt toe aan iets anders. De camping voelt als een soort val. Een terrassencamping op het zuidoosten: uitkijkend over zee en bergen, - van 9 tot 5 uur zon - als de zon schijnt -, een verwarmd zwembad, supergoeie douches, dicht bij het strand en een dorp met een goed terras en supermarkt. Eigenlijk superideaal en toch merk ik een onrust. Het is teveel hetzelfde. Ik wil ook nieuwe dingen zien, ontdekken.

Eindelijk lijkt het vandaag droog te blijven en kunnen we de bergen in fietsen. Het is zo'n 15 graden, de blauwe lucht is bedekt met witte sluiers, de wind houdt zich koest. We stijgen zo'n 300 meter en

als beloning krijgen we prachtige uitzichten over de baai waar wij kamperen. Een paar bochten verder krijgen we uitzicht op de baai en haven van Cartagena. We fietsen hoog boven de zee naar de

Disney-achtige kantelen van de oude gevechtsbatterijen. Deze oude verdedigingswerken beschermden vroeger de havenstad Cartagena. De rotspunt die ver de zee inloopt heeft op diverse

plekken nog grote kanonnen staan. Een collega-fietser vraagt of ik hem wil fotograferen terwijl hij leunt tegen de 10 meter lange loop van het kanon. Ik zou zelf het uitzicht kiezen maar a la. In zijn hesje zit een busje peperspray. Het blijkt dat deze solo-fietser het liefst de ongebaande paden uitkiest en daarbij af en toe op loslopende honden stuit. Hij vertelt dat hij een keer vier honden tegelijk op zich af zag komen. Hij gebruikte zijn fiets als blokkade en zat klaar met zijn spuitbus. “Dit wordt mijn dood”, dacht hij. Totdat het baasje de honden terugfloot. Daarom die peperspray binnen handbereik.

De sluierbewolking lost op en in een lekker zonnetje geniet ik het uitzicht. Jammer dat hier geen drone mag vliegen (natuurgebied én te dicht bij het militaire vliegveld van Cartagena). Ik vind zelfs de industriehaven en de olietankers mooi om naar te kijken. Die grote schepen lijken vanaf hierboven

heel klein, totdat een stipje snel over het water scheert. Een vissersboot denk ik.

Ook op de terugweg word ik getraakteerd op mooie panorama's. Om de haverklap stap ik af om rustig

te kijken en foto's te maken. De weg is een prachtig stuk asfalt en er zijn weinig auto's dus slalommen we op hoge snelheid (40 km/u) naar beneden. Op de kaart heb ik gezien dat er in het dal een

alternatieve/kortere route loopt, door de ramblas (droge rivierbedding) naar de kust. Soms is dat te doen maar ik heb ook wel eens een stuk vloekend gelopen omdat het niet te fietsen was. Dit keer is het te doen, mede omdat het bergafwaarts is. Naar boven was het een lijdensweg geworden, denk ik. Inmiddels heeft de blauwe lucht plaats gemaakt voor een grijze bewolking. De temperatuur daalt en de wind is sterker geworden. Toch fiets ik met een glimlach door. Deze fietstocht heeft me goed gedaan.

Met 15-16 graden is het hier vergelijkbaar met de rest van de Spaanse Zuidkust (Malaga, Almeria, Cadiz). Zodra je de binnenlanden ingaat, daalt de temperatuur met sprongen en neemt de kans op regen snel toe. Daarmee zakt de wens om andere dingen te zien. Steden en dorpen zijn minder mooi als de zon niet schijnt en de wind door de straten jaagt. Dagelijks bekijken we weersvoorspellingen en zien dan dat binnenlanden (te) koud zijn en dat het zuidelijker niet beter is. Dus blijven we hier nog n tijdje hangen, denken we. Sinds vandaag is het officieel winter.

Natte ramblas

Los Madriles, 22 december – 6 januari 2025

De vorige tocht door de bergen, smaakt naar meer. In google maps zie ik 'n pad naar het noorden lopen. Deels door een ramblas (droge rivierbedding). Of het fietsbaar is, merken we vanzelf. Zo niet, dan draaien we om. Het begin is redelijk. We kunnen zelfs naast elkaar fietsen. Bergopwaarts wordt

het smaller én natter. Er loopt een klein stroompje over het pad wat we telkens kruisen. Het is er stil. Af en toe fluit er een vogel. Ik hoor zelfs geen hond blaffen. De kloof wordt wel smaller en wat natter,

maar we komen goed vooruit. Dan zien we hier en daar een huis op de helling staan en wordt de rivierbedding beter fietsbaar. Auto's stampen de grond aan en naar mate we meer huizen passeren neemt de kwaliteit van de "weg" toe. Al komen we niemand tegen. Na een uurtje komen we weer op asfalt met als grote nadeel dat helling steiler wordt. Met maximale ondersteuning komen we boven op de pas en kijken we uit op een vlakte met huizen, landbouw en de snelweg in de verte. Ik doe mijn

bodywarmer aan en een haarband voor over mijn oren. Ondanks de zon en windstilte is de lucht maar 15 graden en bergafwaarts met 40 km/u suist de koude lucht door mijn kleren en in mijn oren. Het is een korte helling omdat we eerst weer naar boven moeten om over een andere pas terug naar zee te sjezen. Deze weg is met gewoon asfalt waar regelmatig auto's ons, met grote boog, inhalen. De

weg eindigt in Puerto de Mazarrón. Het is inmiddels half twee, tijd voor een lunch op z'n Spaans: menu del día. Zittend op een overdekt terras aan de haven komen we bij van weer een mooie fietstocht. Als we langs het strand terugfietsen naar de camping is zon inmiddels achter de wolken en

de wind fors toegenomen. We zien hier voor het eerst twee surfers met surfboards op de golven rijden.

Dagen rijgen zich aaneen zodat ik niet meer weet welke dag van de week het is. Als we ons een keer vergissen in de (zon)dag, moeten “noodgedwongen” uiteten. In het dorp blijkt een voortreffelijke Italiaan (zonder pizza’s) te zitten. Ik eet gebakken jonge artisjok in Parmezaanse saus als voorgerecht, echt lekker. Ik heb vaak afgevraagd welke andere Artisjok recepten er zijn dan blaadjes dippen in

knoflooksaus. Aangezien we hier veel velden met artisjokken hebben gezien. Ze hebben ook nog gefrituurde artisjokken op de kaart staan, misschien de volgende keer. De ober frons zijn wenkbrauwen als Wil René de kipsalade zonder kaas vraagt. “Are you sure?” De ober moet er zelfs hard om lachen. Wie bestelt er een Ensalada Provolone maar dan zonder de Provolone. Tja dat het in het engels Chicken salad heet... Een klassieke Tiramisu als

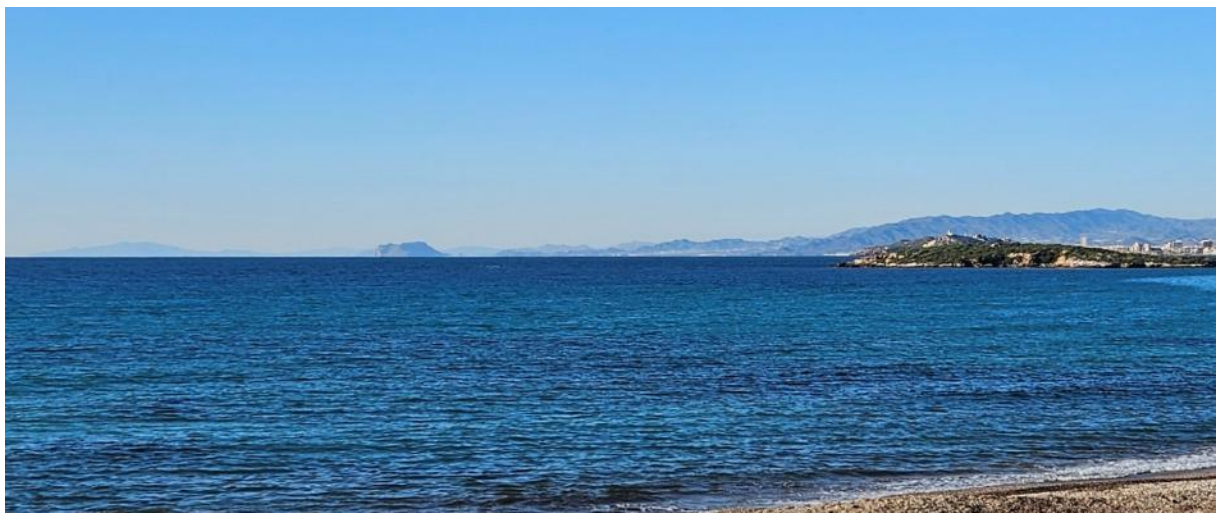
dessert die dit keer echt goed gelukt is. Meestal is dat toetje wat tegenvallend omdat de luchtigheid ontbreekt. Met zeer volle buiken mogen we, moeten we een half uur terug naar de camping lopen...

Van kampeerdere die al enkele jaren hier overwinteren, horen we dat het nog nooit zo groen is geweest. Om bij de zee te komen wandel je door een braakliggend terrein waar bloemen bloeien. Totdat een kudde schapen zich te goed doen aan al dat frisse blad en bloemen. Wat rest lijkt op het uitzicht zoals de overwinterears het zich herinneren. Droog en kaal.

Langs het strand lopen we dagelijks een half uur naar het terras van Cantina del local social – vrij vertaald kantine van het buurthuis. Waar een mix van locals en overwinteraars, kerkgangers en jongeren op het terras zit. Iedere zaterdagmiddag live muziek en de koffie en cola samen kost 3 euro. De zee en het uitzicht maken dat het terras noch de route ooit saai is. Met mooi weer zien we de rots van Cabo Cope liggen (20 km) en daarachter de kust van Mojácar (ca 50 km hemelsbreed).

Het weer is hier grillig. Van korte broek naar winterjas – zelfs op een en dezelfde dag. Kerst is nat, Oudjaar is zomers, Nieuwjaar bewolkt. Plotseling zie ik een windhoos achter de daken van de campers. Ik loop snel naar de rand van de camping en zie in de verte geen wind- maar waterhozen. De

lucht is daar zwart en ik zie op een gegeven moment zelfs drie waterhozen. Met een verrekijker kun je zien hoe hoog het water wordt opgezogen. De volgende dag zien we bij de NOS op een [filmpje](#) hoe de waterhoos de haven van Puerto de Mazarrón binnen valt.¹² LINK. Wat een kracht. Het is het dorp

¹² <https://nos.nl/l/2596330>

waar we altijd boodschappen doen. De schade is aanzienlijk. Niet de boten maar restaurants en bars naast de haven zijn de klos. De pier is afgezet zodat ook de tenten met ogenschijnlijk alleen dakpanschade zijn gesloten. Dubbel pech.

Ik heb weer een fietstocht bedacht. In het binnenland liggen oude mijnen en niet veel verder een via verde (fietspad op een oud treinspoor). Om de wat grotere wegen te vermijden, zoeken we tussen de kassen en een ramblas een route. Het eerste obstakel is een nieuwe kas, we draaien om en willen een pad ernaast in fietsen. De modder houdt ons tegen totdat we in de verte een fietser ons tegemoet zien fietsen. Als we hem naderen zegt hij in gebroken Duits dat het verderop niet te fietsen is. Veel te veel water. Hij gaat toch maar via de grote weg. We bekijken de kaart en kiezen om een omweg te maken via de kust. De zandweg is ook vol plassen, dus zigzaggen door de modder. Bij de kust steken we de ramblas over. We volgen een stukje asfaltweg omhoog en duiken dan omlaag het kassengebied in. In mijn ooghoek zie ik een flapperend politie afzetlint. En iets verderop snap ik waarom: de

doorsteek door de ramblas is geblokkeerd door een rivier. Ineens realiseer ik me dat de zwarte lucht van de windhozen, hier in deze vallei zijn regen heeft laten vallen en dat moet behoorlijk veel zijn geweest dat het na twee dagen nog steeds stroomt. Er zit niets anders op dan terug naar boven te ploeteren en de asfaltweg naar Mazarrón te volgen waar we de rivier met een brug kunnen

oversteken. Naast dit stadje liggen de verlaten mijnen. Met de fiets hobbelen we 60 meter omhoog en komen op een bijna buitenaards plateau. De resten van mijngebouwen, schoorstenen,

uitgespoelde grond en veel kleuren. De regen heeft veel sporen van wandelaars en fietsers uitgewist zodat de omgeving iets maagdelijks heeft. Wil René maakt [opnames](#) met zijn drone en ik geniet van het uitzicht. De Via Verde is net als andere zandwegen gehavend door het noodweer. Onze dikke banden zorgen dat we de plassen kunnen omzeilen. We maken een stop in Mazarrón Country Club. Een gedateerd vakantieresort met zo'n 900 woningen. Sommige huur, de meeste koop. Het ziet er

desolaat uit. Er is wel een cafetaria. De tent heeft zijn beste tijd wel gehad. De meeste tafelranden ontbreken en de blauwe stoelen doen me denken aan congreslocaties uit de jaren '90. Er zit een bejaard Engels echtpaar dat hier vaker komt - ze bestellen namelijk hun eten zonder kaart. Mij bekruipt me een treurig gevoel want hier zijn geen winkels, geen sfeer. Je zal er maar wonen. Snel terug naar de bewoonde wereld. Na 50 km blij om in de campingstoel te ploffen. Wel weer een mooie dag.

De jaarwisseling verloopt hier buitengewoon stil. Nauwelijks vuurwerk. Aan de overkant van de baai zie ik een paar vuurpijlen en later hoor ik nog een paar klappers. En dat in een land dat volgens mij wel bij ieder feest vuurwerk afsteekt. De traditie is hier wat kleiner: je draagt nieuw rood ondergoed (voor geluk, liefde en voorspoed) wat je dan verbrand net na oudjaar. Voor 2,50 koop je die bij de

Chinees. Die traditie ga ik niet uitproberen. Wel die van de 12 druiven. Om middernacht eet je bij iedere klokslag een druif. Nou dat probeer ik. Maar na 5 druiven zit mijn mond zo vol, dat ik geen idee heb hoe je in zo snel 12 op eet. Van Doortje hoor ik, dat ze in Portugal 12 rozijnen doen. Lijkt me beter. Al is de traditie daar, dat je bij iedere rozijn een wens doet. Dat is dan ook weer niet zo makkelijk.

Toen we vanaf de mijn door het stadje Mazarrón fietsten, zagen we bij toeval een Nederlandse

winkel. Toen gesloten. Dus fietsen we een paar dagen later nog een keer naar boven. Het water in de Ramblas is vergenoeg gedaald om door heen te fietsen. De winkel zit midden in het stadje dat nauwelijks sfeer heeft, achteraf straatje en ik zie weinig toeristen hier. Dus ik vraag de winkeliers of hier veel Nederlanders/Vlamingen wonen. Ze focussen vooral op overwinteraars en de bewoners van urbanisaties zoals de Country Club. Ze zijn onze leeftijd en zijn één jaar geleden met de winkel gestart. Ze hadden hiervoor sinds een paar jaar een bar/restaurant in Puerto de Mazarrón aan de kust. Trots vertellen ze dat het bedrijf in de afgelopen jaren goed gegroeid was totdat er iemand langs kwam en die het voor een mooi bedrag wilde overnemen.

"We besloten daar op in te gaan maar achter de geraniums te gaan zitten, was niks voor ons." Als ik later wat speur op facebook en internet, blijken ze met hun spaargeld in 2022 - met

nul horeca-ervaring - op avontuur te zijn gegaan om een rockcafé te starten. De bar was geen vetpot, ze waren blij als de kosten er uit zijn en leven van hun spaargeld.¹³ In deze regio zijn er geen Nederlandse winkels zoals bij Alicante, dus waarschijnlijk hebben deze avonturiers bedacht dat de winkel een slimmer verdienmodel is. De winkels is drie dagen per week open van 10 tot 16 uur en “mensen rijden soms 100 km om Nederlandse producten te kopen.” Wij kopen komijnnekaas, nasikruiden, dropkogels en voor onze Nederlandse burens nemen we beschuit en poedermelk mee.

Vanwege de aangekondigde regen dit weekend, fietsen we langs andere supermarkten in Puerto om groente en vlees te kopen. Met volle fietstassen rijden we terug naar de camping. Laat de regen maar komen.

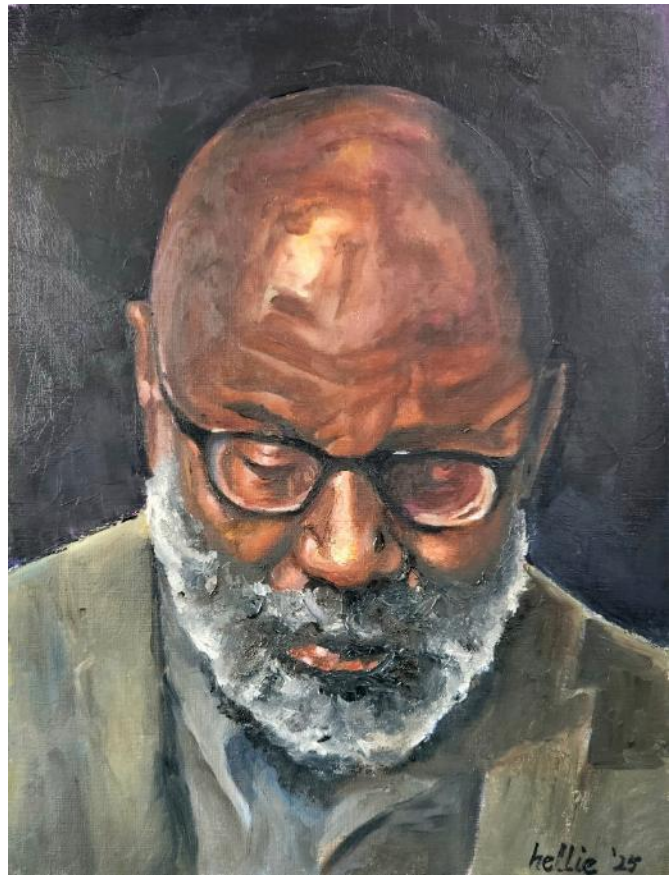
In Nederland valt de sneeuw, we zien mooie foto's, ook van onze tuin. Beetje jaloers kijk ik er naar. Het is lang geleden dat er veel sneeuw valt, die ook nog blijft liggen. Dat koude front komt dus ook naar Spanje maar in plaats van sneeuw, hebben wij regen. Het regent van Portugal tot Alicante. Dus nog niet zinvol om te vertrekken. Wij doen maar spelletjes, maken het [filmpje](#), maken een cheesecake, kijken film, oefenen Spaans terwijl buiten de wind aan de luifel trekt en de regen op het dak valt. Kleine wereld zo. Ons stoffen huisje is echt een aanwinst. Alleen als het zo stormt, dan kraakt, klappert en piept het. Ik slaap erg onrustig. Ik weet wel dat íe niet wegwaait maar toch... Bij zo'n windvlaag die ik hoor aanrollen, staat mijn buik strak. Als we de volgende ochtend naar buiten kijken, zien we dat een zijwand is losgewaaid. De stang bungelt, de haringen liggen werkeloos op de grond en de waterflessen, die we als extra ballast op de randen hebben gelegd, liggen in de regen. Wil René mept nu een paar hele stevige haringen in de grond en het huisje staat weer redelijk strak. Natuurlijk gaat de wind liggen en in de middag piept de zon heel af en toe tussen de wolken door.

En dan gaan we toch echt verkassen. Dag strandwandeling, dag zwembad, dag hete douche, dag mooi uitzicht. Op naar een nieuwe plek

Schilderen:

¹³ <https://www.libelle.nl/shownieuws/antoon-en-karina-uit-het-roer-om-leven-na-anderhalf-jaar-in-spanje-nog-steeds-van-hun-spaargeld~b63ec97b/>

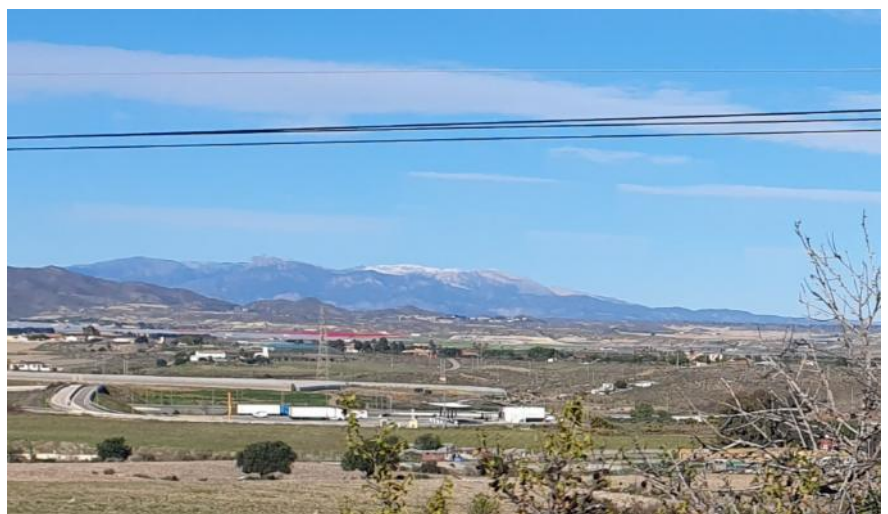

Vlaamse frieten en verse vis

Almendricos, Cabo de Gata 7 – 21 januari 2026

We reizen een klein stukje zuidelijker en een klein beetje het binnenland in. Onderweg zien we in de verte de Sierra Espuña liggen met witte toppen. Sinds afgelopen week ligt er in Murcia al sneeuw op de 400 meter hoogte. Ongekend laag voor Spaanse begrippen.

Onze route gaat door de Sierra de la Almenara naar het landbouwgebied dat tussen bergen ligt op zo'n 350 meter hoogte. Daar is een kleine camperplek met weids uitzicht. De 13 campers staan op grind met

daartussen een grote variëteit aan cactussen, vetplanten en palmachtige planten. NIET water geven staat nadrukkelijk in de informatiemap die we krijgen. Doen we dat wel dan worden we weggestuurd.

Sinds 7 jaar werkt het jonge stel aan deze plek. Met een zevenjarige zoon lieten ze Vlaanderen, kappersbaan en een dierenwinkel achter voor deze plek vlak bij de grens met Andalusië. Aanvankelijk verhuurde ze een deel van het huis en mochten er drie campers op de oprit staan. Maar Corona gooide roet in het eten. Maar het zijn aanpakkers. Hij vond een vaste baan in vastgoed en zij werd sleutelbeheerder, schoonmaker van een aantal verhuurhuizen in de regio. Zo overleefden ze de crisis. Ondertussen maakten ze een echte camperplek – voor zes – en nu 13 plekken. De douche en keuken van het verhuurde deel voor de campers en een deel van de ochtend en de middag is de douche in het huis ook te gebruiken. Stapsgewijs bouwen ze aan de plek. Inmiddels is zij fulltime met de

camperplek bezig, knipt ze gasten en bekenden, kookt ze dagelijks twee verschillende maaltijden waar je je op kunt intekenen (van blinde vink met sperziebonen en puree tot pasta cabonera). Hij werkt en bouwt aan de tuin. Aanvankelijk reed hij naar tuincentra en kocht planten die het in dit klimaat goed doen maar het is wat uit de klauwen gelopen, zo zegt hij. Inmiddels zijn er zo'n 200 verschillende planten en is er een stuk grond al voorzien van paden waar een tuin komt met nog meer exoten – de visitekaartje zijn al gedrukt.

Dat we meer in het binnenland kamperen merk ik meteen 's nachts waar de temperatuur afkoelt tot maar 2 graden - brrr. Het grote voordeel van een heldere hemel is dat de volgende dag de zon volop schijnt. En dat we 's avonds een treintje van Starlink satellieten voorbij zien trekken.

's Ochtends maak ik meteen gebruik van de kapper. Ze heeft een kappersstoel met grote spiegel

klaarstaan. Terwijl zij mij knipt verplaatst Wil René onze camper naar een plek met uitzicht op de heuvels. De plek is net vrijgekomen. De kapster houdt van kletsen en hoewel ze allang klaar is blijft ze vertellen over de camperplek, het onderwijs, over een collega camperplek die ik ook ken etc etc. Met moeite zoek ik een moment om niet al te onbeleefd te vertrekken. We staan hier namelijk nog een week. Ondertussen heeft Wil René ook maar ons

stoffenhuisje opgezet – in zijn eentje. Het tentje zorgt ervoor dat hij heerlijk in t-shirt en korte broek geniet van de zon. En ik ook.

Natuurlijk schilderen we ook in het tentje, totdat de wind ineens aantrekt. Alles klappert. De windstoten zijn hard. Te hard. De weersvoorspelling geeft aan dat het vandaag en morgen zo blijft. Dus breken we het tentje weer af. Da's makkelijker gezegd dan gedaan. De zijwanden gaan goed maar de luifel indraaien... Ik sta op een krukje en hou met alle kracht de luifel op zijn plek. Althans dat is wat ik wil, maar die windvlagen duwen zo hard de luifel naar binnen dat Wil René moet bijspringen. Zodra de wind even gaat liggen, draai ik zo snel als ik kan, de luifel naar binnen terwijl Wil René hem inbedwang houdt. We hebben er goed aangedaan, want de wind neemt alleen maar toe.

Met ons uitzicht op de velden, zien we hoe de wind stepperollers voortstuwt. Van die droge plantenbollen die je in Westerns bij storm door de vlakte ziet stuiteren. Hier stuiteren ze door de velden met sla. De wind tilt ze soms hoog op zodat ze over hekken vliegen en al stuiterend hun weg vervolgen. Op facebook is een video van dit tuimelkruid te zien¹⁴

De volgende dag is het windstil en de lucht weer blauw. Dus bouwen we ons huisje weer op. Zijn we weer driekwartier mee zoet. De komende dagen lijken rustig te blijven... zeggen ze.

¹⁴ <https://www.facebook.com/nameplants/videos/rodamundos-bruja-capitana-cachanilla-o-bolas-rodantes/941506029616105/>

Ook hier ga ik iedere dag wandelen. Niet een mooi strand, noch een terras. Gewoon een rondje langs de groentevelden, braakliggende stukken land en langs waakhonden. Ineens zien we een fazant tussen de stenen, nee een haas, nee een kip?

wegrennen. Gezien de afstand moet het wel een hele grote kip zijn geweest meer een gans maar dan met een korte nek. We speuren op internet en komen uit op de Grote Trap¹⁵. Een vrouwtje gezien de kleur en de smalle nek. Ze komen inderdaad nog voor in Spanje in rustige gebieden die op steppe lijken. Al worden ze wel bedreigd doordat er steeds meer gebieden landbouwgrond worden. Als we datzelfde rondje een paar dagen later lopen, speurend naar deze vogel zien we dat het braakliggende terrein wordt omgeploegd, ondanks de vele stenen trekt een trekker het zand onder de stenen vandaan en strijkt het glad. Hier wordt straks gras gezaaid voor de geiten van de boer hiernaast.

Ook in dit gebied moet het een paar dagen geleden gehooft hebben, gezien de modder en grote plassen die ons de weg versperren als we wandelen en een dag later als we met de fiets een route zoeken om de drukke weg te vermijden. Het was een fietsroute door de ramblas maar nu is die zwaar misvormt. Dus toch maar een stuk over de drukke weg om in Pulpi te komen waar de supermarkt is.

¹⁵ <https://youtu.be/byDlu6mY6oU?si=gx-GtBKM3e1SRdn>

In het dorpje Almendricos dat op 3 km ligt, is ook een supermarktje. Als ik de gevel zie verwacht ik er niet veel van. Maar eenmaal binnen blijkt het een grote winkel te zijn waar ze naast voedsel ook batterijen, pannen, wasmiddel, airfryer, kunstbloemen, loten verkopen. Er is zelfs een grote slagerij achterin of moet ik zeggen: uiteraard. Spanjaarden eten veel vlees. 105 kg per persoon per jaar ¹⁶. Dat is 40% meer dan in Nederland. Het voorverpakte vlees in de supermarkt zoals gehakt of kipfilet zijn minimaal 600 gram. Kleiner is niet te vinden.

Hoewel we graag zelf koken is het zondag Belgische frituur op de camperplaats. Heerlijk weer eens frietjes met frikandel en kaaskroket. Ze komen het zelfs brengen bij de camping op borden. Als het weekmenu-overzicht verschijnt, zie ik bij maandag zalm met groene asperges staan, da's ook weer even geleden. Wil René maakt wel een salade voor zichzelf, zalm is niet zijn favoriet.

We combineren boodschappen doen met een fietstocht over een Via Verde (voormalig spoortraject).

Twintig kilometer fietsen we langs sinaasappelplantages, sla en koolvelden met af en toe mooie vergezichten. Ook hier is er noodweer geweest, gezien de natte velden en de sporen die het water heeft achtergelaten.

¹⁶ <https://www.datapulse.de/en/meat-consumption-in-europe/#:~:text=Despite%20the%20growing%20trend%20toward,future%20hold%20for%20meat%20consumption>

Haverwege de route steken we de provinciegrens over en rijden Andalusië in. De weg is meteen slechter en op twee plaatsen ontbreken de bruggen en moeten we door de ramblas. Gelukkig geen water meer, wel pittige bedding. Huércal-Overa is niet zo'n spannend stadje. Wel zit er sinds kort een Zeeman. Bij de kassa staat een bord waar tussen de Spaanse woorden, het Nederlandse woord Zuinig staat. op staat "Y somos Zuinig" (wij zijn zuinig). Het woord Zuinig wordt uitgelegd als een Nederlands woord dat zowel zuinig als voorzichtig betekent. Ik koop er een pyama en flanelen dekbedovertrek

want 's nachts koelt het soms af tot 2 tot 5 graden. De terugweg is dezelfde weg terug want veel alternatieven in dit landbouwgebied zijn er niet.

Na een week gaan we weer verder. De zon blijft achter de wolken wat het afscheid makkelijker maakt. Weer wat Zuidelijker en weer dichtter bij zee. Met de verwachting dat het daar, in ieder geval 's

nachts, weer wat warmer is. Onderweg stoppen we een stadje Cuevas del Almanzora. Ze hebben er een klein museum van een kunstcriticus /

verzamelaar. Eerst een parkeerplek vinden want het stadje is tegen een berg is opgebouwd. Het wordt een zandvlakte onder aan de berg, achter huizen waar meer auto's staan. Voelt altijd als een gok, is dit veilig? In die 30 jaar dat we camperen, is er nog nooit wat gebeurt. Dus nemen we (weer) de gok. De bodem in dit gebied is van zacht materiaal. Hier zijn ook grotwoningen te zien. Eentje is te bezichtigen en gevuld met oude spullen die bewoners hebben gedoneerd. In een hele maffe kelderlucht is een keuken, een woonkamer en slaapkamer te bekijken. Met mijn neus dichtgeknepen "ren" ik er door heen. Ik kijk liever naar de schilderijen tekeningen die Antonio Manuel Campoy (1923-1993) verzamelde van Spaanse kunstenaars / tijdgenoten Dat levert een enorme diversiteit aan schilderijen op. Voor amateurs zoals wij, is het leuk en leerzaam. Wat spreekt mij aan, waarom en dan de doeken van heel dichtbij bekijken om te ontdekken hoe hij/zij dat heeft gedaan. Na een uurtje zijn we wel door de verzameling heen en wandelen we naar beneden waar de camper ongedeed op ons wacht.

Bestemming is een camping in Cabo de Gata waar vrienden van ons een paar weken kamperen. Ik heb gereserveerd en krijgen helaas een schaduwplek. Althans de Spaanse burens hebben nog netten hangen die de zon blokken. In de zomer vast een goed plan. Nu niet. Maar och als we de tent opzetten, blokken we de wind en dan is het vast aangenaam Zodra we onze camper hebben neergezet, gaan we op zoek. We kunnen ze eenvoudig verrassen want ze zitten met de rug naar het pad toe. Het geknerp van onze voeten op het grind, laat ze omdraaien. Surprise!

Deze camping staat ook een landbouwgebied, wel veel minder fraai omdat het tussen de kassen staat. Wel kunnen we in een half uur naar een terras wandelen, langs de tomaten en paprika's

die beschermd opgroeien achter witte doeken. Totdat ze geoogst worden en sommige de pech hebben om in het water te vallen en daar wegrotten. De route is voor een deel ook die van een

kudde geiten en schapen. Een prachtig plaatje. Van verre hoor je ze klingen, iets dichterbij ruik ik hun sterke lucht. Een groter nadeel is dat we hun keutels niet kunnen ontwijken en eenmaal terug onze schoenzolen moeten schoonkrabben. Tijdens een ochtend worden we verrast door een wild zwijn. Zij is net zo verrast als wij. “Nu hopen dat ze geen jongen heeft”, zegt Wil René. “Dan kunnen ze agressief zijn.” Na ons goed geobserveerd te hebben, draait ze zich om en rent terug. Daarmee komt ze achter een gaashek en voelen wij ons een beetje meer beschermd. Zeker als we zien dat ze zich bij twee jonge zwijnen voegt. Ze doen zich te goed aan resten voedsel die bewoners over het hek gekieperd hebben.

We spreken met onze vrienden om te gaan fietsen langs de kust naar de andere kant van de landtong en dan terug door de heuvels. Een route van ruim 40 km en flink wat hoogtemeters. Er is enige aarzeling totdat ik zeg dat er een Indiaas restaurant aan de andere kant zit waar we kunnen eten. De

aarzeling is weg – we gaan. 's Nachts hoost het flink. Even twijfelen we of de tocht wel moeten gaan doen. Een deel is onverhard en misschien wel een modderzooi. We besluiten toch te gaan en als het te slecht is, draaien we om. Tot het onverharde stuk blijken we al twee flinke hellingen te moeten nemen. Bij de eerste staat 10% dat redden we wel met mooi asphalt. De tweede helling was ooit verhard maar is verbrokken en hoe hoger we komen hoe meer stenen er liggen en de helling is steil. We stoppen vaak om uit te hijgen en van de prachtige uitzichten te genieten. Als we op het hoogste

punt de hoek om willen waaien we bijna van de berg. Wat een wind. Trots laten we ons fotograferen door een mountainbiker, die zonder ondersteuning diezelfde helling heeft gedaan. Hij draait om terwijl wij het onverharde pad gaan afdalen. Stoer hadden we gezegd dat we wel zouden draaien als het

een te grote modderzooi zou zijn, maar nu denk ik dat het wel héél beroerd moet zijn want die helling naar beneden is ook link. Gelukkig blijkt het pad prima te fietsen zijn en alleen helemaal beneden zijn wat plassen die

makkelijk te vermijden zijn. De andere kant van de landtong is veel mooier door de natuur en het ontbreken van de vele kassen. Na 2 uur fietsen komen we hongerig aan in San José, zo'n dorpje met witte huizen tegen de helling. Na het eten moeten we nog 17 kilometer, 100 meter omhoog en omlaag. Eitje denken we. Maar we hebben een stevig wind tegen en de route is saai, of beter: gewoon lelijk. Eind van de middag zijn we terug, leeg. En niet alleen onze batterijen. Maar het was een prachtige tocht (althans het eerste deel)

Ondanks de muren rond de camping trekt de wind weer aan ons huisje. Dit maal laten we 'm staan. Het klappert wel maar ik raak er toch aangewend. Buiten de camping haalt de wind 55 km per uur (windkracht 6 = flinke bries volgens KNMI). Binnen de camping blokkeren andere campers een rechtstreekse confrontatie zoals op de vorige camping. Toch schilderen we weinig. Enerzijds omdat het enkele dagen te koud is (13 graden max) en anderzijds omdat we regelmatig met onze vrienden lunchen. De middag is dan al een eind voorbij en rond vier is het alweer te koud. Deze winter is kouder dan andere jaren, hoor ik mensen verzuchten. Als ik naar de historische gegevens van januari kijk, lijkt dat zo te zijn.¹⁷ Dit jaar heeft tot nu toe een gemiddeld maximum temperatuur van 15 graden – dat wordt pas rond 15 uur bereikt. De dag begint met zo'n 8 graden De afgelopen 5 jaar was de gemiddelde hoogste temperatuur zo'n 17 tot 18 graden.¹⁸ Maar het kan altijd erger: in 2017¹⁹ was hier in januari gemiddeld 12 graden en in deze week vroom het zelfs 's nachts en overdag werd het niet warmer dan 3 tot 5 graden. Er viel toen zelfs een beetje sneeuw. Uniek.

Onze vrienden hangen stiekem een slinger met ballonnen op als Wil René jarig is. Een taart vinden

blijkt lastig. De bakker in het dorp verkoopt alleen brood, de lokale supermarkt heeft alleen diepvries taarten en het café alleen verpakte muffins. We vinden bij de benzinepomp bij de rotonde een cafetaria annex pasteleria (banketbakker) met vers gebak. En boven verwachting is het gebak super lekker. Gelukkig ligt deze tent buiten mijn wandelbereik..

Na een week gaan wij weer verder met zeker 2 kilo meer lichaamsgewicht. Met dank aan de gezellige maaltijden: fish & chips, gebraden kip, indiaase maaltijd, gebakje en de verse vis die uitkiezen in het

¹⁷ <https://www.theweathernetwork.com/en/city/es/andalucia/el-cabo-de-gata/monthly?m=1&a=2026>

¹⁸ https://www.bestereistijd.nl/spanje/el-cabo-de-gata-3541166/januari/?month_year=2025

¹⁹ https://www.bestereistijd.nl/spanje/el-cabo-de-gata-3541166/januari/?month_year=2017

visrestaurant aan het strand. Het was heerlijk én gezellig. Nu weer zelf koken. En naar een hopelijk zonniger plek.

Een gewilde plek

Agua Amarga 21 januari - 1 februari 2026

Vlak voordat we vertrekken, bestuderen we de weersvoorspellingen. Die zijn voor de Zuidkust somber komende week. Veel regen en stormachtige zuidwestenwind. Hmm. "Laten we naar Agua Amarga gaan, dat kleine plaatsje aan de oostkust." Twee jaar geleden hebben we daar met veel plezier

gestaan. Een camperplek die aan de zuidwestkant door rots wordt beschermd. Op 100 meter van het strand met strandtent. Dus in plaats van westelijk rijden we een uurtje naar het noorden. Ik bel van tevoren of er plek is, omdat je er niet kan reserveren.

En januari is de drukste maand. "If you come in the morning, there is always place". Als we om half elf aankomen, kunnen we nog net op het laatste plekje staan. Tussen een paar grote campers. Met uitzicht op de achterkant van een ook grote camper. Niet ideaal, hoewel die grote jongens de wind blokken terwijl de zon ertussen schijnt. In de middag zit ik voor het eerst sinds dagen met een korte broek een boek te lezen. Toch staan we liever aan de zijkant van de camperplaats. We kunnen altijd morgen verplaatsen. Met de eigenaresse bekijken we wie er mogelijk morgen vertrekken. Dat blijken er vier te zijn. We informeren 's middags bij de eerste twee campers, die melden dat ze gaan verlengen. De derde blijft ook nog maar haar buurman, een

Estlander gaat wel vertrekken. Als de buurvrouw dat hoort, zegt ze meteen: "oh dan kunnen mijn vrienden naast me komen staan." Nou, niet als het aan ons ligt. Die kunnen wel op onze plek. Dat kunnen we nu niet overleggen met de eigenaresse van de camperplek. Ze is er alleen tussen 10 en 12 dus dat doen we morgenvroeg. Die nacht regent en waait het. Onze camper staat redelijk beschut.

De volgende ochtend staan er al campers voor de poort te wachten. De Estlander is nog niet wakker. Om stipt 10 uur rijden de eerste campers al naar binnen, op zoek naar een vrije plek. Wil René gaat bij de eigenaresse navraag doen en krijgt te horen dat hij achteraan in de rij moet aansluiten. Ze spreekt ineens geen Engels meer en is gestrest. Het blijkt dat er veel minder campers vertrekken dan ze verwacht had. Daarnaast heeft ze tegen campers gisteren gezegd dat als ze om 10 uur komen,

er plek is... We leggen ons er maar bij neer. Om zijn frustratie - afspraak van gisteren bestaat vandaag niet meer - af te reageren, gaat Wil René maar afwassen. "Heel fijn", denk ik. Ondertussen hebben de eerste nieuwe campers een plek en is de Estlander nog altijd niet in beweging gekomen. Wil René checkt of hij nog wel gaat, en dat is zo. Wil René doet nog een poging bij de eigenaresse, ditmaal met Google Translate, en nu lukt het wel om af te spreken dat wij verkassen en dat een nieuwe op onze plek komt. Tjonge 1,5 uur stress. Maar wel met een goed resultaat: we staan op een veel betere plek: meer zon, meer uitzicht, minder wind.

De camperplek ligt zo dicht bij het strand (de roze pijl op de foto) dat het geen einddoel van mijn wandeling kan zijn. Wel zijn er meer mogelijkheden: rondje door het dorp met veel bloeiende bougainvilles; de berg op om vanaf boven het dorp met zijn witte huizen te zien; de grotten boven het strand. In de middag wandelen we nog een keer via het strand maar dan naar het terras als doel. Proosten op weer een mooie dag.

Als we boven de camperplaats wandelen, ziet Wil René nog 'n wandelpad op de berg bij de zee. Laten we daar morgen gaan wandelen. Op goede geluk zoeken we in het dorp de weg naar boven. Ergens moet dat pad beginnen. Maar we zien 'm niet. Wel denken we dat pad wat hoger te zien. Dus klauteren we tussen de grassen, struiken en kalksteen naar boven. De laatste meters heb ik ook mijn handen nodig, maar dan staan we wel op het pad hoog boven het strand. Het loopt naar het einde van de baai. Als we bij de hoek komen, voelen we de harde wind. Daarmee is het smalle pad hoog

boven de zee niet veilig. Ik maak een foto van het uitzicht om de hoek. Snel weer de hoek om, en genieten we van het uitzicht over “onze” baai terwijl we op een oude bunker zitten.

Met de boodschappen die we onderweg hebben gedaan, koken we vier dagen: maaltjidsalade, venkelschotel, nasi en schnitzel met sperziebonen. Dan moeten we boodschappen doen: met de fiets naar de supermarkt in Carboneras. Acht kilometer verderop. Eerst een pittig klim het plateau op, door het natuurgebied, en weer afdalen. Hier zijn weinig bochten, en met goed asfalt durven we met 57 km per uur af te dalen. Dan langs een cementfabriek, ontziltingsinstallatie en de industriehaven. Hé de hoge pijp van de energiecentrale staat er niet meer. Later lees ik dat de kolencentrale vorige jaar is afgebroken na 40 jaar. Nu wil het energiebedrijf via een internationale inschrijving (inmiddels 14 voorstellen) het gebied nieuw leven inblazen met oa hernieuwbare energie. Het is Futur-e Plan gedoopt. Benieuwd wat we hier de volgende keer aantreffen.

Het stadje zelf is onveranderd. Alleen weet het meisje van de boekhandel niet hoe ze de foto's die we haar mailen op A3-formaat kan printen. Na een paar pogingen verwijst ze ons naar een *imprimera* (drukker). In een ander dorp hebben we een keer hele dure kopieën op hoogglanzend karton gekregen omdat de drukker niet begreep dat we gewoon eenvoudige kopieën willen om te gebruiken met schilderen. Met die ervaring lukt het om mooie kopieën op 80 grams papier te krijgen.

We fietsen snel terug. Het is mooi weer dus kunnen we schilderen. Helaas gaat het de komende dagen weer stormen, dus bouwen we ons stoffen huisje nog steeds niet op. De voorspelling is 90 km per uur.

Die storm klopt. Ze heet Herminia, lees ik in de Spaanse nieuwberichten. Waarschuwingen voor hevige wind en hoge golven. Een paar dagen windkracht 6 – 7 met stevige windstoten tot 110 km per uur. De zee is ruw en mooi om naar te kijken. De echte grote golven zitten verder op zee. De horizon heeft geen donkere lijn van de zee maar een grillige witte. Het water stuift vanaf de golven. We

wandelen een paar keer per dag langs het strand om te kijken. Mijn ogen blijven gefixeerd op de golven, die in de verte hoog opspatten op de kust. Of ik zit in een stoel te kijken naar de langs jagende witte wolken in de blauwe lucht. Het is namelijk niet koud: overdag 16 tot 19 graden en 's nachts 12 tot 16.

In de wijnbar staat een potje met een rood servet, spar takjes en kerstballen. Ook bij huisdeuren hangen nog kerstkransen of een staat een kerstster. Bij ons het met 6 januari wel klaar met kerst. Hier waarschijnlijk eind januari? De volgende dag krijg ik antwoord. Een weg in het dorp is geblokkeerd door een hoogwerker. Hij is bezig de kerstverlichting er af te halen. Op 28 januari of is de storm aanleiding om het er nu al af te halen?

Daags daarna vult een lange hoosbui de rambla. Overall lopen kleine stroompjes richting zee. Het

strand is een stukje korter geworden. De golven hebben een mini afgrond gemaakt en knabbelt met iedere golf een stukje van het strand af. Ik zie een scheur langs de rand en film om te zien hoe het afbreekt. De golven spoelen het zand er onder weg, maar de rand blijft fier overeind. Na 10 minuten geef ik het op en waarschijnlijk als ik 25 meter verder ben, is het alsnog afgebroskeld, alleen ben ik daar geen getuige van.

's Avonds vangt een aggregaat de uitgevallen stroom op. Alleen op de camping, het dorp zit in het donker. Een volgende dag valt wederom de stroom uit. Net op het moment dat ik me wil gaan douchen. De douche werkt met munten en het apparaat doet het niet zonder stroom. Maar na uurtje doet de stroom het weer. Net lang genoeg om te douchen – dan ligt de stroom er weer af. Wederom wordt de generator gestart en hebben we weer stroom. De accu zit vol we hebben geen enkel probleem en dat geldt waarschijnlijk voor alle campers. 's Avonds zijn de bergen om ons heen weer aardedonker. Geen enkel verlicht raam. Ondanks de storm hoor ik de aggregaat brommen. Vannacht gaat het weer spoken, is de voorspelling. Bij stevige windvlagen hoor ik zand op het dak vallen.

De wind trekt aan mijn lijf tijdens een wandeling landinwaarts. Het smalle pad vraagt dat ik naar de grond blijf kijken om mijn voeten goed neer te zetten, en niet te struikelen over rotsen en takken. De wind maakt dat nog uitdagender. Op sommige stukken is de wind zo sterk dat ik voorover hang om vooruit te komen. Alleen stilstaand kan ik dit stuk natuurgebied bekijken, al probeert de wind me toch uit balans te krijgen. Plotseling rukt de wind aan mijn arm zodat mijn hand een cactus aantikt. Een lange naald hangt aan mijn pink terwijl een andere n stukje huid heeft losgetrokken. Pijnlijk maar een dag later is alles weer oké. Er bloeien veel bloemen (vooral schijnraket en knikkende klaverzuring) dankzij de regen en de zon.

Na drie dagen worden we wakker en er raast geen wind om de camper en de zon piept naar binnen. Net als iedere morgen is het rond 10 uur onrustig met campers die een plek willen. Een gewilde plaats. In de rambla naast de camperplek staan iedere dag wel campers hoewel bij de ingang van het dorp een bord staat dat kamperen met campers en caravans verboden is. Zelf in het zicht van het bord. De camper naast ons is in alle vroegte vertrokken. Even denk ik dat ze boodschappen zijn gaan doen, want er staat nog een opstapje. Mensen laten vaker stoelen staan, of een kleed of oprijblokken, waarmee ze aangeven dat ze terugkomen. Later blijkt dat onze burens het opstapje in de haast zijn vergeten. Lastig, lijkt me.

Lastig is ook dat een deel van de verlichting het niet doet. Waarschijnlijk is de schakelaar op het display het probleem. Om daar bij te kunnen moet Wil René eerst een half uur van alles losschroeven (deurtje, plankje, behuizing ed). De schakelaar is binnenin vuil. Hoe dat kan geen idee, maar eenmaal schoon werkt het weer. Fijn zo'n klusser als partner.

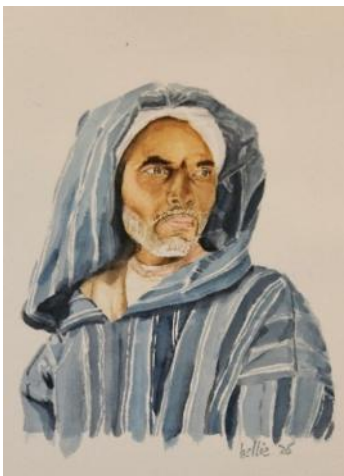
Dit gebied is trouwens onderdeel van het grote Natuurpark van Cabo de Gata. Een droog landschap van schelpenzand rotsen en vulkanische rotsen. Waar nauwelijks wegen zijn. Eentje naar het noorden - Carboneras - en eentje naar het westen – aansluiting met de snelweg 7 km verderop. Naar het zuiden lopen alleen wandelpaden. Niet fietsbaar. Dus wandelen we iedere dag en telkens iets verder. Met de app Organic Maps kan ik wandelpaden in de buurt zien. Er zitten er hier genoeg. Zo kan ik telkens een ander pad kiezen. Door de afwisseling vind ik het makkelijker iets langer te wandelen. Vandaag 45 minuten. Zodra we buiten het dorp zijn, lopen we langs een begraafplaats. Ik wil dat eigenlijk al een tijdje bekijken. Het idee dat er mensen zijn die rouwen heeft me weerhouden. Hier is niemand. Dus durf ik rond te lopen langs de nissen (nichos). Wat opvalt zijn foto's van de doden met hun beroep of hobby. Een boer met zijn tractor, een mandenvlechter, een jager. Er staat zelfs een speelgoed shovel naast de nis van de chauffeur. Bij een nis is het strand met heuvels van het dorp weer gegeven in geglazuurde tegels.

Als ik zoek naar de geschiedenis van dit dorp – wat beperkt is tot vissershaven en laadplatform van de ijzererts uit de mijn van Lucainena²⁰ - zie ik dat er binnen mijn loopafstand (25 min) een meer dan 1500 jaar oude wilde olijfboom staat. In deze omgeving staan weinig bomen. Te droog, denk ik. Deze staat in de ramblas, waar soms een klein beetje water door stroomt. We zien ook dat er een amandelboom in volle bloei staat en we horen een rode patrijs die we gisteren tijdens onze wandeling plotseling zagen wegvliegen. We ontdekken dat via de vogelapp Merlin Bird ID.

De laatste dagen is het mooi weer, dat betekent lekker schilderen. De camper naast ons zorgt voor de schaduw in de middag. Geen tentje nodig. Ik oefen verder met verschillende huidskleuren. Wil René waagt zich aan een Rembrandt

²⁰ Daar waren we in 2023 - zie ook 2e deel van het filmpje over de erts ovens - <https://youtu.be/nAj1imq2Pjg?si=0JurtyYQ96aBoZZy>

Stormen onder een blauwe hemel

Purias, Dolores, Alcantarilla, Pilar de la Horadada 2 - 15 februari 2026

Jammer maar het weer in Zuid Spanje blijft pet. Regen en storm. Dus reizen we weer zo'n 100 km naar het noorden. Als we weggrijden zie ik in mijn zijspiegel dat er al een camper op ons plekje parkeert. Een gewilde camperplek. Of de volgende dat ook zal zijn? Wil René stuurde ze een mailtje of er plek is en direct was het antwoord: je bent welkom.

We rijden naar Lorca om boodschappen te doen en gaandeweg komt de zon tevoorschijn. We willen als eerste naar de supermarkt Consum omdat ze daar Cola zero zero in 1,25 literflessen verkopen, evenals mandarijn-waterijsjes en goede havermelk. Als we de straat inrijden, geeft onze routeplanner ineens alarm: de weg is verboden voor voertuigen langer dan 6 meter. Uh, echt? Bij de rotonde zien we ook een verkeersbord met hetzelfde verbod. Dus keren we om, en parkeren buiten de zone. We lopen die anderhalve kilometer wel. Heb ik vandaag ook weer gewandeld. Wat ons opvalt is dat dit Lorca grootstedelijker is dan het schattige centrum dat we vorig jaar zagen. Toen leek het een provinciestadje van zeg 30.000 inwoners, dachten we (zie [video](#) Lorca en Puerto Lombreros uit 2023). Het blijkt de derde stad van Provincie Murcia te zijn met zo'n 100.000 inwoners.

Als we terug bij de camper zijn, betreft de lucht en begint het te waaien en de regenen. Balen, ik hoopte om straks buiten te kunnen zitten. We doen de rest van de zware boodschappen bij een supermarkt waar we de camper dichtbij kunnen parkeren, en rijden dan 15 kilometer naar het westen richting Águilas. De camperplek ligt niet aan de doorgaande weg maar net aan het begin van de Sierra de Almenara. Net voorbij Purias, een klein gehucht van 100 inwoners.

We krijgen een plek tegenover de stal met 1 paard en 2 ezels. Een is een authentieke Spaanse ezel, legt de eigenaar uit. Uh...? "Het is de kleine ezel". De eigenaar is een Nederlands stel die sinds vorig jaar deze camperplek is begonnen. Ook al woont hij al 30 jaar in Spanje, zijn Amsterdamse accent is onmiskenbaar.

Achter ons is nog een plek leeg, naast een hele grote camper. Alle twintig plekken zijn groot maar we gaan liever daar staan. Die grote camper blokt de wind de komende dagen, denken we. En kunnen we ons stoffen huisje weer opzetten. Buiten zitten is (nog) geen optie. Het is gewoon te koud. De volgende dag begint koud met 10 graden maar zodra de zon over de heuvel is, warmt het iets op. Maar echt warm wordt het niet. Ik schilder met een fleecesjas onder mijn schilderjas, tot het echt te koud wordt.

En dan komt storm Leonardo over Portugal en Spanje. De eerste dag betekent het hier regen en kou. Als het in de loop van de ochtend een beetje droog lijkt te worden, springen we op de fiets en rijden naar een overdekte shopping mall. Volgens mij fietsen we niet goed, maar Wil René heeft de tomtom. Ik mopper want het is verder weg, koud én de modder zit al tot aan mijn knieën. Dan loopt de route vast op een nieuw huis. Of we fietsen ver om, of we proberen om het perceel te fietsen. Dat laatste dus en lang leve de dikke banden: want het blijkt dat we door de vette klei met plassen moeten zwoegen. In het winkelcentrum koop ik 5 shirts en als we terugrijden komt waarachtig een klein zonnetje tevoorschijn.

Dat zonnetje wordt de volgende dag een grote zon en de temperatuur stijgt tot 20 graden. We besluiten om naar het dorp te wandelen waar een koffiehuis zit. Daar zien we op een groot TV-scherm de beelden van de gevolgen van storm Leonardo in Oost Andalusië. Dorpen waar in een paar uur tijd 60 cm regen valt. Rivieren die buiten hun oevers staan, overstromde wegen, scholen, treinspoor, een camping..... En wij zitten in de zon met een matige wind. Bizar.

Het koffiehuis is ruim 45 minuten lopen. Op de heenweg heuvel af en wind in de rug. De terugweg is dus pittiger. Met een pauze op een bankje, red ik het. Een nieuw record.

Een ander record vestigen we in de middag. We zijn aan het schilderen als de wind plotseling toeneemt. Binnen een kwartier stormt het (windvlagen tot 90 km). We moeten als een idioot de tent afbreken en de luifel indraaien. De tentwanden zijn zo neergehaald. Opvouwen doen we later wel. Gewoon een waterfles van 8 liter er op, dan blijft het wel liggen. En dan komt het moeilijkste. De luifel zien in de draaien, zonder dat de wind 'm tegen de camper aandrukt of over de camper heen tilt. Ik roep de hulp in van twee burens en met z'n 4-en lukt het zonder schade. Dan begint het te

spetteren. We gooien snel de tentwanden de camper in. Het blijft bij spetteren. Met wat gehannes lukt het om de tentdelen op te vouwen. We ploffen op de bank. Na 1,5 uur lopen, een uurtje schilderen en een race tegen de storm zijn we gesloopt.

De wind blijft stevig, ook de volgende dag. Evenals de zon. Zonder tent kunnen we niet schilderen. Dan maar fietsen. Naar Lorca – zo'n 15 km verderop. Ik heb op internet nog een kleine tentoonstelling gevonden in een oud stadspaleis uit de 19^e eeuw. Geen idee of dat wat is, maar het geeft onze fietstocht een bestemming.

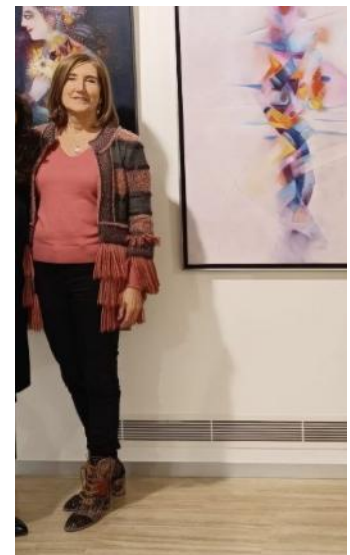
We staan net in de tuin van palacio Huerto Ruano, twijfelend of we hier onze fietsen wel kunnen stallen, als er een vrouw langs loopt en in rap spaans iets zegt. “Despacio, por favor.” (langzaam aub). “Er is een mooie tentoonstelling binnen, die moeten jullie bekijken.” Nou, dat waren we net van plan, en

aangezien ze niets over onze fietsen zegt, laten we ze hier staan. We wandelen naar binnen waar een schoonmaakster de zalen wijst die we kunnen bekijken. Dus beginnen we links. Prachtige zaal met een enkel mooi schilderij en enkele die ons niet kunnen bekoren. De zaal erachter is prachtig in moorse stijl. Van vloer tot plafond. De beelden die er in staan vallen weg tegen zoveel kleurenpracht.

We komen de vrouw tegen die we buiten spraken. Ze spreekt nauwelijks Engels maar ze wil ons de zalen boven laten zien, en wijst en passent op de unieke trap waarvan de leuning is gemaakt van glas. In de zalen boven vertelt ze dat de expositie door de Fundacion Cristina Valera is georganiseerd. Zij blijkt de voorzitter te zijn.

Dan excuseert ze zich want er zijn vrienden aangekomen die ze even later aan ons voorstelt. Ze blijken volgende week af te reizen naar België (Genk) en Nederland. Hij is pottenbakker en hij heeft potten gemaakt voor de Bonsai-tentoonstelling daar²¹. Nadat we boven de twee zalen hebben bekeken, is er nog een zaal beneden over. Daar kunnen we snel door heen, het gaat over een bekende inwoner van Lorca. We zien oude foto's, schilderijen uit zijn huis. Voordat we gaan, wil ik de vrouw nog even dag zeggen. Maar ze zet ons samen met haar vrienden bij een muur om een video te kijken. Een video over het leven en werk van Antonio Valero Torres – bekende inwoner van Lorca, oprichter van de

²¹ <https://bonsaiassociation.be/trophy/>

Fundatie, oud-wethouder, advocaat, projectontwikkelaar, eerste redacteur van de lokale krant. En haar vader, die in december is overleden - 96 jaar oud. Veel van de gesproken tekst heb ik niet verstaan maar och oude beelden vind ik altijd wel interessant. Dan nemen we toch echt afscheid, tot onze verrassing omhelsd ze ons - Rosa Valera.

De volgende dag nemen wij afscheid van de camperplaats van Henri en Irene, Ranch Purias. Onze bestemming is een camperplek bij Dolores waar we al vaak hebben gestaan. Maar dat is niet de reden. Een vriendin heeft het vliegtuig gepakt en logeert daar twee weken om haar zoon de favoriete plek van zijn vader te laten zien. Het is ook de plek waar wij elkaar in 2023 hebben ontmoet.

Onderweg rijden we langs het berggebied Sierra Espuña. Daar is een stuwmeer met een mooi uitzichtspunt. Kunnen we wel even gaan kijken. Hemelsbreed 3 kilometer van de snelweg. Uiteraard is er geen rechte weg maar een omweg van 15 km is prima. Onze routeplanner stuurt ons door een olijfplantage. Ik heb google maps ook open en daar zie ik dat de weg iets verderop de heuvels in gaat. Uiteraard tussen de kassen. Totdat de weg vastloopt op een hek en de zijwegen voorzien zijn van rode borden met een witte streep. Er is nog een ander uitzichtspunt maar daarvoor moeten we veel verder omrijden. Doen we de volgende keer wel, als we hier voorbij komen.

Nu eerst hagelslag kopen, én komijnekaas. Wil René miste zijn hagelslag zo dat hij pure chocolade reep kocht en met een mes er chocola af raspte. In de regio van Almería waren er geen Nederlandse winkels. Het vooruitzicht doet het water in zijn mond lopen. Als we dan toch in de Nederlandse winkel zijn worden er ook dropkogels ingekocht. En zien we tompouces in de koelvitrine liggen. Die nemen we ook mee.

De camperplek zelf is ongewijzigd, nog altijd die matige douches. De activiteiten daarentegen zijn toegenomen. Er is iedere dag wel wat te doen in de loods – vandaag mambo workshop en daarna salsamuziek. Onze vriendin logeert in een huisje dat in die loods is gebouwd. Verrassend knus en compleet. Met de spullen uit onze en haar koelkast maken we een salade en als toetje peuzelen we de tompouces op. We missen daardoor wel de mambo workshop. Maar niet het salsa dansen zelf.

In heel ver verleden heb ik salsa les gevolgd maar veel is er niet blijven hangen. Na een tijdje te hebben gekeken naar Spaanse dansparen die rondwervelen, gaan we gewoon op onze manier dansen. Wil René en ik proberen nog even de mambo stappen met behulp van een stappenplaatje van internet. Zonder succes maar wel met groot plezier. Zodra wij met onze vrienden “gewoon” op de salsamuziek dansen, durven we meer mensen mee te doen. Tot groot enthousiasme van de DJ annex dansleraar. Het is een hele leuke avond. Met iets te veel wijn merk ik de volgende ochtend.

Gisteren niet gewandeld, wel gedanst. Vandaag wandelen wel, via een dorp met koffiepauze, langs de artisjokkenvelden. 45 minuten met wat stijven spieren van gisteren, niet slecht.

Vanmiddag is er in de loods een fototentoonstelling, soundbath en pizza. De geportreterden zijn o.a. mensen met Down. De campingeigenaar leidt ze rond over de camperplek en vol verwondering kijken ze naar de campers, de glampingtent en auto met daktent. Ik vraag of ze een camper van binnen willen zien. Natuurlijk! Dus omstebeurt komen ze kijken naar het kleine huis. Het lukt me in het spaans wat dingen te benoemen: het huis heeft een keuken, en zelfs een douche. En een bed dat tegen het plafond zit en zakt om te slapen. En dan willen ze snel verder want er komt pizza. En

lekkere pizza, moet ik zeggen. Ik bestel een cuatro queso en tot mijn verrassing gaat er walnoten en honing over heen. Wel lekker.

De campingeigenaar was zo vriendelijk twee nachten te regelen maar daarna zit hij vol. Met nog geen geregelde plek vertrekken we. Nu de Zuidkust

van Spanje nog steeds de een na de andere storm over zich heen krijgt, stroomt de oostkust vol met overwintersaars uit de Costa del Sol, Malaga, Gibraltar en Cadiz. Het is dringen, denk ik. Met verbazing kijk ik dan ook naar de bijna lege camperplaats die aan de buitenrand van Alcantarilla ligt. Nou ja helemaal verbaasd ben ik niet, want het is de parkeerplaats van een motelrestaurant dat aan de overkant van de weg ligt. Een ommuurde parkeerplaats waar je wel water kunt tappen en je wc kunt legen. Voor 8 euro per nacht. Er staan twee vrachtwagen-campers die op geen enkele normale camping of camperplaats passen, noch welkom zijn. Hier hebben ze de ruimte om hun zijpanelen uit te schuiven. Even later gaan de achterkleppen open en rijden ze hun auto's er uit. Ik kijk dus uit op ruim 2 miljoen aan reismaterieel

Even later rijdt er een Nederlandse camper het terrein op, die net zo verbaasd is als ik. Nog zoveel plek! Ze hebben al voor de poort van campings overnacht omdat het overal vol is. Ze zijn inderdaad gevlucht voor het slechte weer in Zuid Spanje. Hier schijnt de zon volop. De temperatuur loopt op tot ruim 24 graden. Hoewel campinggedrag formeel niet toegestaan is, zetten we onze schildertafels in de schaduw van onze camper. Eind van de middag fietsen we de stad in.

Doel: een heladería. Bij dit zomerse weer past een ijsje.

Deze stad is geen toeristische bestemming. Alcantarilla is een industriestadje (43.000 inwoners) met Hero en Bayern als bekende fabrieken. Een groot industriegebied delen ze met Murcia. Als we door het stadje fietsen vallen de vele graffiti tags op (een soort handtekeningen). Er zijn ook veel kale gevels en leegstaande panden. Die zichtbare tags zijn vaak ook een teken dat er een grote tolerantie is voor street art. Dus open ik de Street Art Cities app en inderdaad hier zijn veel murals te vinden. Ik

zet de murals als pins op een kaart en maak er een fietsroute van. Misschien morgen of overmorgen. Want ik denk ook nog aan een andere fietstocht. Naar dat stuwmeer, dat we een paar dagen geleden

probeerden te bereiken met de camper. Het is een uur fietsen vanaf hier, wel met een pittige helling aan het einde. Met dit mooie weer en niet te veel wind zouden we dat meer ook kunnen filmen.

De volgende dag is het vooral bewolkt. En Wil René voelt zich niet zo fit. Dus die helling wordt het zeker niet. De fietsroute door de stad langs de muurschilderingen durft hij wel aan. Als we terug zijn spettert het af en toe. Desondanks stijgt het kwik tot 21 graden

De camperplek wordt door een motel/restaurant uitgebaat dus misschien kan ik er ook wel douchen. Dat klopt. Tegen betaling van 3 euro kan ik een mooie nieuwe douche gebruiken. Op de camperplaats staat ook een keet met wasmachines en drogers. Dus draaien we ook een was. Uiteindelijk is de camperplek meer dan alleen een parkeerplaats zoals ik het in eerste instantie zag. Alleen de elektriciteit werkt vandaag niet en een camper met een gehandicaptenlift vertrekt onverrichter zaken.

Met onze zonnepanelen hebben we geen stroom nodig. En dat is maar goed ook want de volgende bestemming is letterlijk een parkeerplaats. Dit keer zonder voorzieningen. In Pilar de la Horadada staan 3 bevriende koppels net achter de duinen aan het strand (de app polarsteps laat zien waar ze zijn). We brengen ze een verrassingsbezoek. Zij staan net op het punt om water te gaan tanken en vuilwater en de wc te lozen bij een servie plek 10 km verderop. En komen daarna weer terug. Tja dat

is het nadeel van een parkeerplaats waar alleen een vuilniscontainer staat. Op de parkeerplek staan zo'n 50 campers. Sinds een paar weken heeft de gemeente deze parkeerplek voor campers

opengesteld, wel is kampeergedrag verboden (geen stoelen en tafels buiten). Maar met een strand zo dichtbij is dat ook niet nodig. De bakker heeft de klandizie al ontdekt, en rijdt 's morgens toeterend het parkeerterrein op met een auto vol broden, broodjes en koeken.

We zoeken weer een wandeling met een koffiepauze. We kunnen langs en over het strand naar een terras in Torre de la Horadada lopen. Precies 30 minuten. Waar we geen rekening mee hebben gehouden, is de warmte in de middag. Ik zoek een tafel in de schaduw op het terras. De zon die achter sluier-bewolking zit, warmt de lucht flink op en er is nauwelijks wind. Het kwik stijgt naar 24 graden in de schaduw, die het strand niet heeft. Morgen gaan we in de ochtend wandelen. Toch is het zonnige weer een cadeautje: met je blote voeten op het strand in korte broek.

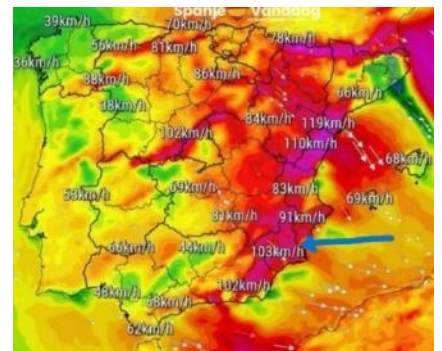
Een van de vrienden zegt: een brunch, hier op het strand, zou tof zijn. Zeker. Maar door het alleen tegen mij te zeggen, gebeurt er niks. De weersvoorspelling belooft

morgen een strakke blauwe lucht. Kortom een perfecte dag voor een brunch. 's Avonds zet ik haar idee in de groepsapp en

vul aan: morgen half 12 en iedereen neemt iets mee, oké? Het is oké. En dus staan er rond 12 uur een rij tafels op het strand gevuld met eten. Veel en lekker. Wauw het is echt zomer. De huid van sommigen van ons wordt zelfs roserood. Het zeewater is met 14 graden te koud om te zwemmen, ik hou het bij pootje baden. Wil René verrast iedereen met ijsjes die hij bij de supermarkt is gaan halen. Zo gek dat het een paar dagen geleden koud en nat was, en nu lijkt het (een Nederlandse) zomer. En de voorspellingen zijn dat het zeker een week aanhoud. Fingers crossed.

Die zon blijft wel maar er komt wind bij. 's Avonds, als we met z'n allen in het restaurant zitten, loeit ineens het alarm uit heel veel mobieltjes. En extra hard via de boxen, want de restauranthouder speelt muziek af via zijn mobiel en ontvangt op hetzelfde moment ook de windwaarschuwing voor morgen. Blijf binnen!, is de korte vertaling. De politie heeft het wandelpad naast de duinen al afgezet. We zetten de dakluiken op een kier want slapen zonder frisse lucht vind ik vervelend.

's Morgensvroeg rammelt de wind aan onze camper en gaan toch alle luiken dicht. Storm Oriana komt met windstoten van minimaal 90 km/u vanuit het noordwesten. Onze wandelroute via het strand ligt gunstig want de duinen en huizen vormen een prima windscherm. In de loop van de ochtend wordt de wind sterker. De grote campers draaien zodat ze met de kont in de wind staan en de neus naar de zon. Ze hebben vast ook het verhaal gehoord dat zo'n grote Morelo - die dwars op de wind stond - in Portugal is omgewaaid. (Ik heb dat verhaal trouwens niet kunnen terugvinden). Wij staan niet precies

in de windrichting maar met de hydraulische poten staan we een stuk stabielier dan de campers zonder levellers. “Het voelt alsof ik op een schip zit in een zware storm,” omschrijft een van onze vrienden het. De wind trekt nog meer aan en ook wij draaien de camper een stukje. We wandelen het strand op om onder een strakke blauwe hemel de witte koppen op de zee te zien. Niet lang, want we worden gezandstraald. We lopen achteruit weer tussen de duinen door en schuilen in de camper voor de wind.

Door de storm is gisteren het Jeugd-carnaval afgelast. Vandaag om 11 uur start in San Pedro Del Pilar de carnavalsoptocht. De wind is minder heftig dan gisteren maar toch wel stevig. We fietsen gewoon en dan zien we wel of het doorgaat. Ik heb het parcours op internet gevonden maar als we de straat indraaien, zien of horen we niks. Tja, praalwagens met deze wind is ook niet te doen. Maar aan het einde van de straat horen we muziek en zien we mensen klaar staan. Leuk! Onze Vlaamse vrienden vieren normaal Carnaval in Aalst (B) en via hun kinderen worden ze op de hoogte gehouden van de optocht waar dit jaar zo'n 5000 mensen meelopen in de stoet. Hier schat ik dat er zo'n 500 mensen meedoen. Een ander groot verschil is dat dit bijna allemaal dansgroepen zijn – niks praalwagens of politiek commentaar. Het is meer een Braziliaans carnaval. Hier dansen alle leeftijden, kindergroepen en bejaarden. Alle maten van XS tot XXXXL. Het is een leuke optocht, wel wat fris maar niet zo koud als in België waar de stoet door sneeuw wordt overvallen.

Berg- en bloesemlandschappen

El Berro, Cieza 16 – 25 februari 2026

Na 4 dagen kattenwasjes en droogshampoo wil ik weer een douche. We hebben een campingplek geregeld in de bergen van Espuña. Een uur het binnenland inrijden. Maar eerst koffie. Althans dat was de bedoeling maar het gas is op. We hebben vier maanden met de fles gedaan. Bij de eerste beste benzinepomp zien we de oranje gasflessen staan. Voor 16 euro ruilen we de fles om. De nieuwe fles weer aansluiten in het kleine vak is altijd een gepruts. Je moet een regelaar met kracht op de fles drukken. Omdat de gasfles met regelaar 2 mm hoger is dan het vak, probeert Wil René de regelaar in het vak er op te drukken. Soms lukt dat, nu niet. Op dat moment loopt er een Marokkaanse man voorbij die in zijn beste Nederlands “Goedemorgen” roept. Ik groet terug en vraag of hij ons wil helpen. Natuurlijk. Hij blijkt alleen Duits te spreken, hij heeft familie in Rotterdam en Haarlem, vandaar. Ook hij krijgt de regelaar niet op de fles. We moeten de regelaar eerst ontkoppelen. De glasfles uit zijn vak en dan kan de regelaar er eenvoudig op. De man zet zonder problemen de zware fles weer in zijn vak. Nu kunnen we weer zo’n 4 maanden vooruit. Dan valt mijn oog op een gebouwtje achter het tankstation. *Doucha* (douche) – staat er in grote letters op. Dat had ik moeten weten, dan was ik hier eerder naartoe gefietst.

Om bij de camping te komen, kronkelen we de laatste 15 km naar een hoogte van 600 meter. Voor het dorpje El Berro staat een verbodsbord voor vrachtwagens langer dan 12 meter en bij de volgende splitsing staat verboden voor vrachtwagens langer dan 8 meter. Hoewel we maar 7 meter zijn, slaan we toch maar af, en volgen de campingbordjes, die ons om het dorpje leiden. Maar goed ook, want als we de volgende dag door het bergdorpje wandelen zien we hoe smal de hoofdstraat is. Daar wil je geen camper tegenkomen.

In El Berro is geen winkel, geen bar open, het restaurant alleen in het weekend. De camping heeft daarom een klein winkeltje en een bar waar je pizza en tapas kunt krijgen. Behalve campinggasten komen hier ook dorpingen ontbijten en bergwandelaars pauzeren. Het enige waarvoor we dagelijks het dorp in lopen is de bakker. De eerste keer dat we daar binnen liepen, waren de schappen bijna leeg. We wilden eigenlijk twee stokbroden. Geen probleem. De

bakker loopt naar achteren, en haalt daar twee broden uit de oven. Verser kan niet. We verwonderen ons dat er nog een bakker in dit dorp is, dat die zijn brood zelf maakt, want er wonen maar 130 mensen. Misschien omdat er nog ca 100 campinggasten brood kopen?

De camping is een terrassencamping en verschuilt zich tussen de bomen. Om hier mijn dagelijkse wandeling te maken, betekent dat helling op en af. Ik loop of een rondje rond het dorp, of volg een

kwartier lang een pad om datzelfde pad weer terug te lopen. Wel mooie vergezichten. Eén pad is een opgedroogde rivierbedding met veel keien die door een kloof loopt met rondom dennenbomen. Het is goed opletten, want je zwikt zo je enkels. Na een kwartier draaien we om en zien de Engelse buurman van de camping rennend de rivierbedding volgen. Later spreken we hem en blijkt hij aan trailrunning te doen - "so enjoyable". Kan ik me niks bij voorstellen. Hij woont sinds 5 jaar in zijn camperbus. Daarvan zit hij 5 maanden in Spanje en Marokko, en 7 maanden in de UK om te werken en zo voldoende geld te hebben voor die 5 maanden. Hij werkt dan in de supermarkt voor minimumloon maar omdat hij in zijn bus woont, is dat genoeg. Nog 8 jaar te gaan.

En dan gaan we eindelijk het stuwmeer bekijken dat ik al twee keer wilde doen, maar wat tot nu toe mislukte. Het is 13 km naar beneden fietsen. Halverwege de route verruilen we asfalt voor gravel/zand. En dan ontvouwt zich een bijzonder en vooral prachtig landschap: Barrancos de Gebas – De ravijnen van Gebas. Water heeft in miljoenen jaren de bodem uitgesleten waardoor er een half woestijnlandschap is ontstaan met scherpe ruggen en kloven. We fietsen eerst naar het formele uitkijkpunt. Daar is ook een parkeerplaats voor wie minder zuinig is op zijn auto. We zien twee camperbusjes staan met tafel en stoelen buiten. Ze staan naast het bord verboden te kamperen. De Nederlandse en Vlaamse eigenaren gokken er waarschijnlijk op dat politie niet de 3 km slechte weg gaat rijden.

Het uitzicht is er adembenemend.

Wil René stuurt zijn drone de lucht in, over de Barrancos naar het stuwmeer van Algeciras dat zo'n 3,5 km verderop ligt.²² Er loopt ook een pad naar toe. Even twijfelen of we die gaan fietsen want de regen van de afgelopen maanden heeft diepe sporen getrokken. We doen het. Dat betekent ook 200 meter

²² <https://youtu.be/Ze1rSWizFIU> video Barrancos de Gebas

dalen en 100 meter stijgen deels door de kloven en deels boven langs. Pittig én prachtig. Opnieuw gaat de drone de lucht in om het blauwgroene water tussen de witte kloven te filmen.

Rond lunchtijd beginnen we aan de terugweg, wat 650 meter stijgen betekent. Via het gehucht Gebas. Daar zitten twee restaurants. Althans het ene gaat pas op vrijdag open, het andere is een hotel waarvan we verwachten dat daar wel wat te eten is. Dat blijkt al een jaar op zoek te zijn naar een nieuwe eigenaar... We eten een mueslikoek en een banaan op de picknickbank in de verwaarloosde hoteltuin. Dan trappen we gestaag langs de amandelboomgaarden naar het dorp aan het einde van het dal. Daar bestellen we een pizza. Het helpt dat ik honger heb want het zijn uiteraard diepvries-pizza's.

Half februari en de amandelbloesem bloeit volop. Wit en roze bloemen zien we op plateaus tussen de bergen en naast de kloven. Prachtige plaatjes, zeker als de bomen in weilanden met witte bloemen

staan. Deze bloesem ruik je sterk. De geur doet denken aan goedkope wc-verfrisser. De bloesem doet me ook denken aan een stad dat een uurtje verder landinwaarts ligt. Cieza – centrum van de

perzikteelt. Daar waren we twee jaar geleden eind maart. Te laat. De paarse bloesem was uitgebloeid, op een paar kleine veldjes na. Nu ik die amandel zo zie bloeien ben ik benieuwd hoe de vallei met de perzikbomen in volle bloei eruit ziet. Hopelijk zijn we niet te vroeg.....

Langs de route naar Cieza zien we heel veel amandelboomgaarden. De ramen zijn dicht dus de geur blijft buiten. We kiezen voor dezelfde camperplaats als toen. Toen was het net geopend en nu zie ik dat de ielige boompjes tussen de plekken inmiddels bomen zijn die op een zonnige dag als vandaag wat schaduw geven. Het is even discussiëren hoe we de camper het beste kunnen neerzetten. Het is kiezen tussen de hele dag zon (met de deur naar het zuiden) of de stevig frisse wind blokken (de deur naar het oosten). Het wordt het laatste en als eind van de middag de wind gaat liggen zitten we achter de camper nog tot 6 uur in de zon. Ongelooflijk.

Reuze nieuwsgierig fietsen we naar Cieza, in ongeveer een half uur. Daar zoeken we een terras om onze schoonzoon te bellen die jarig is. Terwijl we bellen, hoor ik een harmonie dichterbij komen. Het gesprek wordt gesmoord door koperblazers.

Tegenover ons is een groep mannen bezig om een plaquette te plaatsen. Althans twee mannen in werkkleding en nog zo'n zeven oudere mannen die aanwijzingen geven. De plaquette hangt in een paars puntige stelling dat duidelijk tijdelijk is. Pas als het doek er af is en de plaat driftig wordt gepoetst, begrijp ik waar ik naar kijk. Het is het logo van de broedersschappen van Cieza voor Semana Santa 2026. Gezien het zwarte doek dat er na de poetsbeurt weer overheen wordt gehangen, wordt het binnenkort

onthuld. De heilige week, waarin het sterven van Jezus centraal staat, begint over ruim maand met processies en de bekende puntmutsen van de boetelingen. De plaquette is niet zo bijzonder, de poster van dit jaar is prachtig.

Dan fietsen we eindelijk de bloesemroute in de vallei van Cieza. Althans een van de routes met uitzichtpunten. Bij het toeristenbureau heeft Wil René gevraagd waar we het beste heen kunnen fietsen. Uitzichtpunt La Macetua is de plek waar de meeste bloesem op dit moment te zien is. Elf kilometer fietsen we tussen boomgaarden waarvan sommige in volle bloei staan, terwijl andere nog

helemaal kaal zijn. En ik zie ook hier en daar helemaal groene bomen die al uitgebloeid zijn. Maar het gros staat een beetje in bloei, nog niet uitbundig. Daar zijn we dan toch een beetje te vroeg voor. Maar de schaal is indrukwekkend. Zie video. Op een info bord staat dat hier jaarlijks op 13.000 ha maar liefst 200 miljoen kilo zacht fruit wordt gekweekt (perziken, abrikozen ed). Onvoorstelbaar. Zo'n industrieel landschap waar bomen in de kale grond staan, geeft ondanks de kleur een treurig gevoel. Ik kijk toch liever naar een klein veld in een mooie omgeving. Zie video²³

In een poging een kortere route terug te fietsen lopen we vast in de boomgaarden en zit er niets anders op dan keurig de route te volgen.

In El Berro schilderden we iedere middag. De wind werd door de vele bomen en de campers afgeschermd. Het huisje zetten we niet op zodat we in de ochtend (12 graden) in de zon buiten zitten. Ook in Cieza schilderen we regelmatig, tot ik tijdens het schilderen wil opstaan en een scherpe steek in mijn rug voel. Verdorie. Ik weet dat het goed mis is. We hebben net vanochtend afgesproken om in het campingrestaurant te eten. Ik beweeg me voorzichtig naar het restaurant met twee pijnstillers. Als ik eenmaal zit en me niet beweeg, gaat het goed. Ook deze keer vergis ik met in de omvang van de salade die als voorgerecht op de kaart staat. Weer een complete maaltijdsalade. De timing van het eten is slecht, het eten zelf is redelijk. Wil René zijn voorgerecht komt als eerste en omdat het warm is, eet hij die meteen op. Na een tijdje komt dus mijn salade en terwijl ik de eerste happen op heb, komt zijn hoofdgerecht. Halverwege mijn salade komt mijn hoofdgerecht. De halve moot vis is vermoedelijk voorgedaard en daarna op de grill van een bruin korstje voorzien. Daarmee is het visvlees gortdroog. Zonde van de vis. Het toetje sla ik over. Langzaam sta ik op en haal een paar keer adem. Ik loop krom als een oude vrouw met kleine stapjes richting de camper. Eenmaal ga ik op bed

²³ <https://youtu.be/x5Tntol0PAI> Cieza

liggen en blijf de rest van de middag plat op mijn rug. Gggrrr. De avond moet ik wel mijn bed uit want zodra de zon is gezakt, zakt de temperatuur al snel. En dan wil Wil René niet meer buiten zitten.

's Ochtends gaat het iets beter met mijn rug. Voorzichtig blijven bewegen. Ik weet dat ik ieder moment weer een steek kan voelen bij een verkeerde beweging, zoals bij het aantrekken van mijn broek. Mijn sokken laat ik dus maar zitten, ook al is het nog maar 11 graden. Ik heb twee dagen terug een bindweefselmassage geboekt op de camping. Hoe verzijn ik het. De vrouw spreekt geen Engels maar ik red me met mijn kleine beetje Spaans en kan uitleggen dat ze niet mijn onderrug moet masseren, alleen mijn schouders, nek en benen. Gelukkig is de massage liggend en kan ik me van de massagebank laten glijden. De rest van de zomerse dag (24 graden) lees en schrijf ik, afgewisseld met korte wandelingetjes. Nee, geen 30 minuten wandeling naar het café naast de bezinepomp voor een kop koffie, zoals eergisteren. We waren net weg bij de bar toen ik me realiseerde dat we onze bodywarmers waren vergeten. We keren om en even later stopt er een auto. Het is de man die aan de bar zat en met wie ik een paar Spaanse woorden heb gewisseld. Hij vist onze jasjes van de passagiersstoel. "*Muchas gracias*" zeg ik. *De nada* (geen moeite). En hij keert zijn auto en rijdt terug naar het café. Wauw wat een vriendelijkheid.

Na twee weken bergen en heuvels vertrekken we richting zee én naar een plek waar ik al heel lang heen wil.

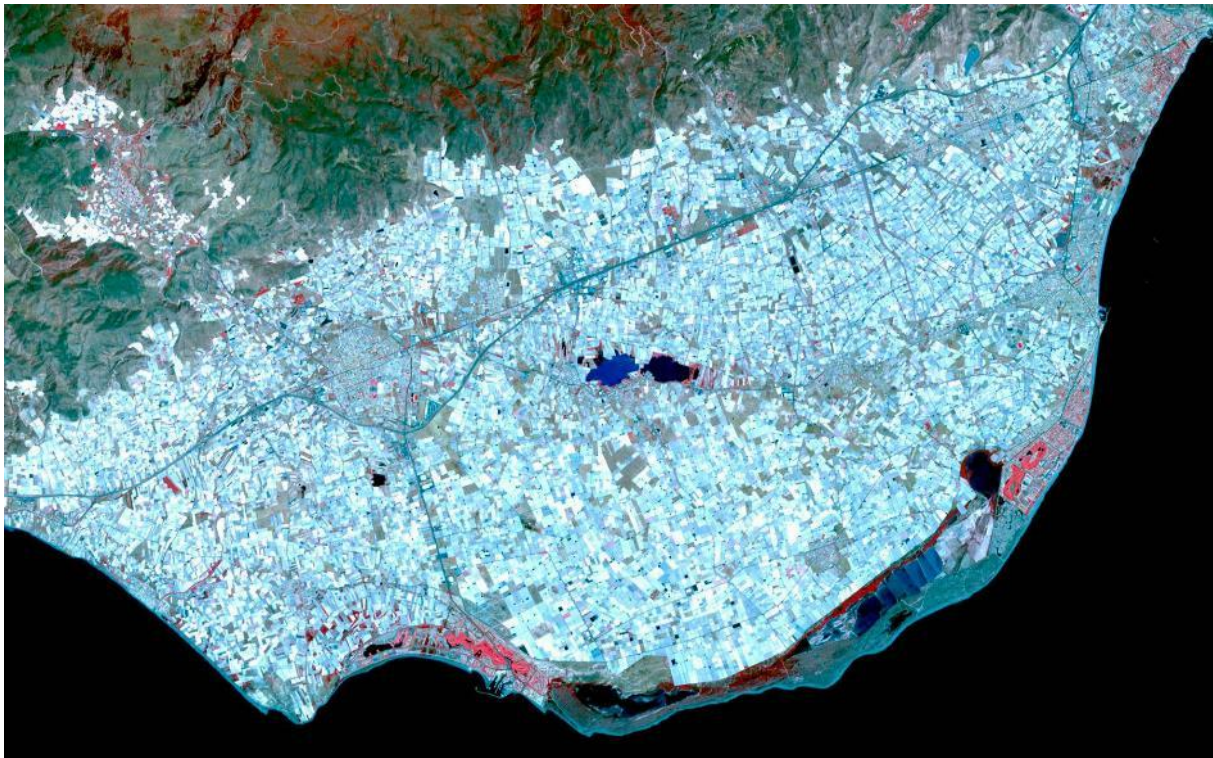
Schilderwerk:

Eindelijk Alhambra

Playa Granada, Motril, Granada 24 februari – 6 maart 2026

Het Alhambra is de plek waar ik al heel lang heen wil. De afgelopen jaren was het klimaat spelbreker (of veel te heet, of veel te koud) en je moet vooraf kaartjes kopen. Minimaal twee weken van tevoren, eerder is het uitverkocht. Op woensdag 4 maart is er pas plek. Volgens de weersvoorspelling is het die week redelijk, voor zover je zo lang van te voren het weer kunt voorspellen. Dus boeken we al op 19 februari twee kaartjes Alhambra. Het Alhambra ligt in Granada wat weer naast de Sierra Nevada ligt – hoge bergen dus. Na twee weken bergen is Wil René wel weer toe aan strand en zee. We rijden we naar Motril. Althans zo heet de stad in de buurt. De camping ligt in Playa Granada – het strand van Granada. Daarvoor rijden we wel 4 uur naar de Zuidkust. We passeren daarbij de enorme Mar de plástico – de plastic zee. Door de weerkaatsing van de zon op al dat wit, is het vanuit de ruimte te zien ²⁴. Beter dan de Chinese muur. Al dat wit plastic zijn kassen waaronder groentes als

tomaten schuilgaan. De Vlaamse schrijver Stefan Brijs²⁵ vertelt dat er tot zijn ongeloof, een natuurpark in het hart van die plastic zee ligt. Als fanatiek vogelaar gaat hij toch kijken. Hij vindt er tot zijn verbazing diverse vogels die hij hier totaal niet verwacht had. Vanaf de snelweg zie ik de meren liggen en ik begrijp zijn ongeloof.

We rijden kilometers tussen de kassen. Kassen langs de zee, kassen op de hellingen. Sommigen liggen zo schuin en hoog maar het loont blijkbaar. Een auto van Koppert haalt ons in. Koppert, van Koppert Cress? Ik ontmoette directeur Rob Baan ooit toen ik een innovatiedag organiseerde voor landbouw. Zijn bedrijf produceert micro groente – niet in Spanje als ik het nazoek. Hij heeft het stokje inmiddels

²⁴ De foto is van Nasa en de oppervlakte van het kassengebied is 480 km² (vergelijkbaar met Texel)

²⁵ Stefan Brijs, Het geduld van bloemen, 2025.

overgedragen aan zijn zoon lees ik en de oprichter was ene Gerrit Koppert. Waarschijnlijk familie van Jan Koppert, beide uit het Westland. Jan blijkt de oprichter te zijn van Koppert dat zich bezig houdt met biologische gewasbescherming en inmiddels over de hele wereld zit, waaronder Spanje. En die auto haalde ons in. Zo'n zoektocht maakt dat de verder saaie reis sneller lijkt te gaan.

De zon scheen toen we wegreden maar voorbij Almería wordt het mistig. En dan ziet het kiezelstrand bij onze bestemming er mistroostig uit. Gelukkig schijnt de volgende dag de zon en wandelen we 's

morgens langs de zee, met een kop koffie als tussenpunt. Eind van de middag herhalen we deze wandeling maar dan pak ik een wijntje. Op die eerste zonnige dag zie ik de sneeuw van de Sierra Nevada. De dagen erna hangt er altijd bewolking en is het vaak grauw met weinig wind zodat de bewolking blijft hangen. Het is niet koud en we kunnen buiten schilderen. Althans Wil René schildert, ik hou het nog bij tekenen. Schilderen, althans de statische houding is nog te zwaar voor mijn pijnlijke rug. Ik oefen met live-tekenen van mensen waarbij ik Wil René en mezelf als studieobjecten gebruik.

Dat wandelen is een verlichting voor mijn pijnlijke rug. Wat geen verlichting blijkt te zijn, is fietsen. Zelfs de 20 minuten naar Motríl blijken pijnlijk te zijn. Iedere hobbel, ieder gat voel ik. Maar ik zet door want ik wil de voormalige Suikerfabriek bekijken²⁶. In 1986 werden de stoommachines na 100 jaar productie, ontmanteld en verkocht. Toch staan ze weer in de voormalige fabriekshal. Met veel moeite én geld zijn de oude machines weer aangekocht. Niet met de bedoeling het weer werkend te

²⁶ *Fábrica del Pilar*

krijgen maar als erfgoed van de stad. Op het hoogtepunt stonden er 10 van die fabrieken in Motril. Van februari tot mei draaide de fabriek non stop om van suikerriet, suiker te maken. De rest van het jaar stond in het teken van onderhoud. Het moet er een tering herrie zijn geweest in de hal waar de rietstengels in stukken werden gehakt en leeg gewrongen. En dat het risicovol werk was, blijkt wel uit kapel die in de productiehal staat. Betaald door de werknemers om Maria om bescherming te smeken.

De geschiedenis van de suikerteelt is veel ouder. De Arabieren brachten het suikerriet mee (dat oorspronkelijk uit Zuidoost Azië komt). Het warme

klimaat en de meegebrachte kennis van irrigatie maakte de teelt van suikerriet mogelijk. Dit gebied werd in de Middeleeuwen het centrum van het witte goud: suiker. De Spanjaarden namen zelf dat suikerriet weer mee naar Zuid en Midden-Amerika waar goedkope arbeidskrachten waren (lees: slaven). Behalve dat de productie overzee goedkoper werd, verbouwden ze in Catalonië inmiddels suikerbieten en met de komst van het toerisme in de '70er jaren werden

de velden als bouwkvavels voor hotels veel meer waard dan suikerrietteelt. Deze uitleg krijg ik in het suikermuseum dat in een van die middeleeuws suiker“fabrieken” is gevestigd. Vooral de immense rietsuikerpers van ca 15 meter maakt indruk.

De bijnaam van deze kust is Costa Tropical. Ze zeggen vanwege het klimaat en de teelt van tropisch fruit zoals mango, avocado, banaan en papaya. Het is uiteraard een toeristische marketingterm. De “normale” naam is costa Granadina. De kust van Granada. Een half uur rijden voor die 500.000 inwoners. En dat merken we. Aanvankelijk was het een vrij rustig strand met hier en daar een wandelaar, maar in het weekend komen de Spanjaarden massaal naar de kust. Gezinnen picknicken op het strand, terrassen puilen uit, parkeerplaatsen staan vol en 's avonds gaat de volumeknop in de strandtenten omhoog.

Onze laatste dag aan zee is het wederom bewolkt en dit maal wel met stevig wind. Dus niet schilderen maar naar de golven kijken die beuken op de zeewering en op het terras. Net als kampvuur kan ik er uren naar kijken. Wil René vliegt met zijn drone langs de kust om de golven in beeld te vangen. En als je die beelden ziet denk je niet meteen aan een tropische kust, zoals de marketeers ons willen doen geloven. Zie [video](#).

Dan is het tijd om naar Granada te reizen. Hoewel er laaghangende bewolking is, vind ik de 60 kilometer de bergen in, prachtig. Morgen gaan we weliswaar naar het Alhambra, vandaag wil ik alvast vanaf een berg naar het beroemde kasteel kijken. Ik heb op de kaart een oud klooster gevonden met een parkeerplaats. Dat betekent wel dwars door de stad rijden, wat Wil René gelukkig wel leuk vindt. De borden van de parkeerplaats geven aan dat het verboden is voor caravans en campers. Ik ga er gemakshalve maar vanuit, dat ze bedoelen niet kamperen. Ondanks de mistachtige bewolking is het uitzicht indrukwekkend. Zowel van de stad, als het Alhambra, als de bergen waarvan ik weet dat ze met sneeuw zijn bedekt. Het is waarschijnlijk Saharazand in de lucht dat de mist veroorzaakt.

Omdat het fietsen me zo slecht is befallen, heb ik een camperplaats gevonden die dicht bij een metrohalte ligt. In een half uur ben je in het centrum, zeggen ze. En ze hebben een plek voor ons. De

voorspellingen zijn inmiddels minder rooskleurig dan twee weken geleden, toen ik de kaartjes voor het Alhambra kocht. 's Nachts regent het en de dag begint grijs. Ik trek een dikke trui aan onder mijn jas. Zo had ik het me niet voorgesteld.

Bij de metro/ tramhalte kopen we een herbruikbaar kaartje en zetten er twee ritten op. Voor de terugreis pakken we wel een taxi want dan ben ik waarschijnlijk gesloopt. Eenmaal in de metro ontdekken we dat je niet twee keer kunt inchecken. Iedere reiziger moet een eigen kaartje hebben. Gelukkig hebben we geen controle en op het station loop ik dicht achter Wil René door de poortjes.

We lopen het centrum in en na de lunch nemen we een bus naar de ingang van het Alhambra. Het is zo'n klein rood busje en er willen veel mensen mee. Als sardientjes in een blik, rijden we zigzag ophoog. Deze weg is zo smal dat voetgangers zich tegen de gevels drukken als het busje passeert. Wil René kijkt benauwd: "Hier zou ik niet met de camper willen of kunnen rijden."

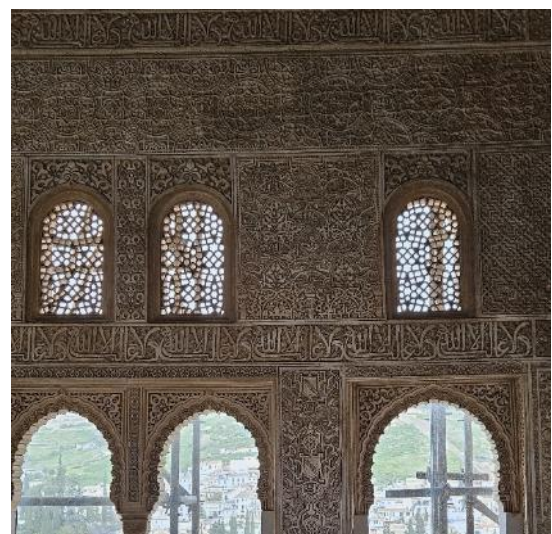
Bij de ingang wemelt het van de mensen, ook met dit slechte weer. Om de poort binnen te komen, is een kaartje niet genoeg. Ik moet ook mijn paspoort laten scannen. Vooraf heb ik het nummer al moeten doorgeven. En blijkbaar heb ik een fout gemaakt bij Wil René. Hij moet zijn kaartje alsnog laten scannen. Dit ritueel herhalen we nog drie maal bij de toegang van verschillende onderdelen. Het is terrein is enorm. We wandelen 10 minuten om aan de andere kant te komen. We passeren vooral de muur, binnentuinen en veel groepen met gidsen. Ik merk dat ik nog niet onder de indruk ben, het sombere weer helpt niet. Uiteraard heb ik vooraf de vele mooie – zonnige- foto's gezien. Daar baal ik toch wel van. Na het tweede checkpoint gaan we het Alcazar binnen. Vroeger het domein van de soldaten dat hoog boven de stad ligt. Vandaaruit kun je waarschijnlijk heel ver kijken. Ik ga de toren niet op – ik wil voorzichtig zijn met mijn heupen en het mooiste komt nog. Door de laaghangende bewolking is de verleiding van de toren ook niet zo groot.

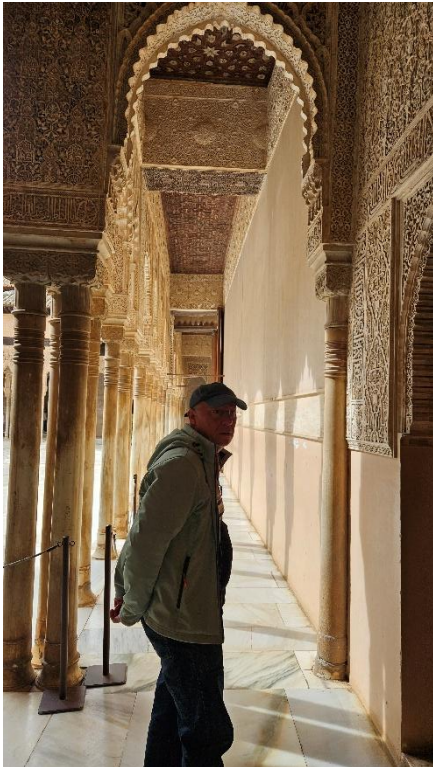
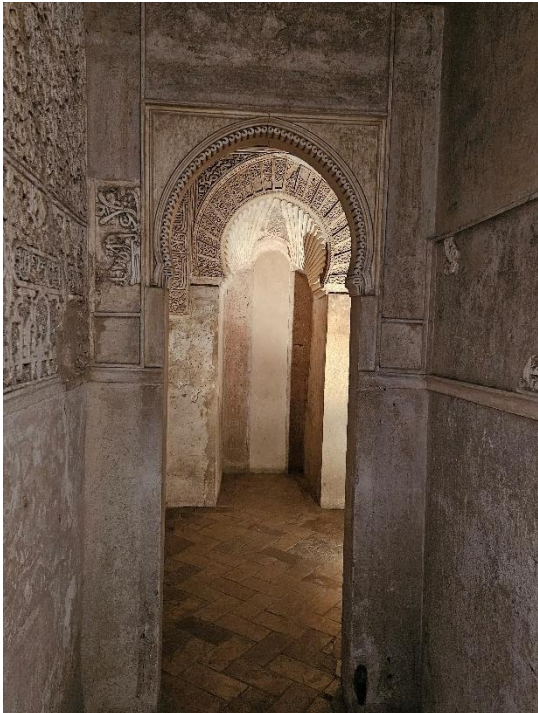
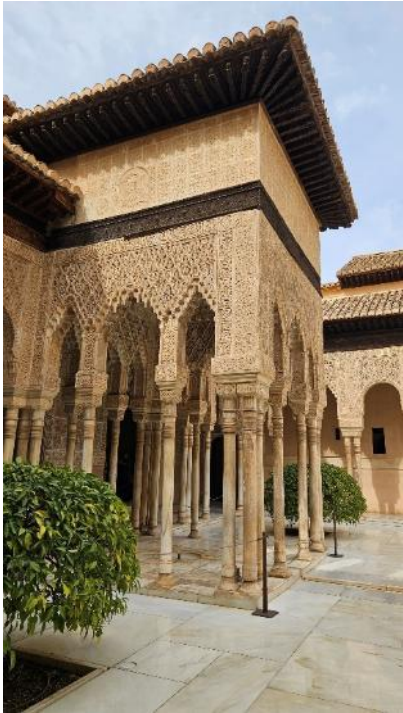
De Nasrid paleizen vormen inderdaad het hoogtepunt. Prachtige bogen, pilaren, bewerkte muren en plafonds. De Arabische geschiedenis van het kasteel is hier in volle glorie zichtbaar. Enerzijds is het zo overdadig dat ik niet weet waar ik kijken moet, anderzijds is het niet nieuw. Ik zag deze kunst ook in Marrakesh en Fez. Toch blijft het prachtig, indrukwekkend knap gemaakt en gerenoveerd. Ik zie foto's van de ruïne die het Alhambra 100 jaar geleden was.

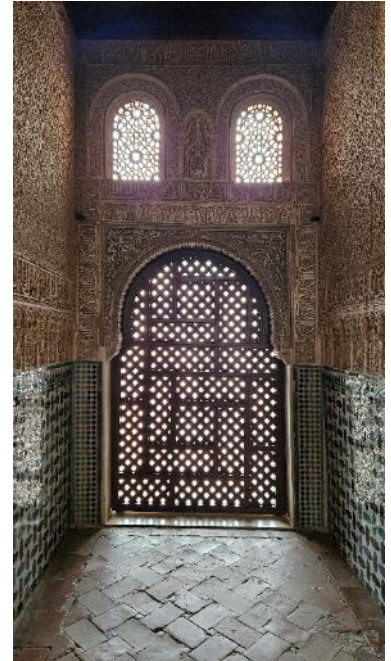
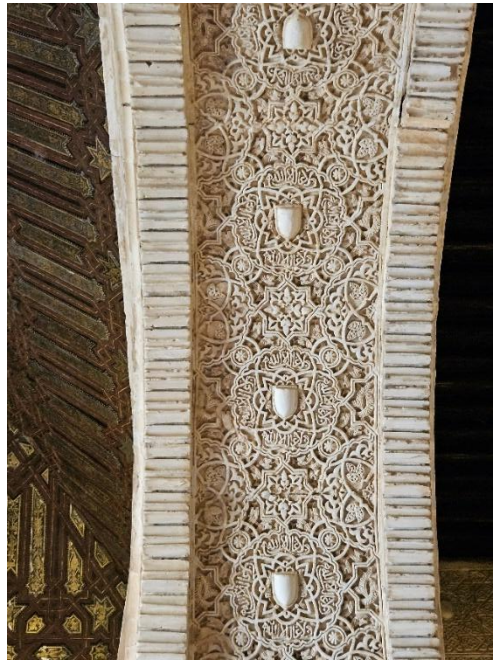

Ook vandaag zijn er stukken afgesloten vanwege de renovatie. Ik weet (gelukkig) niet wat ik daaraan mis. Wat ik wel jammer vind, zijn al die mensen die het

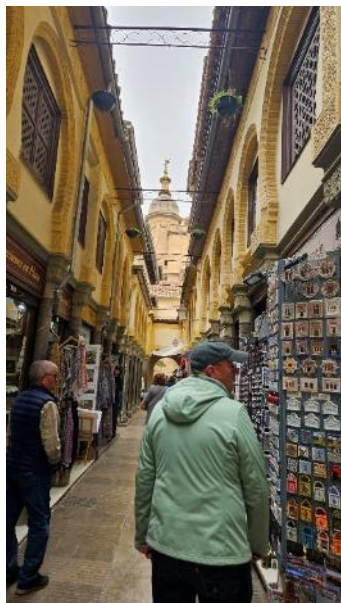

ook willen zien, en me voortstuwden door de zalen en gangen. Maar ik snap wel dat ze het ook willen zien.

Ik sla de tuinen over. Genoeg gelopen. Het rode busje brengt ons terug naar het centrum. Het spetteren gaat over in een beetje regenen. De verkopers bij de kathedraal brengen hun uitgestalde spullen snel naar binnen. Het zijn dezelfde soort winkeltjes die we in de soeks van de toeristische steden in Marokko zagen. De regen begint steviger te vallen en de gladde straatstenen worden een uitdaging. Zo glad en oneffen. Na drie pogingen vinden we een tafel in een koffietentje. De eerste bodega ging net sluiten, in de tweede konden we alleen staand wat drinken, de zitplaatsen zijn voor eters. Na een uurtje met nog steeds regen, vragen we of ze taxi voor ons kunnen bellen. Helaas na een aantal pogingen is het antwoord dat er geen taxi's beschikbaar zijn. Iedereen wil nu een taxi. Er zit niets anders op dan nog 10 minuten naar een metrohalte te lopen. Ik trek mijn muts over mijn hoofd, mijn handen in mijn mouwen en loop

mopperend de grootste plassen te ontwijken. Desondanks worden mijn broek en schoenen donkerder van al het water. Eenmaal terug bij de camper, zetten we de verwarming aan en stroop ik de natte kleren van mijn lijf. Ik heb het erg koud gekregen. Het is buiten nog maar 10 graden. Wel heb ik vandaag bijna 15.000 stappen gezet. Een record!

Tegen middernacht wordt het droog. De voorspelling voor morgen is droog, wel koud (13 graden max). Ik wil nog wel een keer door Granada dwalen, door de oude Moorse wijk. We regelen een nachtje extra op de camperplaats.

Als we opstaan is het 6 graden en de mist is nog dikker dan gisteren. Doen we er goed aan om te blijven? In grote delen van Spanje regent het vandaag. Het is kouder en natter dan in Nederland – het

moet niet gekker worden. Rond de middag wordt het lichter. Jas en trui aan en we gaan weer met de Metro naar het centrum. Dit keer met ieder een eigen kaartje. De oude Moorse wijk ligt op een

heuvel tegenover het Alhambra. De wijk begint bij de poort van Elvira en daarna trap lopen. Eerst 100

meter omhoog zwoegen terwijl de zon de mist en wolken oplost. De jas knoop ik al snel om mijn middel en zoek de schaduwkant van de straatjes op. We dwalen door Albaicín, het moorse stadsdeel met witte huisjes, smalle straatjes. We stuiten op de toeristische route. Iedereen wil naar het balkon van Sint Nicolaas waar je het Alhambra goed kunt zien. Ik ook. Om er een foto te maken.

Het is volgens mij de plek waar vrienden een foto maakten. En met die foto vroegen ze mij of ik ze wilde schilderen. En de plek klopt. Ik vraag een andere toerist of ze de foto wil maken zoals het schilderij. Ik moet diep door mijn knieën om een vergelijkbaar plaatje te maken.

Missie geslaagd.

Op het balkon zijn er straatverkopers en muzikanten. Het zorgt voor een relaxte sfeer. De verkopers hier dringen zich niet op.

Rustig wandelen we de heuvel af door de smalle straatjes. Af en toe een pauze op een bankje in de zon. Want hoewel het er heerlijk uitziet, komt de thermometer niet boven de 13. We scoren venkel in een biologische winkeltje – een groente die Spanjaarden blijkbaar niet veel eten, aangezien ze in de supermarkt niet te vinden zijn. Met wederom 12.000 stappen op de teller brengt de metro ons weer naar de camperplaats. Ik maak een venkelschotel.

Hier gaat het de komende dagen vaak regenen. Net als in het noorden en westen. Dus rijden wij weer richting oost waar het de komende dagen nog redelijk droog weer schijnt te zijn. En rijden betekent gelukkig ook zitten en mijn benen laten uitrusten. Dat is hard nodig.

Vier seizoenen in 10 dagen

Palomares, L'Aldea, Narbonne, Châtelguyon, Mailly-le-camp 6 – 16 maart 2026

We verlaten Granada met regen. Op borden boven de snelweg wordt gewaarschuwd voor gladheid. De regen wordt natte sneeuw zodra we op 1250 meter rijden. Op bruggen over de snelweg staan de strooiwagens klaar. Ziet er naar uit dat we de juiste beslissing hebben genomen om te vertrekken.

We rijden de kortste route naar de oostkust wat nog altijd 3 uur rijden is maar daar schijnt de zon. De camperplek ligt niet ver van het strand. Dus zodra we de camper hebben staan, wandelen via de achteruitgang richting zee. Tussen de velden door. Alleen heeft het hier vannacht ook flink geregend. Het zand wordt modder en ik zoek droge stukken om te staan. Totdat die er niet meer zijn. De modder plakt onder mijn zolen. En ineens glijden mijn voeten onder me vandaan. Ieder een andere kant op. Ik weet nog net mezelf op te vangen ... met mijn handen. Die dan ook onder de modder zitten. Hééél voorzichtig lopen we verder en bereiken heelhuids de asfaltweg naar het strand. Zover als ik kijken kan, zie ik campers staan. Op deze stranden schijnt kamperen tot 1 april gedoogd te worden. Het bord langs de weg, geeft andere informatie. Verboden te parkeren voor caravans en campers, voor alle voertuigen langer dan 5 meter. Met deze

zon en de ligging aan zee snap ik wel dat ze hier gaan staan, het is bovendien gratis. De modder is niet echt een pré en hier staan ze ook in een rijtje net als wij.

Mijn enthousiasme om langer te wandelen heeft een keerzijde. Vanochtend naar en over het strand gewandeld. Aan het einde van de wandeling gaat mijn heup zeer doen. En hoewel ik 's middags niet meer wandel, blijft het lopen pijnlijk. Is mijn rug net weer opgeknapt, komt de volgende blessure. Dit zijn van die momenten dat ik me realiseer dat ik het lijf van een 60+-er heb.

In plaats van wandelen pakken we de volgende dag de fiets. Geen lange fietstocht maar een lunch in Vera, dat is een half uurtje van hier. Meestal plant Wil René de route maar sinds een paar weken, gebruik ik ook de wandel- en fietsapp Organic Maps. Ik plan een route en controleer met satellietbeelden of het wel verharde wegen zijn. Zodra we het dorp uitfietsen, zien we dat hier veel water heeft gestroomd. Er ligt opgedroogde modder met flinke keien op de weg. Weer een kilometer

verder is er geen asfalt meer maar gravel, waar het water weer flinke sporen in getrokken heeft. Af en toe komt er een auto ons tegemoet, maar de wegkwaliteit wordt er niet beter op. Met de harde opgedroogde modder is soms lastig manoeuvreren. We fietsen tussen slakroppen, bloemkolen, en omgeploegde velden een beetje omhoog en een beetje omlaag. Weer een kilometer verder is de modder minder hard opgedroogd en is het zoeken naar een beetje harde grond. Wil René zegt dat dit zo'n weg is waarvan je kunt verwachten dat die straks ineens stopt. Dat is niet te hopen want er waren nauwelijks zijpaden. De harde grond begint spaarzamer te worden en de modder wordt dikke klei. Ik voel dat de modder aan mijn banden kleeft en rij naast de weg een braakliggend stuk op met planten. Die is gelukkig wel hard. Ondertussen zit Wil René achter me vast in de klei. Met veel moeite komt hij er uit. Met een paar oude tegels die langs het pad liggen, krabt hij de klei van zijn banden. Ik zie een auto 30 meter verderop op een verharde weg rijden. Dat gaan we redden. Ik krab eerst nog

wat modder weg tussen het wiel en het spatbord. Wil René rijdt vast naar de weg. Hij roept dat ik het modderpad moet oversteken en aan de rechterkant moet blijven. Weer plakt er modder aan mijn banden maar het blijft beperkt. Dan zie ik Wil René die vast staat in de klei. Hij moet zijn fiets er uit tillen. De modder zit in grote bulten aan zijn fiets. Met stokken schrapen we er zoveel af, dat de wielen weer kunnen draaien. Nu hopen dat we al fietsend veel kwijtraken. Nou, een beetje. Als we bij een lunchtent onze fietsen parkeren, reageren mensen op het terras. Het was inderdaad een avontuur. De terugweg gaan we keurig over de weg. Op de camperplek spuiten, lepelen, borstelen we de fietsen schoon. Een eenvoudige fietstocht werd een stevige beproeving en voorlopig mag ik de route niet meer plannen, denk ik.

Verbaasd kijk ik als er een Guardia Civil over de camperplaats rijdt. De verbazing groeit als er een auto van de lokale politie daar achter rijdt. Ik kijk mijn buurman aan die zijn schouders ophaalt. Ook hij heeft geen idee. En zijn nieuwsgierigheid is groter. Als hij terugkomt, vertelt hij dat er een camperbezitter over de rooie is gegaan: schold zijn burens uit en goot zuur over hun was en camper. Die hebben de politie erbij gehaald. "Je kent hem misschien wel, dat is die man die af en toe rare dingen zegt." "Nee, is me niet opgevallen. We staan hier net 2 dagen."

Aanvankelijk hadden we hier twee nachten gepland maar maandag is nog een zonnige dag en daarna komt er weer een regenfront over Spanje. Dan kunnen we beter dinsdag verder reizen. Onze burens gaan dan ook reizen. Ze zijn een maand in Spanje en dat is ze tegengevallen. Veel regen en harde wind. Veel te weinig buiten gezeten. Hun dakluik is er zelfs afgewaaid toen ze op de snelweg

reden. En nee, het luik stond niet open. Na 15 jaar twijfelen ze of ze niet hun camperbus moeten verkopen. Er zijn kleinkinderen en een zomerhuisje bijgekomen en met een Spaanse winter als deze vragen ze zich af of het nog de moeite waard is. Ik denk dat ze net pech hebben gehad met de maand. Dus rijden we allebei op dinsdag weg. In de regen.

Zolang het regent rijden we naar het noorden. Inmiddels hebben we besloten dat weer naar Nederland gaan. Naar huis. Al klinkt dat gek want we zijn meer in onze camper. Die noemen we dan maar thuis. Het regent tot voorbij Valencia. Dan komt de zon tevoorschijn. We zoeken een camperplek niet ver van de snelweg. En bekijken het weer. Tot het weekend is het mooi weer voorbij de Pyreneeën. Dus stappen we de volgende ochtend weer in en rijden naar Zuid Frankrijk. Bij Narbonne is een kleine camping die open is. In tegenstelling tot Spanje zijn in Frankrijk veel campings pas vanaf 1 april open. Het is een typische franse camping waar kippen rondscharrelen, veel groen - al zijn de bomen nog kaal -, de receptie en het huis zijn wat vervallen. Het toiletgebouw is gelukkig supernieuw. Door de regen van de afgelopen tijd is het wel modderig. We vinden een plekje dat moddervrij is, althans als we eerst met de camper door de modder heen rijden 😊

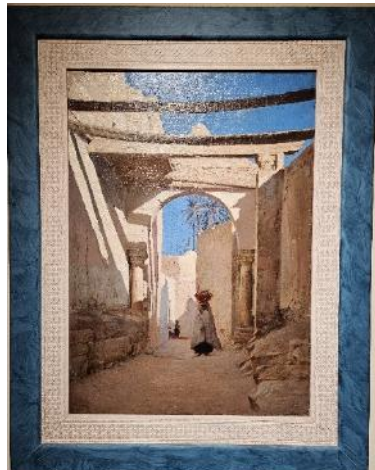
Narbonne blijkt zo'n mooi Frans stadje te zijn, dat niet ten prooi is gevallen aan de vernieuwingsdrang zoals in sommige steden. Daar zijn oude panden afgebroken en door van die lelijke betonblokken vervangen. Soms is armoede een zegen voor een stad – geen geld voor stedelijke vernieuwing. Centraal in Narbonne staat een enorm aartsbisschoppelijk paleis, een robuust gebouw uit de

middeleeuwen dat ver boven de stad uitsteekt. Op internet zag ik dat vanmiddag om 3 uur een rondleiding over architectuur gegeven wordt door studenten. Verzamelpunt bij de gemeente. Die blijkt in dat paleis te zitten. De receptioniste weet niet of die rondleiding ook in het Engels is maar

belt met iemand. Helaas in het Frans en dat beheers ik onvoldoende. In datzelfde paleis zit een kunstmuseum. Op de derde etage. Aanvankelijk zie ik matige schilderijen. Gevolgd door serviezen. Ben ik ook niet enthousiast over. De volgende zaal hangt vol met Orientalistische schilderijen. Schilders uit de 19^e eeuw gingen naar Marokko, Turkije of het verre oosten en schilderde taferelen uit die landen. De mooie kant zoals westerlingen dat graag zagen. Het was de hoogtijdagen van het

kolonialisme. We herkennen marokkaanse taferelen, al ontbreken de brommertjes. Wij kijken uiteraard naar de manier waarop ze zijn geschilderd. Toch nog een interessant deel.

We rusten uit op een terras op het plein. Dan wandelen we om het paleis en lopen de kathedraal in. Zoals in iedere kathedraal is er een schatkamer. Bij het entreekaartje van het museum zat de toegang van de schatkamer er ook bij. Nou schatkamer. Ik weet het tapijt, de dozen en de boeken waarschijnlijk niet op waarde te schatten. Hier zou ik nooit een kaartje voor gekocht hebben. Binnen 5 minuten staan we weer in de kathedraal die vooral heel hoog en donker is. Hetzelfde kaartje geeft ook toegang tot de oude toren van het paleis. Laten we die dan ook maar doen. 42 meter omhoog met een smalle wenteltrap. Pittig maar wel een mooi uitzicht.

Ook de volgende dag is het zonnig weer en het is maar 15 minuten fietsen langs het kanaal naar het centrum van Narbonne. In een oude kapel is een tentoonstelling

over street art van Mr Brainwash. Deze kunstenaar werkt met een aantal iconische afbeeldingen van anderen die hij herhaaldelijk gebruikt en dat combineert met veel kleuren. Denk aan het meisje met de ballon van Banksy, soepblik van Warhol, Charlie Chaplin van Sintek. Hoewel ik er vrolijk van wordt, denk ik ook: is dit straat - Kunst? Ik denk het niet. Hij is wel commercieel handig. Hij verkoopt werken voor een ton. De tentoonstelling heet *Narbonne is beautiful* en is betaald door de gemeente, waar verder nauwelijks streetart is. De naam en de inhoud lijkt op het

museum van Mr Brainwash zelf in LA: *life is beautiful*.²⁷

Natuurlijk zitten we weer op een terras in de zon. Wie weet wanneer we dat weer kunnen – morgen is er weer regen. We eten een gebakje op de gezondheid van mijn schoonzussen en de geboorte van een kleinkind van een vriendin en mijn eigen verjaardag die er aan komt.

²⁷ <https://www.mrbrainwash.com/> Museum is trouwens sinds januari gesloten.

Als we de camping op fietsen, komt er een jogger het terrein oprennen en roept van alles in het Frans. Veel begrijpen we er niet van maar dat hij in paniek is, kunnen we uit zijn ogen lezen. We nemen hem mee naar de receptie maar die is gesloten. Dan begrijpen we dat hij moet bellen en geen telefoon bij zich heeft. Met horten en stoten vertelt hij dat hij een fiets langs het pad zag en toen rondkeek naar de eigenaar en hem zag hangen in de boom. We geven hem onze telefoon en hij belt de politie, doet zijn verhaal, wordt doorverbonden naar de lokale politie, doet zijn verhaal, die meldt dat ze hem doorverbinden met de brandweer. Voor de derde keer vertelt hij wat hij gezien heeft. Ze komen er aan. Het ingewikkelde is dat hij het mobiel bij zich moet houden. Wil René kan wel met hem meefietsen terwijl hij terugrent naar de plek. Als ze willen gaan, komt er een busje vanaf de camping naar de uitgang. Nee, geen personeel maar wel Franstalig. Hij kan meerijden en Wil René fietst er achter aan. Ondertussen regelen ze dat ze met de telefoon van het busje contact houden met de brandweer en kan Wil René terug zonder dat hij het drama moet zien. Ineens realiseren we ons dat we gisteren bij de ingang van dat pad hebben gestaan maar vanwege de modder er niet zijn ingelopen. Poeh. Het duurt 30 minuten voordat de brandweer de camping oprijdt en wij uitleggen dat ze een zijstraat verder moeten zijn. Het is zo treurig. Mijn gedachten gaan naar een oude vriendin die ook lang geleden op die manier uit het leven stapte.

Voor het eerst sinds maanden hebben we last van muggen. In Spanje hebben we daar geen last van gehad, waarschijnlijk vanwege het winterweer. Hier zitten ze wel. Van die grote, die zelfs door mijn spijkerbroek heen prikken. Eigenlijk vind ik geprikt worden niet zo vervelend, alleen dat gezoem rond mijn oren is bloedirriterend. Wil René is helemaal niet van de beesten. Het formaat maakt niet zoveel uit. Toch gaat hij wel mee naar Micropolis. Het is een insectenmuseum en gelukkig voor hem zitten ze allemaal achter glas. Zowel de levende als de dode. Het museum is gericht op kinderen. Ik moet regelmatig door mijn knieën om door gaten te kijken. Ik zie prachtige kevers, mieren die door doorzichtige buizen wandelen en voedsel naar hun nest brengen, wandelende takken van wel 20 cm.

En rijen parchige vlinders en motten met een speld opgeprikt. Gecombineerd met spelletjes, kruip door, speeltoestellen en een 3D film over bijen die honing maken. Kortom een leuke pauze voor onze reis naar het Noorden. Tegen de verwachting in is het de hele weg droog met in de middag n zonnetje. We zien de sneeuw liggen in het centraal massief en krijgen ook een vleugje sneeuw als we passeren. Gelukkig komt de temperatuur niet beneden de 2 graden. Geen zin om ook nog te koken, eten we onderweg wat en komen in het donker aan bij een camperplek. Geen idee hoe de omgeving eruit ziet. Het is er wel windstil wat het makkelijker maakt om de camper warm te houden. 's Nachts daalt het kwik naar 2 graden. Binnen 10 dagen hebben we winter (sneeuw), zomer (zon), lente (terrasje met je jas aan) en herfst (regen en wind) gehad.

Een zandvlakte met nog twee campers met een groene heuvelrug, is het uitzicht dat we gisteren in het donker niet zagen. Niet heel boeiend, maar goed genoeg om te overnachten. Vandaag rijden we weer 400 km naar het Noorden, de tolweg vermijdend. Morgen zullen we dat weer doen. Dan zijn we in Limburg waar we vrienden bezoeken. Het streven is om woensdag weer thuis te zijn, dan kunnen we ook nog gaan stemmen.